

Вісник

спеціальний
выпуск

Національного банку України

років
АУБ

Візитка банку /

Комерційний банк "Західінкомбанк"

Колектив Західінкомбанку знають на фінансовому ринку України з 1992 року. Професіоналізм персоналу і впевненість у правильно обраній стратегії дали йому змогу зарекомендувати себе серйозною конкурентоспроможною фінансовою установою. Нині Західінкомбанк посідає провідне місце серед кредитних установ західного регіону України.

За 1999 рік валюта балансу банку зросла у 2 рази — з 31.1 млн. грн. до 68.9 млн. грн. Консолідований прибуток досяг 2884 тис. грн. Капітал банку на кінець року збільшився майже у 3 рази — до 23 902 тис. грн. На 01.01.2000 року він становив 4.6 млн. євро.

За рік із 9.4 млн. грн. до 13.2 млн. грн. зріс обсяг вкладів населення. Кредитно-інвести-

тою мінімізації курсових ризиків та недопущення втрати валюти балансу за рахунок зниження курсу гривні. Така передбачувана політика дала змогу зберегти оптимальне співвідношення вимог і зобов'язань у ВКВ. Банк безперервно забезпечує попит своїх клієнтів для виконання зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами. Прямі кореспондентські рахунки в іноземних банках у різних видах валют (28) забезпечують швидкість і новий комплекс операцій при розрахунках у зовнішньоекономічній діяльності.

Опрацювання схем вексельних розрахунків дало змогу значно розширити клієнтську базу. За станом на 01.01.2000 р. емітовано векселів на загальну суму 4 млн. грн. Банк постійно здійснював їх власну емісію з метою залучення кредитних ресурсів. Стабільно працює реєстраторський підрозділ банку. На кінець року банком велося 34 реєстри власників іменних цінних паперів.

Поступово розширюється мережа філій Західінкомбанку та РКВ (Житомир, Рівне, Херсон, Дубно, Нововолинськ, Ковель, Горохів, Маневичі, Ягодин). Наприклад, філія у Житомирі за прикладом головного банку теж обслуговує бюджет міста. На сьогодні у Житомирі відкрито 18 безбалансових відділень у ЖЕКах для прийому комунальних платежів і проведен-

ційний портфель банку становить 34.2 млн. грн., що в 1.4 рази більше порівняно з минулим роком. Банк бере активну участь у реалізації загальнодержавних програм — це кредитування ВАТ "Волиньхолдинг" (до складу якого входить "Торчин продукт"), Луцького ремонтного заводу "Мотор" Міністерства оборони України, ряду заводів північно-західного регіону, переробників сільськогосподарської продукції тощо. При недостатньому фінансуванні бюджетних програм (виплата заробітної плати працівникам охорони здоров'я, освіти, комунальним підприємствам) банк активно займався кредитуванням бюджетних установ міста. Завдяки цьому він певною мірою сприяв зниженню соціальної напруги. На ці програми було надано 3.3 млн. грн. кредитів. Банком розроблена нова програма кредитування малого та середнього бізнесу.

Одним із суттєвих завдань банку було до-тримання оптимальної валютної позиції з ме-

ня інших банківських операцій.

Західінкомбанк постійно займається благодійною діяльністю. Він надає фінансову допомогу як різноманітним фондам (Волинський обласний фонд соціального захисту і реабілітації сліпих, Товариство глухих тощо), так і окремим громадянам, які звертаються за допомогою. Банк активно підтримує різноманітні

Центральний офіс Західінкомбанку.

Західінкомбанк

Комерційний банк "Західінкомбанк"
м. Луцьк, просп. Перемоги, 15.
Тел. (03322) 3-42-26; 3-02-53

культурні акції, що проводяться у Луцьку (концерти, фестивалі, виставки тощо). Саме за підтримки Західінкомбанку побачили світ книги відомого українського поета-інтернаціоналіста Василя Слапчука, книги волинських поетів для дітей, детективи Сергія Бортнікова.

Західінкомбанк продовжує активізувати свою діяльність, розширюючи географію клієнтської бази, впроваджуючи нові форми обслуговування клієнтів і ставить собі за мету створити ефективну фінансово міцну та розгалужену мережу, робота якої даватиме додаткові прибутки та відповідатиме інтересам як клієнтів, так і самого банку.

Редакційна колегія:

СЕНИЦЬ П.М. (голова)

БОНДАР В.О.

ВОРОНОВА Л.В.

ГАЙДАР Є.Т.

ГЕЄЦЬ В.М.

ГРЕБЕНИК Н.І.

ГРУШКО В.І.

ДОМБРОВСЬКИЙ Марек

ІЛАРІОНОВ А.М.

КАНДИБКА О.М.

КІРЄЄВ О.І.

КРАВЕЦЬ В.М.

КРОТЮК В.Л.

ЛИСИЦЬКИЙ В.І.

МАТВИЄНКО В.П.

МОРОЗ А.М.

ОСАДЕЦЬ С.С.

ПАТРИКАЦ Л.М.

(зав. редакцією — головний редактор)

РАЄВСЬКИЙ К.Є.

САВЛУК М.І.

СТЕПАНЕНКО А.І.

ФЕДОСОВ В.М.

ЧЕРНИК І.П.

ШАРОВ О.М.

Номер підготовлено редакцією
періодичних видань НБУ

Головний редактор

ПАТРИКАЦ Л.М.

Заступник головного редактора

КРОХМАЛЮК Д.І.

Відділ монетарної політики

Редактор відділу **ПАПУША А.В.**

Відділ бухгалтерського обліку, розрахунків

та інформаційно-програмного забезпечення

Редактор відділу **КОМПАНИЄЦЬ С.О.**

Відділ валютного регулювання

та міжнародних банківських зв'язків

Редактор відділу **БАКУН О.В.**

Відділ економіки, законодавчого

забезпечення, банківського нагляду

та комерційних банків

Головний художник **КОЗИЦЬКА С.Г.**

Відділ реклами і розповсюдження

Редактор відділу **В'ЮНСКОВСЬКИЙ М.І.**Літературний редактор **КУХАРЧУК М.В.**Дизайнери **КОЗИЦЬКА С.Г.,****СЕРЬОДКІН В.К., ЖАЛКО-ТИТАРЕНКО І.В.**

Коректори

СІЛЬВЕРСТОВА А.І., ГОРБАНЬ Н.В.Оператор **ЛИТВИНОВА Н.В.**Фотокореспондент **НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.**Черговий редактор **КОМПАНИЄЦЬ С.О.****Адреса редакції:**

просп. Науки, 7, Київ-028, 03028, Україна

тел./факс: (044) 264-96-25

тел.: (044) 267-39-44

E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України

09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Журнал рекомендовано до друку

вченою радою Київського національного

економічного університету

Передплатний індекс "Вісника НБУ"

та додатка "Законодавчі і нормативні акти

з банківської діяльності" 74132

Дизайн**Редакція періодичних видань НБУ****Надруковано з готового оригінал-макету****ПЦ "БЛІЦ-ПРИНТ", тел.: (044) 441-89-19**

Формат 60 x 90 / 8. Друк офсетний.

Умовн. друк арк. 8.0. Умовн. фарбовідб. 114.4.

Обл.-вид. арк. 2.86

Підписано до друку 21.06.2000 р.

При передруку матеріалів, опублікованих у
журналі, посилання на "Вісник Національного
банку України" обов'язкове. Редакція може
публікувати матеріали в порядку обговорення,
не поділяючи думку автора. Відповідальність за
точність викладених фактів несе автор. Редакція
не несе відповідальності за зміст рекламних
матеріалів.

© Вісник Національного банку України, 2000

Вісник

червень 2000

Національного банку України

Щомісячний науково-практичний журнал Національного банку України
Видається з березня 1995 року*Спеціальний випуск, присвячений 10-річчю АНБ*

Зміст

Комерційний банк "Західкомбанк"	II стор. обкл.
Звернення Прем'єр-міністра України В.А.Юшенка	3
Привітання Голови НБУ В.С.Стецьмаха делегатам, учасникам і гостям IX з'їзду Асоціації українських банків	4
Звернення Президента АУБ О.А.Сугоняка	5
Закон України "Про банки і банківську діяльність" (витяг)	6
Протокол № 1 зборів засновників Асоціації комерційних і кооперативних банків Української РСР від 15.12.1989 р. (витяг)	6
Протокол № 2 зборів учасників Асоціації комерційних і кооперативних банків Української РСР від 23.01.1990 р. (витяг)	6
Рішення виконавчого комітету Шевченківської районної ради народних депутатів міста Києва про реєстрацію Асоціації комерційних та кооперативних банків	7
Перші члени Асоціації комерційних та кооперативних банків України	7
Члени Ради Асоціації українських банків	8
А.Папуша Згадують засновники асоціації	10
В.Грибков "Слід посилити правовий та економічний захист банків"	13
Статут Асоціації українських банків	14
О.Сугоняко Десять років діяльності	17
О.Дубілет "Іде нормальна конструктивна робота"	21
М.Савлук, А.Мороз Шлях розвитку довжиною десять років	22
С.Аржевітін "АЖІО" — надійний і стабільний партнер	25
Список членів Асоціації українських банків	26
Д.Крохмалюк Олександр Сугоняко: "Велика доба не приходить до змалілих людей"	28
Л.Патрикац Вершини підкорюються сильним	29
Л.Зінов'єва УкрСиббанк — банк, що прагне універсальності	31
А.Папуша Від з'їзду до з'їзду (хроніка дев'яти з'їздів АУБ)	32
Перші комерційні банки незалежної України	38
АКБ "Таврія": гарантія високого рівня банківських послуг і надійного партнерства	38
Укрінбанк — це енергія змін	40
В.Скрябін АБ "Полтава-банк": стабільність, вивірена часом	41
В.Лашкевич З турботою про реальний сектор економіки	42
С.Компанієць Ірина Самойлова: "Люблю життя в усіх його проявах"	43

Представляємо регіональні банківські об'єднання	44
С.Згоник Дніпропетровський банківський союз	44
В.Тімонін Кримський банківський союз.....	45
О.Шевельов Одеський банківський союз.....	45
А.Волок Харківський банківський союз	46
О.Іванов, Л.Осташевська Асоціація банків Львівщини	47
Дошка пошани Асоціації українських банків.....	48
Л.Загородня "Асоціація — це інструмент, який сприяє становленню банківського бізнесу в Україні"	49
А.Ткаченко Автокразбанк: досвід вирішення проблеми нестачі капіталу	50
В.Альошин: "Здобутки та завдання банківської системи України"	51
М.Рожко Комерційний банк "Кредитпромбанк"	52
О.Болдирєв АБ "Експрес-банк": сплав надійності і прибутковості	53
Жак Муньє Ключове завдання — повернути довіру населення до банківської системи	54
С.Компанієць Євгенія Чемерис: "Мені затишно в аурі старого Києва"	55
Результати фінансово-господарської діяльності АКБ "Київ-приват" у 1999 році	56
Л.Загородня, В.Рибинюк Цитадель фінансової стабільності	58
Ю.Клачаний Менеджмент — запорука розвитку	58
К.Ремізовський Золото Правекс-банку дарує впевненість у майбутньому	59
Б.Владимиров АБ "Кредит-Дніпро": "Ми відповідальні за тих, хто нам довіряє"	60
Т.Рудненко Знайомтеся: експертна рада з питань вексельного обігу при АУБ.....	62
С.Аржевітін "Час підтвердив далекоглядність засновників асоціації"	63
Я.Кирилюк Перший ювілей банку "Львів"	64
Л.Патрикац Свободу банкіру дарує чесність	65
Л.Княжицька Проект розвитку експорту — системна підтримка підприємств-експортерів України	66
І.Юшко Від романтизму — до реалізму	68
В.Лашкевич "Асоціація — впливова структура у фінансовому сегменті нашого суспільства"	69
В.Новаковський, Н.Денисенко Використання банківських інструментів для зменшення заборгованості підприємств паливно-енергетичного комплексу країни	70
Л.Патрикац Пріоритети визначає життя	71
Ю.Блащук Альфа і омега діяльності ВАБанку	72
Готується до друку перша банківська енциклопедія України	74
Історія розвитку Асоціації українських банків. Календар подій	75
Акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК"	III стор. обкл.

Асоціації українських банків

Вельмишановні друзі!

Від імені уряду України
щиросердно вітаю Асоціацію українських банків з десятирічним ювілеєм!
Упродовж цих років члени асоціації невтомно працювали над створенням і розбудовою
цивілізованої моделі банківської системи в Україні.
Завдяки цьому наша молода держава має необхідне середовище для діяльності
та взаємодії фінансових і бізнесових структур.
Асоціація завжди займала конструктивну позицію у співпраці
з виконавчою владою. Завдяки цьому Кабінет Міністрів і Національний банк України
могли приймати відповідні
й зважені рішення у сфері фінансового обігу. Завдяки цьому банківська система у своєму
просуванні до ринку випередила інші ланки національної економіки,
справляючи позитивний вплив і на їхній розвиток.
Нині Україна вступає у якісно новий період реальних змін у державотворенні,
економіці та соціальному житті. Відтак ще гострішою постає вимога до бізнесових
і банківських структур враховувати не лише свої вузькі інтереси,
а дбати про піднесення економіки в цілому,
особливо про добробут найменш захищених верств населення.
Уряд розраховує на вашу підтримку масштабних реформ, що здійснюються
відповідно до стратегії, визначеної Президентом України Леонідом Кучмою.
Бажаю успіхів у вашій нелегкій роботі, щастя, здоров'я,
усіх гараздів у особистому житті!

Прем'єр-міністр України

Віктор ЮЩЕНКО

**Привітання
делегатам, учасникам і гостям
IX з'їзду Асоціації українських банків**

*Вельмишановні делегати, учасники і гості з їзду!
Дорогі колеги і друзі!*

Від імені Правління і всіх працівників системи Національного банку України щиро вітаю вас зі знаменними подіями — десятирічним ювілеєм АУБ та відкриттям IX з'їзду Асоціації українських банків!

10 років — відносно короткий період. Для громадських організацій останнє десятиріччя було періодом пошуку свого місця й ролі в оновленому суспільстві, випробувань на організаційну міцність, професійну солідарність і суспільну значимість.

Асоціація українських банків, вступаючи в друге десятиріччя своєї діяльності, долає випробування часом. Життєздатність АУБ, її значний потенціал — закономірні. Адже вона взяла на себе й виконує важливу і дуже потрібну функцію роз'яснення і пропагування ролі та суті банківської справи, захисту інтересів банків.

Заслугує схвалення діяльність АУБ, спрямована на розвиток української банківської системи, зокрема, участь у розробленні банківської нормативно-правової бази, підвищення кваліфікації спеціалістів, інформування громадськості про діяльність банківських установ, їх значення в економічному житті країни, створення однакових конкурентних умов для діяльності всіх банків, забезпечення більш ефективної участі банків у розвитку реального сектора економіки, вирішенні соціальних завдань, а також проти дис-

кримінаційної податкової політики щодо банків, недопущення дискредитації банків та їх керівників.

Викликає повагу принципова позиція Асоціації українських банків у відносинах із Національним банком, що також закономірно: узгодження інтересів — процес складний і небезболісний. Разом з тим практичний досвід спілкування свідчить про те, що у важливих питаннях ми досягаємо взаєморозуміння. Адже стратегічна мета у нас єдина — забезпечити стабільність національної валюти і ефективне функціонування банківської системи України. Ця мета визначає першочергові завдання і перспективи діяльності як Національного банку, так і громадських організацій фінансово-економічного профілю, а тим паче АУБ.

Не менш актуальні завдання стоять перед АУБ і в майбутній діяльності. Перш за все це стосується питань активної участі у вдосконаленні банківського законодавства, сприяння забезпеченню середнього та довгострокового кредитування реального сектора економіки, поліпшення умов для підвищення гарантій повернення кредитів, роботи в законодавчому забезпеченні паритету між кредиторами і позичальниками, пропаганди всіх сфер банківської діяльності.

Щиро зичимо АУБ та делегатам з їзду світлих ідей, мудрих рішень та успішного їх втілення!

Бажаємо Вам усім здоров'я, добробуту, щастя!

**З повагою
Голова Національного
банку України**

Володимир СТЕЛЬМАХ

Шановний читачу!

Справа, якій служать банкіри, — визначальна для переходу від адміністративної економіки до ринкової. Об'єднуючи на мікрорівні своїх клієнтів, банки інформаційними та грошовими потоками інтегрують їх у національне господарство. Водночас банківська система — важливий чинник макроекономіки, оскільки впливає на інфляцію, ціни, валютний курс.

Саме банкіри мають адекватно оцінювати стан клієнтів і ринків та визначати пріоритети кредитування й інвестицій. Банкіру, а не чиновнику, як раніше, відводиться роль фінансового провідника нації.

Останнє десятиліття — це роки професійного, кадрового зростання банківської справи, її функціонального розвитку. Це роки запровадження комерційними банками у співпраці з Національним банком України ринкових інструментів і методів роботи, новітніх банківських технологій. Про все це ви дізнаєтеся із цього випуску "Вісника НБУ". Зважте також на умови, в яких працювали банки: ідеологічне неприйняття банківського бізнесу, гіперінфляція, "кредитні стелі", надмірні податки, фінансова криза 1998 року, перманентний занепад виробництва, адміністративний тиск Державної податкової адміністрації...

Системно-економічна діяльність банків, їх функціональна єдність потребують відповідного рівня корпоративної культури. Ця культура властива діяльності Асоціації українських банків. У роботі АУБ є успіхи й досягнення, хоча є й певні прорахунки.

Час і життя вимагають якісно іншого рівня корпоративної культури, усвідомлення, вироблення та реалізації корпоративної стратегії: визначення системної мети, принципів діяльності та підходів, досягнення спільних цілей. Це — головне поточне завдання банківської системи. Його виконання — банківський внесок у реалізацію економічної програми уряду, спрямованої на поліпшення добробуту простого українця та розвиток держави. Банківська система підтримує цю програму.

Бажаю банкірам, усім працівникам банківської системи бути на рівні завдань часу, адекватно відповідаючи на його виклик. Успіхів Вам!

**Президент
Асоціації українських банків**

Олександр СУГОНЯКО

Закон України

“Про банки і банківську діяльність”

від 20 березня 1991 р. № 872-ХІІ
(Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 25, ст. 281)
(витяг)

"Стаття 26 Спілки та асоціації

Комерційні банки можуть створювати спілки, асоціації та інші об'єднання для координації своєї діяльності і захисту своїх інтересів."

Протокол № 1 зборів засновників Асоціації комерційних і кооперативних банків Української РСР (витяг)

15 грудня 1989 р.

м. Київ

"... Збори засновників ПОСТАНОВИЛИ:

1. Вважати за доцільне прийняти декларацію про створення Асоціації комерційних банків і кооперативних банків Української республіки з місцезнаходженням у м. Києві.

2. Обрати організаційний комітет асоціації у складі: тт. Горбовський В.І. — голова, Яндовський Г.В., Марущак Ю.А., Тимченко І.П., Жердицький В.У."

Протокол № 2 зборів учасників Асоціації комерційних і кооперативних банків Української РСР (витяг)

23 січня 1990 р.

м. Київ

"...Збори засновників ПОСТАНОВИЛИ:

1. Затвердити проект статуту асоціації з урахуванням внесених пропозицій і подати його на реєстрацію.
Проголосували: "за" — 8,

"проти" — 1 — Жердицький, який не згодний із окремими положеннями, завданнями асоціації і формулюваннями проекту статуту.

2. Одноголосно обрано Раду асоціації в такому складі:

1. Горбовський В.І. — голова.
2. Яндовський Г.В. — заступник голови.
3. Марущак Ю.А. — член Ради.
4. Коробенко О.В. — член Ради.
5. Жердицький В.У. — член Ради.
6. Тимченко І.П. — член Ради."

РІШЕННЯ

11.06.1990 р.

м. Київ

№ 330

Про затвердження Асоціації
комерційних та кооперативних банків

Розглянувши пропозиції групи комерційних та кооперативних банків, виконком Шевченківської районної Ради народних депутатів м. Києва

В И Р І Ш И В:

1. Зареєструвати статут Асоціації комерційних та кооперативних банків.
2. Встановити асоціації відрахування в бюджет району у розмірі 35 (тридцяти п'яти) відсотків балансового прибутку від госпрозрахункової діяльності асоціації.
3. Дозволити асоціації відкрити розрахунковий рахунок у Комерційному банку розвитку промисловості будівельних матеріалів УРСР (Укрбудмбанк).
4. РВВС дати дозвіл асоціації на виготовлення штампа та печатки.

Голова

П.ШКУДУН

Керуюча справами

Н. КОФАНОВА

Перші члени Асоціації комерційних та кооперативних банків України

- ✘ Український республіканський акціонерний інноваційний банк "Укрінбанк".
- ✘ Комерційний банк розвитку промисловості будівельних матеріалів УРСР "Укрбудмбанк".
- ✘ Комерційний банк розвитку легкої промисловості УРСР "Укрлегбанк".
- ✘ Закарпатський комерційний банк розвитку лісового комплексу "Лісбанк".
- ✘ Комерційний банк розвитку лісової і деревообробної промисловості Прикарпаття "Прикарпаттялісбанк".
- ✘ Львівський комерційний банк "Карпати".
- ✘ Донецький комерційний банк "Ікар-банк".
- ✘ Запорізький комерційний банк "Трансформаторбанк".
- ✘ Комерційний банк "Таврида-банк", м. Мелітополь.
- ✘ Кооперативний банк "Київкоопбанк", м. Київ.
- ✘ Кооперативний банк "Демосбанк", м. Київ.

Члени Ради Асоціації

**Сугоняко
Олександр Анатолійович,
Президент
Асоціації українських банків**

**Аржевітін
Станіслав Михайлович,
Голова Ради Асоціації
українських банків,
голова правління АБ "АЖІО"**

**Волок
Анатолій Михайлович,
президент Харківського
банківського союзу,
президент АКБ "Регіон-банк"**

**Паламарчук
Антоніна Борисівна,
віце-президент Асоціації
українських банків**

**Гіленко
Ігор Володимирович,
голова правління АКБ "Надра"**

**Деркач
Олександр Віталійович,
голова правління АППБ "Аваль"**

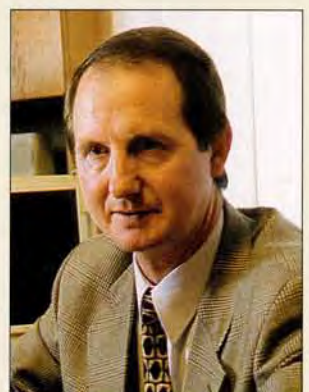
**Дубілет
Олександр Валерійович,
голова правління
КБ "Приватбанк"**

**Лашкевич
Валентина Василівна,
голова правління АКБ
"Трансбанк"**

**Окружинський
Віктор Мечиславович,
голова правління
АБ "Металург"**

**Тарасовець
Микола Павлович,
голова правління АКБ
"Полікомбанк"**

українських банків

Аксьонов
Вячеслав Вікторович,
президент Кримського
банківського союзу,
голова правління АКБ "Тавріка"

Білий
Сергій Петрович,
голова правління
АКБ "Перкомбанк"

Виноградов
Микола Петрович,
голова правління Першого
українського міжнародного
банку

Грибков
Віктор Никифорович,
голова правління Ощадбанку

Загородня
Лариса Несторівна,
член Ради Асоціації
банків Львівщини,
президент АКБ "Електрон Банк"

Згоник
Сергій Володимирович,
президент Дніпропетровського
банківського союзу

Клімов
Леонід Михайлович,
президент Одеського
банківського союзу

Чемерис
Євгенія Семенівна,
фінансовий директор,
член правління
АТ "Креді Ліоне Україна"

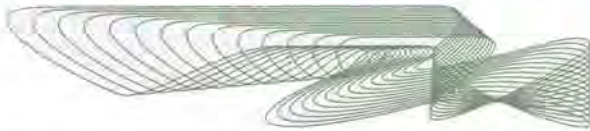
Шрамко
Юрій Меркурійович,
голова правління
АКБ "РЕАЛ-БАНК"

Яременко
Юрій Віталійович,
голова правління
АБ "Старокиївський"

Це було так недавно... /

Згадують засновники асоціації

Доля зводить і розводить... Безпосередніх засновників Асоціації українських банків, які зовсім недавно — якихось 10 років тому — пліч-о-пліч працювали однією командою над створенням нової громадської організації, зібрати за "круглим столом" виявилось непросто.

Перший Голова Ради Асоціації комерційних і кооперативних банків України (а також один із ініціаторів заснування в Україні комерційних банків узагалі) **Володимир Іванович Горбовський**, узявши на свої плечі потрібну ношу — начальника фінансового управління Міністерства будівельних матеріалів, першого голови правління ним же створеного Укрбудбанку та першого Голови Ради асоціації — підірвав здоров'я; після інсульту змушений був змиритися зі статусом пенсіонера. Нині мешкає переважно на дачі поблизу Києва. Отож кореспондент "Вісника НБУ" зустрівся з ним на лоні природи.

Заступник Голови Ради асоціації та перший голова правління Українського республіканського акціонерного інноваційного банку (Укрінбанку) **Герман Васильович Яндовський** нині мешкає у селі Мала Устя Сосницького району Чернігівської області. Про-

довжує працювати радником голови правління Укрінбанку. З ним ми зв'язалися листовно.

Жінки, звичайно, не старіють. Та останні 10 років, які додалися до майже піввікового трудового стажу ветерана банківської системи України, першого виконавчого директора АУБ киянки **Зоя Юхимівни Конопатської**, спонукали її ділитися з нами своїми спогадами теж письмово.

У другого Голови Ради АУБ (естафету від В.І.Горбовського він перебрав наприкінці 1992 р.), довголітнього віце-президента асоціації **Валерія Івановича Огієнка** — інша причина уникати ювілейних зустрічей: завантаженість на службі. Нині він очолює нещодавно створений Фонд страхування вкладів фізичних осіб, який перебуває в стадії становлення. А що це за стадія, розуміє кожен, хто створював хоча б міні-кооператив. Тож представнику редакції "Вісника НБУ" довелося бесідувати з Валерієм Івановичем про перші кроки Асоціації комерційних і кооперативних банків у його робочому кабінеті в перервах між телефонними дзвінками та візитами відвідувачів. Із його спогадів ми розпочнемо наш умовний "круглий стіл", використавши диктофонні записи розмов, листи, матеріали преси.

СТВОРЕННЯ АККОБ — ЗАКОНОМІРНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Огієнко В.І.,
виконавчий
директор
Фонду страху-
вання вкладів
фізичних осіб
(колишній
Голова Ради
і віце-прези-
дент АУБ).

банківських асоціацій, слід хоча б кількома словами нагадати про специфіку радянської банківської системи. Звичайно, нагадати можна тим, хто у той час працював. А молодим немає сенсу й розказувати — вони цього не розуміють... Спробуйте сучасному студентові економічного університету, який знає: має грошові ресурси — надавай кредити, — пояснити, що таке кредитний план. Це штука, варта пера Оруела...

У Москві складали всесоюзний кредитний план, надсилали в республіки. У Києві на основі союзного складали республіканський кредитний план. Причому в двох варіантах — територіальний і галузевий. За галузевим чи територіальним планами до кожного підприємства, організації, установи "доводили" ліміти на кредит. І ні кроку в бік.

За таких обставин наприкінці 1980-х років почали з'являтися перші недержавні суб'єкти економіки, здебільшого кооперативи. Звісно, вони "пролітали" мимо будь-яких планів, не могли і не змогли б "доставитися" до жодного державного спеціалізованого банку. Життя примусило підприємців самим створювати кооперативні й комерційні банки. Між першими й другими фактично не було суттєвої різниці. Відмінність — у розмірі статутного фонду. Комерційним міг називатися банк, який створив фонд у сумі 5 і більше мільйонів рублів.

Мінімальний розмір статутного фонду кооперативного банку становив 500 тис. руб.

У 1990 році в Радянському Союзі, переважно в Росії, уже функціонувало близько 300 недержавних банків. Звичайно, їх об'єднували спільні інтереси. І в Москві розпочався рух за створення професійної банківської асоціації. А у нас як тоді було? Сьогодні сніг іде в Москві, завтра — в Києві...

ПРОТИСТОЯННЯ

Бесіда з В.І.Горбовським про створення АУБ розпочалася з перегляду першого номера рекламно-інформаційного бюлетеня Асоціації комерційних і кооперативних банків України, виданого рекламно-видавничим центром "Орбіта" і видрукованого у серпні 1990 року в Смілянській районній друкарні (Черкаська область). Це — восьмисторінкова газетка формату А 4, набрана ще на лінотипах. У реквізитах під назвою бачимо дещо зворушливий, як на наш час, напис: ціна 20 коп. На першій сторінці — анонс. Серед іншого — стаття "Представляємо банки Асоціації комерційних і кооперативних банків (АККОБ) України". Оскільки це чи не перше друковане повідомлення про створення асоціації, процитуємо його майже повністю.

Створення у 1990 році Асоціації комерційних і кооперативних банків України стало закономірним результатом демократизації суспільства, яка розпочалася в роки так званої перебудови.

Ми ще добре пам'ятаємо ті події.

Пригадуєте, з яким ентузіазмом було сприйнято радянську банківську реформу 1988 року, коли замість одного Державного було створено аж 5(!) банків — Промбудбанк, Агропромбанк, Житло-соцбанк, Ощадний і Зовнішекономібанк СРСР. Окрім них, продовжував діяти власне Держбанк Союзу РСР, який дещо змінив своє призначення і функції.

Аби зрозуміти неминучість виникнення у передкраховому Радянському Союзі

"Подальший розвиток економічної реформи і перехід до ринкових відносин викликали у нашій республіці, як і у всій країні, інтенсивний процес створення комерційних і кооперативних банків.

З метою координації їх діяльності, обміну досвідом роботи, надання допомоги і забезпечення правового захисту створено Асоціацію комерційних і кооперативних банків (АККОБ) України. Поки що до її складу входить 11 банків.

На зборах асоціації прийнято її статут. Завданням асоціації є координація діяльності комерційних і кооперативних банків республіки, впровадження нових форм і методів кредитування, нових кредитних відносин із підприємствами, відомствами, кооперативами та іншими організаціями в умовах здійснення економічної реформи, а також обмін досвідом роботи банків, що об'єдналися, надання їм допомоги і підтримки, підготовка і перепідготовка кадрів, вироблення і застосування системи правового захисту нових банків.

Головою АККОБ обрано голову правління Укрбудбанку Володимира Івановича Горбовського. Його заступником — голову правління Українського республіканського акціонерного інноваційного банку Германа Васильовича Ядловського.

Адреса асоціації: 252053, м. Київ-53, вул. Артема, 73, каб. 904-906."

Кор. Володимире Івановичу, що криється за цим коротким, децю сухуватим повідомленням?

Протистояння. Жорстка, шалена боротьба між старим і новим, минулим і майбутнім.

Під час перебудови почалася демократизація суспільства, зокрема економіки. В різних регіонах Союзу з'явилися перші комерційні банки. Не могли вони не з'явитися і в Україні. До цього нас підштовхував просто здоровий глузд.

Горбовський В.І.,
пенсіонер
(колишній)
Голова Ради АУБ).

Покажу це на власному прикладі.

У той час я працював начальником фінансового управління Міністерства будівельних матеріалів УРСР (трохи згодом — України). Міністерство об'єднувало близько 600 великих підприємств та організацій. На рахунках — понад 300 мільйонів "доінфляційних" рублів. А ми зобов'язані обслуговуватися виключно в одному із державних банків, до якого нас хтось колись "прикріпив", по суті — закріпачив, оскільки ми, як і всі інші, змушені були працювати в умовах, які диктував цей банк-монополіст.

У мене виникла думка заснувати для обслуговування підприємств нашої галузі комерційний банк. Я знав, що це — справа непроста, клопітна, ризикова і не всім сподобається. Але такого шаленого спротиву з боку керівництва діючих державних банків я собі навіть не уявляв.

Спочатку моему міністру поставили ультиматум: якщо ти цього Горбовського не "задавиш", жодне твоє підприємство кредитів не дочекається...

Кор. Чи можна було б персоніфікувати конкурента?

Горбовський В.І. Мої колеги й друзі знають, про кого йдеться, але у пресі обійдемося без прізвищ. Адже факт тиску, а тим більше шантажу з боку посадової особи довести практично неможливо.

Про нього опосередковано свідчить, наприклад, рішення Кабінету Міністрів Ук-

раїни про дозвіл нашому міністерству заснувати галузевий комерційний Банк розвитку промисловості будівельних матеріалів України.

Цей унікальний документ (рішення уряду про дозвіл на створення акціонерного комерційного банку) має свою історію. Коли перша атака монополістів на мою міністра захлинулася, вони "модифікували" свій спротив, заявивши, що змиряться з існуванням комерційного Банку розвитку промисловості будівельних матеріалів, якщо на те буде спеціальний дозвіл Кабінету Міністрів. Автори цього "ходу конем" свято вірили у нереальність такого рішення. А я таки добився його!

Як кажуть, крига скресла. Розпочався організаційний етап створення умов для діяльності першого в Україні галузевого комерційного банку. Звичайно, це був важкий, штучно ускладнений процес.

На кожному кроці діяльності комерційних банків нас осмикували, попереджали, залякували. Скажімо, заборонили участь державних підприємств у створенні статутних фондів комерційних банків, хоча в 1989—1990 роках, коли організовувалися банки, практично всі підприємства були державними.

Але нема лиха без добра. Нас виштовхнули з державного сектора, змусили шукати клієнтів серед початкуючих бізнесменів, дрібних кооператорів, які тоді лише з'являлися і більшість із яких не мала ніякого уявлення про грошові потоки чи страхування кредитних ризиків. Проте невдовзі ми налагодили справу і, кажу це без зайвої скромності, врятували Україну від товарного голоду. Згадайте 1990 рік: порожні крамниці, убогі колгоспні ринки. Бракувало навіть мила й пелюшок. Завдяки появі перших комерційних банків, тобто завдяки кредитуванню дрібних комерсантів ми поповнили споживчий ринок товарами широкого вжитку.

А почалося все з отого унікального рішення Кабміну.

РУБІКОН

Кор. Володимире Івановичу, ви одним із перших одержали дозвіл на створення галузевого комерційного банку. Проте ваш Банк розвитку промисловості будівельних матеріалів почав активно працювати децю пізніше, ніж Укрінбанк, АКБ "Таврія"... Чому?

Горбовський В.І. Про головні причини я вже сказав.

Почавши організовувати роботу комерційного банку, я наштотхнувся на глуху стіну протистояння. І тоді один мій московський колега дав мені мудру пораду. Він сказав: "Сам ти швидше розіб'єш голову, ніж проб'єш цю стіну. Залучай до справи знайомих, колег, друзів. Створюйте в Україні водночас кілька банків. Цей рух має бути

Перший номер рекламно-інформаційного бюлетеня Асоціації комерційних і кооперативних банків України. Серпень 1990 року.

масовим". Я прислухався до поради. На заклики створювати комерційні банки відгукнулося кілька відважних моїх колег.

Невдовзі в колишній нашій столиці — Москві — один за одним було зареєстровано кілька українських комерційних банків. Першим зареєструвався той, хто зумів швидше подолати горезвісну радянську бюрократичну тяганину. Одним із першопроходців був Герман Васильович Яндовський — перший голова правління Укрінбанку.

Із листа до редакції першого голови правління Укрінбанку, колишнього заступника Голови Ради АУБ Г.В.Яндовського

"Укрінбанк зареєстровано Державним банком СРСР 24 січня 1989 р. До нас зареєструвався АКБ "Таврія", після нас — Будмбанк, Легбанк, "Інко", Західноукраїнський комерційний банк та інші.

Уявіть собі ситуацію: літератури майже ніякої, а питань — безліч: якими мають бути статут, положення про банк, на яких принципах будувати відносини з акціонерами і клієнтами, які права й обов'язки учасників банківської справи? Це з одного боку, а з другого — претензії гігантського адміністративного апарату з його, як тепер кажуть, совковим менталітетом.

Скільки на перших порах довелося вислухати на адресу комерційних банків усіляких докорів, безпідставних звинувачень і навіть образ. Причому не так від малоосвічених людей, котрі досі живуть минулим, як від різних чиновників — від Кабміну до райфінвідділу.

Непросто складалася стосунки з клієнтурою, директорами підприємств, а особливо — з контролюючими органами різних видів і рівнів. Вони, грубо кажучи, "не вилазили" з банків, змінюючи одні одних, а іноді — "працюючи" паралельно.

Усе це й спонукало до об'єднання в організацію, яка б захищала інтереси комерційних банків."

Зі спогадів колишнього виконавчого директора АУБ З.Ю.Конопатської

"Перші збори банкірів, на яких було створено Асоціацію комерційних і кооперативних банків України, відбулися 23 січня 1990 року в приміщенні колишньої Республіканської контори Держбанку СРСР (нині — Національний банк України). На початку до складу асоціації увійшло 11 банків.

У травні 1991 року відбулися другі збо-

ри банкірів України, на яких створено Раду асоціації. Ось її перший склад: Володимир Іванович Горбовський (Голова), Герман Васильович Яндовський (заступник Голови), члени Ради — представники комерційних банків — Коробов Марк Якович (Укрміжвзбанк), Марущак Юрій Андрійович (Укрлєгбанк), Микуліна Неніла Василівна (Трансформаторбанк), Поляцький Володимир Іванович (Таврида-банк), Огієнко Валерій Іванович (Народний банк), член ради — представник кооперативних банків — Жердицький Віктор Устимович (Київкоопбанк). А мені на засіданні Ради Асоціації було запропоновано посаду виконавчого директора асоціації. Я погодилася і виконувала цю роботу до квітня 1995 року.

Виконавча дирекція починала з нуля. Не мали ні приміщення, ні організаційної техніки, ні кадрів (на початку виконавчий директор був єдиною штатною одиницею в асоціації). Всі питання вирішувалися Радою, яка збиралася не рідше, ніж раз на місяць. Протокол засідання обов'язково надсилали в кожен банк — член асоціації.

Виконавча дирекція відразу ж стала центром інформації та об'єднуючою ланкою між асоціацією та Республіканською конторою Держбанку.

Кількість створюваних в Україні комерційних банків (і, звісно, кількість членів асоціації) стрімко зростала. Особливо активізувався цей процес після набуття Україною державної незалежності та створення Національного банку України.

У липні 1992 року на загальних зборах асоціації було обрано її першого Президента — народного депутата України Бориса Івановича Маркова. На цих же зборах, у зв'язку з погіршенням стану здоров'я В.І.Горбовського, переобрано Голову Ради. Ним став Валерій Іванович Огієнко.

У жовтні 1993 року Асоціацію комерційних і кооперативних банків України перейменовано в Асоціацію українських банків".

Кор. Володимире Івановичу, яка подія стала першою перевіркою створеної вами і вашими однодумцями асоціації на громадянську зрілість?

Горбовський В.І. Конфлікт, який виник між Головою Правління новоствореного Національного банку України і асоціацією.

На той час у шанованого нами В.П. Матвієнка було, м'яко кажучи, скеп-

тичне ставлення до нових недержавних банків, особливо малих, щодо більшості яких він іноді вживав глузливе слівце "банчок". Виникла загроза закриття банків, зареєстрованих ще Держбанком СРСР. Формальною причиною цього мало стати так звана перереєстрація.

Тоді асоціація, як кажуть, підняла на ноги всіх.

Ми добилися розгляду цього питання профільною комісією Верховної Ради України. Проблему було доведено до відома Президента України. Комісія Верховної Ради заслухала і нас, і Голову Правління НБУ.

Невдовзі В.П.Матвієнко перейшов на іншу роботу. Національний банк України очолив світлої пам'яті В.П.Гетьман. Усі створені в радянський час вітчизняні комерційні банки було перереєстровано. Почався інтенсивний розвиток так званого другого рівня банківської системи нового типу.

На асоціацію почали зважати, її авторитет зріс.

Огієнко В.І. Мабуть, є щось символічне в тому, що доленосні для асоціації рішення приймалися на небагатьох зборах і з'їздах, які відбувалися саме у приміщенні НБУ. Особливо важливим для асоціації став її І з'їзд. Ми його провели у конференційній залі Національного банку. Зараз у ній — великий круглий стіл, автоматизовані робочі місця. А тоді ще стояли ряди стільців, трибуна і подіум для президії.

Пам'ятаю, відразу після підбиття підсумків виборів Президента до залу заходить нещодавно призначений новий Голова Правління НБУ — В.А.Ющенко. Питає:

— Як ваші успіхи?

— Успіхи є. Маємо нового Президента. Знайомтеся — Олександр Анатолійович Сугоняко...

— Дуже приємно. Що ж, будемо разом працювати!

Із цього моменту розпочався якісно новий етап у діяльності асоціації. Я не можу сказати, що у нас не було непорозумінь, що їх немає нині. Вони є, адже є певна розбіжність інтересів. Проте є і головне — конструктивна співпраця.

ПІСЛЯСЛОВО

Конопатська З.Ю. Чотири роки роботи в Асоціації українських банків — світлий спогад у моїй багаторічній банківській практиці.

Огієнко В.І. IX з'їзд АУБ, очевидно, буде більше ювілейним. Хоча банкіри і під час ювілею говорять переважно про діло. Бажаю, щоб воно у них завжди було. Впевнений: асоціація стоятиме на сторожі банківської справи.

Яндовський Г.В. Переконали, що асоціація залишається актуальною і сьогодні. Ось нещодавно продекларовано початок адміністративної реформи. Боюся, що й цього разу вона виявиться мильною бульбашкою. Принаймні не помітно згасання нездорового інтересу чиновників до роботи банкірів... Думаю, сильна, авторитетна громадська організація банкірів дуже

потрібна банківській системі України. Її варто підтримувати і зміцнювати.

Горбовський В.І. Раніше мені не спадало на думку, а може, просто часу не було пофантазувати на тему: що було б, аби не сталося так, як сталося? Думаю, аби ми не створили асоціацію, то впроваджувати демократичні принципи у банківській сис-

темі України було б значно складніше. Ми утворили силу, яка захищає інтереси банків на всіх рівнях державної влади. І це було вартим неймовірних зусиль, спалених нервів і здоров'я.

Бесіди від
Андрія Папуша,
"Вісник НБУ".

**Голова правління Ощадбанку,
член Ради АУБ**

Віктор Грибков:

«Слід посилити правовий та економічний захист банків»

Блиц-інтерв'ю

– Якими положеннями ви доповнили б майбутню Концепцію розвитку банківської системи України в цілому та Асоціації українських банків зокрема?

– Банківська система України – один із небагатьох справді ринкових сегментів вітчизняної економіки. Хоча це не означає, що вона цілком досконала. Тому говорячи про концепцію її розвитку, ми виділяємо кілька положень, які необхідно реалізувати в першу чергу.

✓ Назріла необхідність посилити правовий та економічний захист банків у органах державної влади та управління. Із цією метою нашої асоціації треба всебічно зміцнювати взаємодію і співробітництво з Верховною Радою, урядом, Національним банком, міністерствами. Корисною, зокрема, була б конференція "Актуальні проблеми удосконалення правового забезпечення банківської діяльності в умовах ринкової економіки".

✓ Необхідно підвищити роль асоціації як експертної організації у проведенні експертиз проектів законів і нормативних актів, які стосуються діяльності банківських установ в Україні, грошово-кредитної політики НБУ.

✓ Спільно з профільними комітетами Верховної Ради доцільно організувати парламентські слухання на тему "Взаємодія промислових і банківських структур як фактор активізації виробництва". Думаю, нікого не треба переконувати в тому, наскільки важливо залучати банківський капітал на допомогу вітчизняним товаровиробникам.

✓ Необхідно сприяти удосконаленню арбітражного законодавства, на основі якого можна було б оперативніше й справедливо вирішувати конфліктні ситуації у фінансово-банківській сфері. Невдоволення багатьох банків тривалістю арбітражної процедури – вагоме підтвердження своєчасності цієї пропозиції.

✓ Гадаю, непогані результати дало б проведення разом із редакцією журналу "Вісник НБУ" засідання банківських експертів "за круглим столом", присвячене таким питанням, як недобросовісна конкуренція, цивілізовані правила й прийоми конкурентної боротьби між кредитно-фінансовими установами.

✓ Керівництво асоціації має регулярно контактувати з банками, допомагати їм у вирішенні гострих проблем, які виникають у роботі.

✓ Слід розробити практичні рекомендації з актуальних питань захисту ділової репутації банків. Це зумовлюється значними моральними і матеріальними збитками, яких зазнають іноді банківські установи внаслідок порушення норм чинних законів деякими засобами масової інформації.

✓ Залишають бажати кращого отримувати банками інформаційно-довідкові та консультаційні послуги з правових питань, бухгалтерського обліку, сплати податків тощо. Слід поліпшити організацію інформування про рейтинги банків, стан ринків, нові фінансові інструменти.

✓ Необхідно приділяти увагу налагодженню ділових контактів банків – членів асоціації з іншими банками, науковими та дослідними центрами з актуальних питань банківської діяльності.

✓ Слід було б організувати роботу постійно діючого семінару з питань обміну досвідом щодо впровадження нових інформаційних технологій у фінансовій сфері. Скажімо, спеціальне заняття варто присвятити новим можливостям, які надає використання Інтернету, та небезпечним ситуаціям, що можуть виникати під час цієї роботи.

✓ Треба також дбати про висвітлення діяльності, обмін досвідом роботи в асоціації у засобах масової інформації. Можливо, на часі створення періодичного видання АУБ.

Асоціації українських банків під силу втілити в життя ці та інші корисні пропозиції, які, поза сумнівом, буде порушено на IX з'їзді АУБ.

СТАТУТ

Асоціації українських банків

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Асоціація українських банків (АУБ) (далі — Асоціація) діє на основі Закону України "Про банки і банківську діяльність", інших законодавчих актів України та цього Статуту. Вона є правонаступницею Асоціації комерційних та кооперативних банків УРСР.

1.2. Асоціація створена для сприяння розвитку банківської системи України, представництва інтересів своїх членів у органах державної влади та управління, захисту прав банків, забезпечення зв'язків із громадськістю, закордонними банками та їх об'єднаннями.

1.3. Асоціація є недержавною, незалежною, добровільною, некомерційною організацією, що об'єднує українські банки та банківські об'єднання (далі — банки).

1.4. Членство в Асоціації не накладає на її членів ніяких обмежень щодо комерційної, громадської та будь-якої іншої діяльності, що не заборонена законом.

1.5. Асоціація є юридичною особою, має свій баланс, печатку, штамп, символіку, відкриває рахунки в банку. Асоціація володіє відокремленим майном на праві власності, може від свого імені набувати прав і нести обов'язки, бути позивачем і відповідачем у судових органах.

1.6. Асоціація має право:

— входити до складу міжбанківських об'єднань країн Європи і світу;

— відкривати закордонні представництва, співробітничати з банківськими об'єднаннями інших країн;

— володіти, користуватися і розпоряджатися власною конфіденційною інформацією професійного, ділового, банківського, комерційного та іншого характеру. Конфіденційна інформація розповсюджується за умов, що визнаються Асоціацією, яка самостійно встановлює режим доступу до такої інформації, включаючи належність її до категорії конфіденційної, та запроваджує до неї систему захисту.

1.7. Юридична адреса Асоціації: 253167, м. Київ, вул. М.Раскової, 15.

2. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗАВДАННЯ АСОЦІАЦІЇ

2.1. Асоціація діє на основі таких принципів:

— законності;

— компромісного вирішення питань з урахуванням інтересів усіх членів Асоціації;

— довіри та взаємодопомоги у відносинах між членами Асоціації;

— добровільної участі членів Асоціації в проєктах і програмах, що здійснюються за рішеннями Ради Асоціації;

— обов'язкового виконання рішень, що приймаються З'їздом Асоціації;

— самостійності та незалежності від державних структур.

2.2. Основними завданнями Асоціації є:

— захист прав та інтересів банків — членів Асоціації, забезпечення правових гарантій їхньої діяльності;

— сприяння створенню правової бази банківської діяльності;

— сприяння підвищенню кваліфікації і професіоналізму керівників, спеціалістів банків;

— ознайомлення громадськості з діяльністю банків та їх роллю в економічному житті України;

— сприяння реалізації положень антимонопольного законодавства у сфері банківської діяльності;

— утвердження взаємної довіри, надійності, порядності та ділового партнерства у взаємовідносинах між банками та клієнтами, забезпечення дотримання Кодексу честі українського банкіра;

— доведення до банків через Інформаційний бюлетень Асоціації та інші видання законодавчих та нормативних актів органів державної влади і управління, Національного банку України (далі — НБУ), Вищого арбітражного суду України з питань, що стосуються сфери банківської діяльності;

— нерозголошення членами Ради Асоціації (далі — Рада) та працівниками виконавчого органу всього, що являє собою банківську та комерційну таємницю, навіть після завершення їхньої діяльності в Асоціації.

2.3. Для досягнення зазначених завдань Асоціація:

— аналізує проєкти законодавчих актів, які стосуються банківської діяльності, домагається прийняття її зауважень і пропозицій комісіями Верховної Ради України, урядом під час розгляду проєктів законодавчих і нормативних актів, які стосуються банківської діяльності;

— підтримує і розвиває ділові контакти з Верховною Радою, Адміністрацією Президента, Кабінетом Міністрів України;

— співробітничав з НБУ щодо вироблення основних напрямів грошово-кредитної, податкової політики, бере участь в розробці проєктів інструкцій та інших нормативних документів НБУ, які регулюють діяльність комерційних банків;

— створює спільно з відповідними навчальними закладами школи, центри і курси підготовки та перепідготовки кадрів;

— співробітничав із засобами масової інформації, проводить прес-конференції, видає інформаційний бюлетень та інші матеріали;

— надає консультації та допомогу членам АУБ у всіх справах, що стосуються діяльності українських банків, сприяє роботі Третейського суду Асоціації;

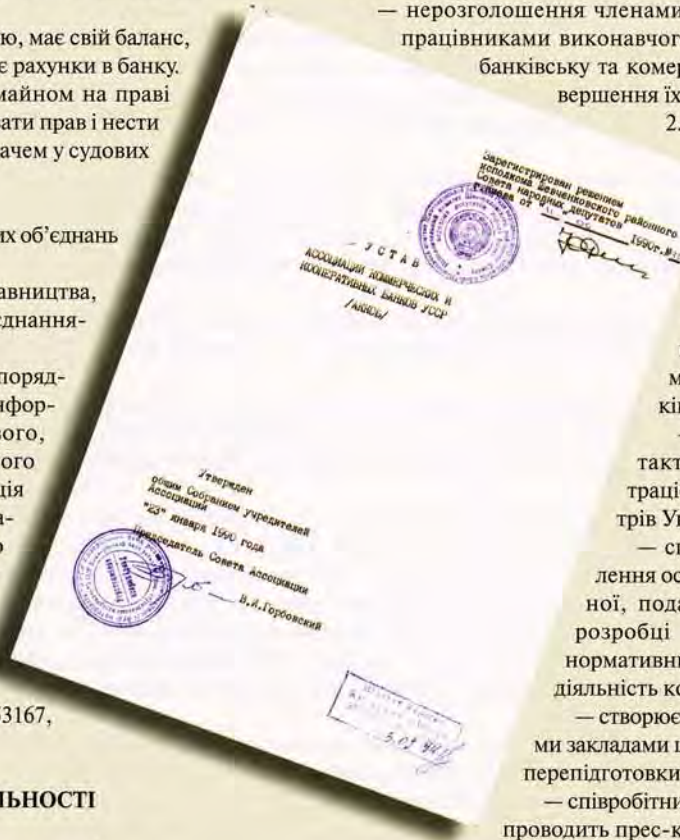
— самостійно і разом з НБУ організовує симпозиуми, семінари, обмін досвідом роботи, сприяє встановленню ділових контактів;

— вивчає і поширює досвід, дає рекомендації щодо ефективного здійснення банківських операцій та стандартизації банківських процедур, а також надає допомогу банкам в організації їхньої роботи;

— надає допомогу в подоланні обставин, що тимчасово погіршують стан ліквідності банків;

— координує діяльність банків у сфері спільних інтересів членів Асоціації;

— залучає представників банків до участі в заходах, що проводять-

ся органами державної влади та управління з метою розвитку економіки та банківської справи;

- створює або виступає засновником підприємств, установ та організацій;

- вирішує в центральних, а також регіональних органах державної влади питання, пов'язані із застосуванням банківського законодавства, оподаткуванням банків, а також антимонопольною діяльністю;

- звертається до правоохоронних органів з метою захисту інтересів комерційних банків та їх працівників.

3. ЧЛЕНСТВО В АСОЦІАЦІЇ

3.1. Членами Асоціації можуть бути банки, а також регіональні об'єднання банків, кредитно-фінансові та економічні навчальні заклади, які створені відповідно до чинного законодавства України, визнають Статут Асоціації, сплачують вступні і членські внески.

Членами Асоціації можуть бути зареєстровані в Україні у встановленому порядку банки і банківські установи, створені за участю іноземного капіталу, які визнають Статут Асоціації, сплачують вступні і членські внески і виявили бажання увійти до неї. Крім заяви, вони подають до Асоціації основні відомості і показники діяльності банку або банківської установи. Порядок сплати ними членських внесків визначається З'їздом Асоціації.

Членами Асоціації з правом дорадчого голосу можуть бути підприємства та організації, які працюють за договором з Асоціацією (або нею утворені) в інтересах банків — членів АУБ. Ці підприємства сплачують внески в порядку, затвердженому Радою.

Банки, підприємства та організації, що входять до Асоціації, зберігають повну господарську та фінансову самостійність.

3.2. Члени Асоціації реалізують свої права та законні інтереси, а також виконують свої обов'язки перед Асоціацією безпосередньо через керівника банку або уповноваженого ним представника.

3.3. Прийняття в члени Асоціації здійснюється на підставі заяви, укладеної за зразком, затвердженим Радою, і письмового визнання Статуту Асоціації.

3.4. Член Асоціації, який порушує законодавство України або Статут Асоціації, допускає некоректні дії, що негативно впливають на престиж членів Асоціації, порушує Кодекс честі українського банкіра, може бути виключений із Асоціації.

Виключення здійснюється відповідно до рішення Ради Асоціації з наступним затвердженням його З'їздом Асоціації.

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ АСОЦІАЦІЇ

4.1. Члени Асоціації мають право:

- обирати керівні органи Асоціації та бути обраними до них;
- подавати пропозиції до порядку денного З'їзду Асоціації не пізніше, ніж за два тижні до початку його роботи;

- брати участь у роботі над документами, що визначають головні напрями діяльності Асоціації, подавати до Ради Асоціації пропозиції, спрямовані на захист інтересів і вдосконалення діяльності Асоціації та банків;

- користуватися інтелектуальними розробками та матеріально-технічними засобами, а також послугами, консультаціями та рекомендаціями, які надаються виконавчим органам Асоціації;

- одержувати підтримку Асоціації під час розгляду спірних питань в органах державної влади та управління, а також в НБУ;

- входити до складу регіональних об'єднань банків або обласних відділень Асоціації, добровільно виходити з Асоціації, попередивши про це не пізніше, ніж за два місяці;

- звертатися з позовом до суду у разі порушення АУБ комерційної таємниці.

Члени Асоціації мають рівні права та обов'язки.

4.2. Члени Асоціації зобов'язані:

- додержувати Статуту та виконувати рішення, що приймаються З'їздом;

- брати участь у реалізації цілей і завдань Асоціації;

- підвищувати ефективність роботи та престиж банків, їхню репутацію у клієнтів;

- розвивати співробітництво між банками на основі доброзичливості, взаємної поваги і підтримки, безумовного виконання взаємних зобов'язань;

- вчасно сплачувати членські внески та інші платежі, які визначені Радою та З'їздом Асоціації;

- своєчасно і оперативно надавати Асоціації на її запит дані, що не становлять комерційної таємниці, а також самостійно повідомляти про реорганізацію банку, зміну його назви, адреси чи керівників, службових телефонів керівників банку та інше.

5. УПРАВЛІННЯ АСОЦІАЦІЄЮ ТА ЇЇ ВИКОНАВЧИМ ОРГАНОМ

5.1. Управління Асоціацією здійснюють:

- З'їзд Асоціації;

- Рада Асоціації;

- Президент Асоціації.

Для здійснення Президентом покладених на нього функцій утворюється виконавчий орган Асоціації.

5.2. Вищим органом Асоціації є З'їзд. Брати участь у роботі З'їзду мають право усі члени Асоціації українських банків шляхом делегування на нього свого представника.

5.3. Черговий З'їзд скликається не рідше одного разу на рік і не пізніше 1 липня поточного року.

5.4. Позачерговий З'їзд скликається за рішенням Ради Асоціації, а також на вимогу не менше 1/3 членів Асоціації.

Для скликання позачергового З'їзду за вимогою банків — членів Асоціації їм необхідно направити спільну письмову заяву на ім'я Голови Ради Асоціації з проектом порядку денного. Позачерговий З'їзд скликається Радою Асоціації у строк не пізніше як 30 днів з моменту отримання письмової заяви банків про скликання позачергового З'їзду.

5.5. З'їзд вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини представників членів Асоціації.

Рішення З'їзду приймаються кваліфікованою більшістю голосів 3/4 присутніх на З'їзді представників членів АУБ з таких питань:

- прийняття Статуту Асоціації та внесення до нього змін і доповнень;

- прийняття рішення про припинення діяльності Асоціації;

- фінансування спільних проектів.

Рішення З'їзду Асоціації з усіх інших питань приймаються простою більшістю голосів присутніх на З'їзді представників членів АУБ.

5.6. До компетенції З'їзду Асоціації належать:

- прийняття Статуту Асоціації та внесення до нього змін і доповнень;

- розгляд і затвердження звітів Ради, Президента та Ревізійної комісії Асоціації;

- затвердження рішень Ради про прийняття до Асоціації та виключення з неї її членів;

- затвердження основних напрямів діяльності Асоціації та розгляд питань, запропонованих її членами;

- встановлення розміру та терміну сплати вступних і членських внесків;

- обрання строком на чотири роки Голови Ради та Президента Асоціації;

- визначення кількісного складу і обрання строком на чотири роки членів Ради та Ревізійної комісії з оновленням її персонального складу не менше, ніж на 30 відсотків;

- делегування певної частини своїх повноважень Раді або Президентів Асоціації.

5.7. У період між З'їздами управління Асоціацією здійснює Рада Асоціації.

Рада здійснює свою діяльність на підставі Статуту та Регламенту діяльності Ради, який затверджується нею.

До складу Ради Асоціації обираються керівники банків, Президенти регіональних банківських об'єднань — членів Асоціації. Президент та перший Віце-президент Асоціації входять до складу Ради Асоціації за посадою.

Члени Ради Асоціації працюють на громадських засадах.

У разі вибуття члена Ради Асоціації з її складу до закінчення строку, на який його було обрано, кандидатура нового члена Ради обирається З'їздом.

У разі самоусунення члена Ради від роботи Ради, систематичного неприйняття участі в засіданнях Ради, член Ради за поданням Голови Ради може бути достроково переобраний З'їздом.

5.8. Рада Асоціації:

- скликає З'їзд Асоціації, визначає порядок денний З'їзду, час і місце його проведення;
- вносить на розгляд З'їзду проект основних напрямів діяльності Асоціації на поточний рік;
- здійснює контроль за реалізацією рішень З'їзду і затверджених ним основних напрямів діяльності Асоціації;
- приймає рішення про прийняття до Асоціації та виключення з неї членів на підставах і в порядку, передбачених пп. 3.3. і 3.4 Статуту;
- затверджує кошторис на утримання Асоціації та її виконавчого органу;
- встановлює розміри посадових окладів Президента та віце-президентів Асоціації;
- затверджує Положення про преміювання працівників виконавчого органу Асоціації та виплату їм винагороди за підсумками роботи за рік;
- за пропозицією Президента Асоціації затверджує віце-президентів Асоціації, визначає поточні завдання, здійснює контроль за їх виконанням;
- сприяє роботі Третейського суду Асоціації;
- визначає порядок сплати членських внесків для членів Асоціації, прийнятих до її складу з правом дорадчого голосу, затверджує зразок заявки на вступ до АУБ.

5.9. Голова Ради Асоціації:

- представляє Асоціацію в органах державної влади та управління, громадських і міжнародних організаціях;
- є повноважним представником національних банківських кіл і Асоціації у відносинах із зарубіжними банками, їхніми об'єднаннями, іншими зарубіжними організаціями;
- головує на З'їздах та засіданнях Ради Асоціації;
- здійснює поточний контроль за реалізацією виконавчим органом рішень З'їздів та Ради Асоціації;
- вносить пропозиції щодо кандидатур на посаду Президента і членів Ради Асоціації.

5.10. Президент Асоціації:

- очолює виконавчий орган Асоціації;
- організовує виконання рішень З'їздів та Ради Асоціації;
- представляє виконавчий орган Асоціації в органах державної влади і управління, громадських і міжнародних організаціях, у відносинах із зарубіжними партнерами;
- сповіщає членів Асоціації про час і місце проведення З'їзду та його порядок денний не пізніше, ніж за 30 днів до його скликання;
- розпоряджається грошовими коштами та майном Асоціації;
- утворює необхідні підрозділи виконавчого органу і призначає їх керівників;
- у межах затвердженого кошторису фонду оплати праці визначає структуру, штатну чисельність, посадові оклади працівників виконавчого органу Асоціації;
- приймає рішення про прийняття, звільнення з роботи та

преміювання працівників виконавчого органу Асоціації;

- подає Раді для затвердження кандидатури на посади віце-президентів;
- укладає від імені Асоціації договори та дає від свого імені доручення на одержання матеріальних цінностей;
- відкриває розрахункові та інші рахунки в банках, підписує першим підписом грошово-розрахункові документи;
- забезпечує зв'язки із зарубіжними об'єднаннями банків та іншими організаціями;
- вносить пропозиції щодо кандидатур Голови та суддів Третейського суду АУБ.

Президент Асоціації може делегувати свої права віце-президентам та іншим працівникам виконавчого органу Асоціації.

5.11. Виконавчим органом Асоціації, який забезпечує її поточну діяльність, є виконавча дирекція. Роботою виконавчої дирекції Асоціації керує Президент, який обирається З'їздом Асоціації.

Виконавча дирекція здійснює свою діяльність на підставі "Положення про виконавчу дирекцію", яке затверджується Радою Асоціації.

6. РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ

6.1. Ревізійна комісія обирається З'їздом і підзвітна виключно йому. З'їзд визначає кількісний склад Ревізійної комісії та порядок її діяльності.

6.2. Голова Ревізійної комісії обирається зі складу Ревізійної комісії її членами.

6.3. Комісія здійснює контроль за фінансовою та господарською діяльністю Асоціації.

6.4. Ревізійна комісія складає висновки за річними звітами та балансами і подає їх З'їздові на затвердження.

7. ФІНАНСИ ТА МАЙНО. ОБЛІК ТА ЗВІТНІСТЬ

7.1. Кошти Асоціації утворюються за рахунок:

- разових (вступних) та періодичних (членських та цільових) внесків членів Асоціації;
- пасивних доходів.

Зазначені доходи Асоціації звільняються від оподаткування.

7.2. У разі, коли Асоціація буде отримувати дохід з інших джерел, не заборонених законодавством України, ніж визначені у п. 7.1, вона зобов'язана сплачувати податок на прибуток.

7.3. Асоціація здійснює бухгалтерський облік результатів своєї роботи, веде статистичну звітність. Порядок ведення бухгалтерського обліку та статистичної звітності визначається відповідним законодавством.

7.4. Члени Асоціації не несуть відповідальності за її зобов'язаннями, Асоціація не несе відповідальності за зобов'язаннями її членів.

8. ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АСОЦІАЦІЇ

8.1. Діяльність Асоціації припиняється шляхом ліквідації або реорганізації за рішенням З'їзду Асоціації та на інших підставах, передбачених законодавством України.

8.2. Ліквідація Асоціації здійснюється ліквідаційною комісією, призначеною З'їздом Асоціації. З моменту призначення ліквідаційної комісії до неї переходять повноваження щодо управління Асоціацією. Ліквідаційна комісія оцінює наявне майно Асоціації, складає ліквідаційний баланс і подає його З'їздові.

8.3. Активи Асоціації, які залишились після її ліквідації, розподіляються згідно з чинним законодавством України.

Ліквідація вважається завершеною, а Асоціація такою, що припинила свою діяльність, з моменту виключення її з Державного реєстру.

□

**Олександр
Сугоняко**

Президент Асоціації
українських банків

Етапи розвитку/

Десять років діяльності

Протягом одного десятиліття на уламках колишнього єдиного народногосподарського комплексу ми створили повнофункціональну дворівневу банківську систему. В непростих умовах перехідної економіки вона сприяє просуванню реформ, інтеграції України в міжнародну спільноту.

Не будемо порівнювати її з банківськими системами інших країн — ніхто краще, ніж ми, не знає її достоїнств і недоліків. Мабуть, зроблено не все можливе для її розвитку і вдосконалення. Але протягом усіх цих років ми наполегливо працювали над створенням цивілізованого фінансового механізму, запровадженням інструментів, ефективних саме для нашої економіки, над банківським законодавством. Ми разом пройшли всі етапи становлення і лише з десятилітньої відстані можемо з упевненістю сказати: виконано колосальну роботу. Згадаймо, що перші недержавні банки з'явилися в 1989 році як альтернатива командно-розподільчій фінансовій системі. Вони за своєю природою працювали на ринкових засадах і були незалежними від органів державної влади, чого дехто не може сприйняти й донині. Нові підходи, шанобливе ставлення до клієнтів, а головне — вибір найбільш ефективних проектів забезпечили банкам нової хвилі становлення і розвиток.

ЕПОХА РОМАНТИКІВ ТА ІДЕАЛІСТІВ

Саме так можна назвати той, перший етап становлення банків, який охоплює 1989—1993 роки. Зрештою, то був час патріотів-ідеалістів в історії нашої держави, яка тоді здобувала свою незалежність. Перші комерційні банки створювалися формально на засадах колишнього Держбанку СРСР, а фактично — стихійно, шляхом спроб і пошуків. Причому в багатьох випадках доводилося, як то кажуть, винаходити велосипед, оскільки автоматично копіювати і переносити на наш ґрунт західні банківські технології неможливо. Наші економічні й адміністративні реалії дуже відрізнялися від західних. І ті,

хто створював банки, свято вірили, що саме вони є "локомотивами реформ", і вже за рік-два зроблять державу процвітаючою.

Асоціацію заснували саме ті, хто працював у цьому напрямі. Із самого початку наша спілка стала борцем за цивілізовані правила поведінки на ринку для державних і приватних структур, що на ті часи було досить "крамольною" справою.

Асоціація ініціювала прийняття першого Закону "Про банки і банківську діяльність", допомагала налагоджувати конструктивний контроль за діяльністю банків другого рівня. Без втручання асоціації практично неможливо було запро-

фінансової системи в Україні було б просто неможливим. У законодавчу практику з ініціативи банків та асоціації введено визначення мінімального статутного фонду, капіталу банку, порядок його формування, правила поведінки на ринку.

Цей документ без особливих змін і поправок існує понад дев'ять років, що само собою свідчить про серйозний підхід авторів його проекту — Вадима Гетьмана, Бориса Маркова, Валерія Огієнка, Сергія Білого, Станіслава Аржевітіна, Василя Мельника та інших.

Поява нових банків і розширення спектра їх операцій змусили асоціацію серйозніше займатися питаннями розробки

Кожен проект нормативного акта Національного банку скрупульозно обговорюється в асоціації, зокрема в управлінні по зв'язках із банками.

вадити рівноправні взаємовідносини комерційних банків із органами державної влади щодо оподаткування, захисту банківської таємниці, становлення фондового ринку.

Першим серйозним екзаменом для АУБ була підготовка проекту Закону України "Про банки і банківську діяльність". Він створювався практично на порожньому місці, коли нам ще бракувало досвіду. Саме цей документ значною мірою започаткував підвалини існуючої банківської системи. Без такого закону становлення

методології та практики застосування окремих принципів і положень банківської діяльності. Асоціація виступала своєрідним центром, координатором, посередником між Національним банком (який тоді лише відходив від принципів роботи Держбанку) та комерційними банками.

Підсумовуючи зроблене протягом десяти років Асоціацією українських банків і банківською системою в цілому, перш за все хочеться згадати про головних учасників цих подій — ентузіастів, спеціалістів банківської справи, зусиллями яких була

започаткована загальнобанківська організація — Асоціація українських банків.

Це передусім ініціатор і організатор створення АУБ, перший Голова Ради асоціації В.І.Горбовський, заступник Голови Ради Г.В.Яндовський, перший виконавчий директор асоціації в період із 1991 по 1995 рік З.Ю.Конопатська, перший Президент асоціації Б.І.Марков, Голова Ради АУБ, а згодом віце-президент АУБ В.І.Огієнко, віце-президент АУБ А.Б.Паламарчук, Голова Ради АУБ С.М.Аржевітін, члени Ради А.М.Волок, Л.Н.Загородня, С.Л.Тигипко, П.В.Мірошников, Я.Ф.Солтис, О.В.Дубілет, М.П.Виноградов, В.В.Аксьонов, О.В.Деркач, В.Н.Грибков, С.В.Згоник, В.В.Лашкевич.

Створення Національного банку України започаткувало механізм регулювання і контролю за діяльністю комерційних банків. Були введені певні обмеження в діяльності банків: нормативи, ліміти, заборона окремих операцій. Безумовно, створення стрункої системи економічних нормативів і відповідних коефіцієнтів має забезпечити стабільність банківських установ, захист інтересів клієнтів банків, їх вкладників та кредиторів. Однак досить часто нові нормативи були надто жорсткі для малопотужних банків, які перебували на той час у стадії становлення. В цих умовах асоціація намагалася відстоювати інтереси молодшої банківської системи другого рівня.

ВИПРОБУВАННЯ КРИЗОЮ

Хвиля нищівної інфляції у 1993—1994 роках значною мірою знецінила банківські активи і ресурси. Комерційні банки не встигали нараховувати капітали, система розрахунків розвалювалася. Досить часто позики знецінювалися раніше, ніж клієнти їх повертали. В цей час з'явилися фірми, які, взявши кредит у банку, намагалися зникнути з грошима.

Крім того, на банки було посилено по-

датковий тиск у вигляді підвищення податку на прибуток. Нагадаю, що цей податок було встановлено за ставкою 55% при тому, що, наприклад, будівельні сільськогосподарські організації на той час мали сплачувати 12% із прибутку.

З іншого боку, Національний банк

ни банків із НБУ, сприяти поліпшенню роботи банків і виконанню ними вимог НБУ і одночасно забезпечити захист інтересів комерційних банків від адміністрування. Так, асоціація не могла змиритися із заборобою надання міжбанківських кредитів, обмеженням кредитування у вигляді "кредитної стелі", ліцензуванням ва-

Контроль за фінансовими розрахунками забезпечує бухгалтерія асоціації.

встановив обмеження на кредитування прямих позичальників, забороняв міжбанківські кредити. Все це ускладнювало діяльність комерційних банків, створювало реальну загрозу їх існуванню. Звичайно, ми розуміли, що таким чином НБУ боровся з інфляцією, інколи також діяв методом спроб і помилок. Про це, наприклад, свідчать такі факти: з лютого по травень 1993 року, тобто протягом трьох місяців, облікову ставку НБУ було підвищено з 80 до 240%, або в три рази, а у червні 1994 року її було знижено до 190%, у липні — до 140%, а в жовтні знову підвищено до 300%.

Асоціація українських банків завжди прагнула нормалізувати взаємовідноси-

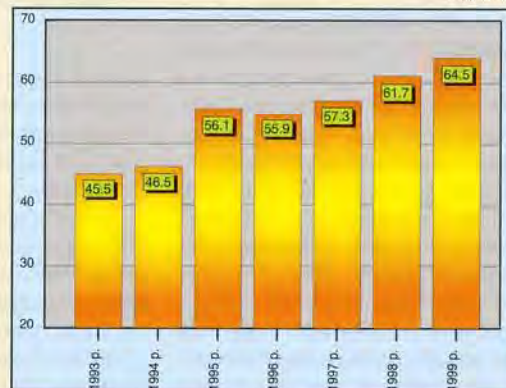
лютних операцій, механізмом використання обов'язкових резервів.

У жовтні 1993 року відбувся з'їзд комерційних банків, який розглянув взаємовідносини між Національним банком України і комерційними банками. На з'їзді обговорювалися наслідки заходів НБУ. У результаті було відзначено, що Національний банк в окремих випадках продовжує діяти адміністративними, а не ринковими методами, не враховує інтереси комерційних банків. Тоді ж комерційні банки висловили занепокоєння з приводу досить складного порядку перереєстрації статутних фондів, ліцензування валютних операцій, рефінансування банківської системи.

Кількісний склад членів АУБ

Частка банків — членів АУБ у загальній кількості банків України Відсотки

Особливої уваги інформаційно-аналітичного центру асоціації потребує аналіз показників діяльності банківської системи.

ром Юшенком.

На зустрічі було узгоджено ряд питань щодо лібералізації вимог, які висувалися банкам. Зокрема, НБУ відмінив зарахування до "кредитної стелі" міжбанківських кредитів, дозволив приріст кредитних фондів та приросту вкладів населення. Крім того, Національний банк відмінив резервування 20% від суми простроченої та пролонгованої кредитної заборгованості, анулював рішення про резервування коштів на валютних рахунках.

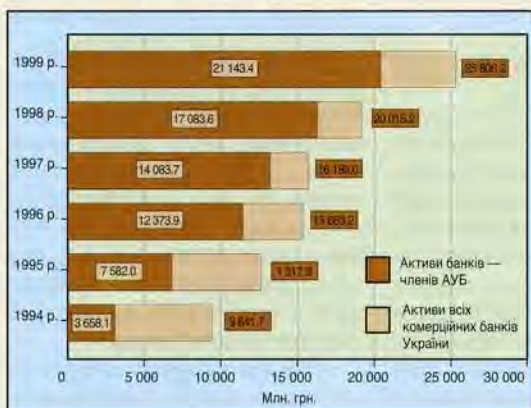
18.09.1995 року постановою Правління НБУ за № 227 було введено 100% резервування коштів на рахунках "Лоро". Пояснювався цей крок необхідністю запобігти відпливу капіталів із України. З іншого боку, таке рішення було економічно не обгрунтованим, створювало непорозуміння між українськими підприємствами та їх іноземними партнерами. То-

банками в інших банках без попереднього дозволу регіональних управлінь НБУ.

Одним із найважливіших моментів діяльності банків у 1995 році було питання зростання статутних фондів. Не маючи сумніву щодо необхідності подальшої капіталізації банків, АУБ постійно наголошувала і наголошує на поступовому вирішенні проблеми, з урахуванням фактичного стану економіки країни. Банки повинні мати реальні строки для нарощування статутних фондів. І якщо акціонери не хочуть продавати контрольний пакет сумнівному інвесторові, то слід поважати їх право.

Перший етап розвитку банківської системи закінчився 1994 року. Гіперінфляція була поступово подолана. Ті банки, які не змогли перебудувати свою роботу, почали переживати серйозні труднощі. Інші вчилися працювати по-новому, вчилися мінімізувати свої ризики, управляти активами, створювати резервні фонди. Завдяки цьому виживали.

Активи комерційних банків

Кредити, надані комерційними банками

Ускладнення фінансового стану банків, дефіцит кредитних ресурсів, застосування економічних нормативів, темпи нарощування статутних фондів були предметом постійного обговорення на зустрічах представників комерційних банків і НБУ.

Характерним прикладом загострення ситуації було прийняття в другій половині 1994 року постанов НБУ № 174 і № 174-а, в яких передбачалося підвищення норм резервування, резервування сум нарахованих відсотків закладами, резервування пролонгованих кредитів, валютних коштів, стягнення з комерційних банків значних сум штрафів за порушення економічних нормативів, заборонялося змінювати курс купівлі-продажу готівкової валюти протягом дня тощо. Комерційні банки розцінювали такі дії Національного банку як спробу адміністративного тиску на банки. Саме про це йшла відверта розмова на організованій АУБ зустрічі 87 керівників банків із Головою Правління НБУ Вікто-

му АУБ разом із групою керівників комерційних банків звернулася до Голови Правління НБУ Віктора Юшенка, до голови Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності, в Адміністрацію Президента України з проханням переглянути обгрунтованість цього рішення. Згодом постанову про резервування коштів з Лоро-рахунків було скасовано.

У грудні 1995 року відбулася нарада керівників комерційних банків та НБУ, в результаті якої були прийняті деякі компромісні рішення:

- перенесено строки формування статутних фондів;
- спрощено порядок реєстрації змін до статутного фонду, пов'язаних зі збільшенням розміру статутного фонду;
- лібералізовано порядок визначення сплаченого статутного фонду при розрахунку економічних нормативів банку;
- спрощено порядок купівлі готівки

СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО

Ніхто не стане заперечувати, наскільки важливо в державі мати стабільне законодавство, виражені нормативні акти. Асоціація із власної ініціативи постійно бере участь в обговоренні проектів нормативних документів, залучає до цього спеціалістів комерційних банків. За пропозицією АУБ були створені робочі групи з представників комерційних банків, які на основі детального аналізу підготовлених проектів документів подавали свої зауваження та пропозиції.

Регулярними стали зустрічі керівництва НБУ з представниками комерційних банків. Голова Правління НБУ неодноразово брав участь у засіданнях Ради АУБ, у проведенні спільних нарад. Є навіть розпорядження НБУ, згідно з яким нормативні документи з питань банківської діяльності повинні розглядатися на засіданнях Правління НБУ тільки після їх обговорення, а в разі потреби й опрацювання

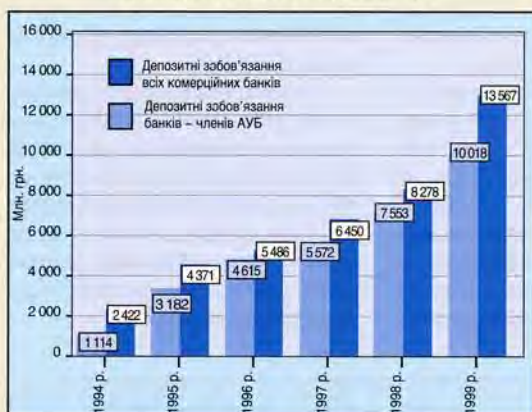
робочою групою за участю спеціалістів АУБ і комерційних банків.

Саме стосунки взаємного партнерства і співробітництва значною мірою сприяли вдосконаленню банківської системи в цілому. Згодом методи співпраці АУБ і НБУ дещо змінилися. Замість того, щоб критикувати центральний банк,

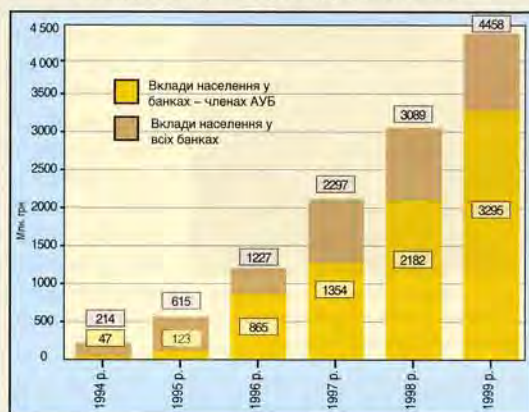
вексельного обігу при АУБ Т.Б.Рудненко (ПУМБ), спеціалісти-експерти С.Б.Дудко (Приватбанк), С.В.Коса (банк "Металург"), А.В.Остапенко (ПУМБ), В.А.Лібега (банк "АЖІО"), виконавчі директори обласних банківських об'єднань М.І.Николенко, Л.І.Осташевська.

банки. Багато хто пам'ятає події навколо банків "Відродження", Градобанку, "Юнекс", коли керівників цих установ певний час тримали за ґратами, а потім відпустили за браком доказів. Асоціація боролась і боротиметься з неправовими діями незалежно від того, зачіпають вони конкретного банкіра, банк чи всю систему в цілому.

Депозитні зобов'язання банків

Вклади населення у комерційних банках

так би мовити, постфактум, АУБ почала брати активну участь у підготовці нормативних рішень Національного банку. Це, як з'ясувалося, значно ефективніше, адже окремі розбіжності усувалися ще в процесі підготовки документів. Та й власне процес підготовки документів прискорився.

За пропозицією АУБ були створені робочі групи із залученням спеціалістів комерційних банків, які опрацювали проекти ряду положень — "Про економічні нормативи діяльності комерційних банків", "Про створення резервів для покриття можливих втрат від кредитної діяльності", "Про міжбанківський фонд страхування депозитів фізичних осіб", Інструкцію "Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків" та інші документи.

При асоціації створено юридичну експертну раду, яка розглянула кілька проектів законів України "Про Національний банк України" і надсилає свої зауваження й пропозиції до комітетів Верховної Ради. До речі, нині робочою групою Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Верховної Ради України за участю спеціалістів АУБ та банків підготовлено нову редакцію Закону України "Про банки і банківську діяльність", яку прийнято в першому читанні.

Активну участь у підготовці нормативних документів НБУ і проектів законодавчих актів брали начальник управління АУБ І.В.Самойлова, голова юридичної експертної ради при АУБ А.М.Жуков (банк "Мрія"), голова експертної ради з питань

НА СТОРОЖІ ЗАКОНУ

Інший аспект діяльності АУБ — захист конкретних банків і конкретних банкірів від дій, спрямованих проти них. Асоціація досить часто допомагала банкам відстоювати їх інтереси у тих випадках, коли невеликий банк міг позбутися валютних ліцензій або, наприклад, мав потребу в продовженні терміну формування статутного фонду. На жаль, в Україні ще лише формується правова держава. Тому нам не раз доводилося захищати конкретних людей від тих, хто полюбає "наїзди" на

Типовим прикладом таких дій АУБ стали події фінансової кризи 1998 року. Подолати її уряд вирішив за рахунок комерційних банків, заморозивши виплати за ОВДП. Постановою Кабінету Міністрів № 1416 від 10.09.1998 року передбачалася примусова конверсія ОВДП, що могло поставити на межу виживання окремі комерційні банки. Це боляче вдарило б по банківській системі, призвело б до падіння деяких банків.

АУБ організувала зустріч керівників київських банків, регіональних банківських союзів із тодішнім Прем'єр-мі-

Колектив Асоціації українських банків.

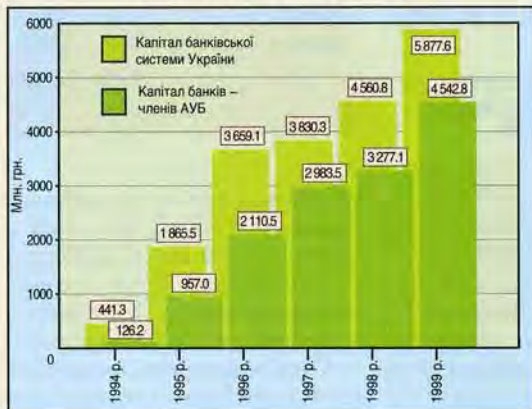
ністром України В.П.Пустовойтенком, Головою НБУ В.А.Ющенком, міністром фінансів І.О.Мітюковим, представниками Адміністрації Президента України А.С.Гальчинським та В.О.Литвицьким. Ми запропонували урядові відмінити згадану постанову. Оперативно Кабмін фактично призупинив її дію, а конверсія ОВДП була здійснена на умовах доб-

активно співпрацювала також із Верховною Радою, її комітетами, парламентськими фракціями.

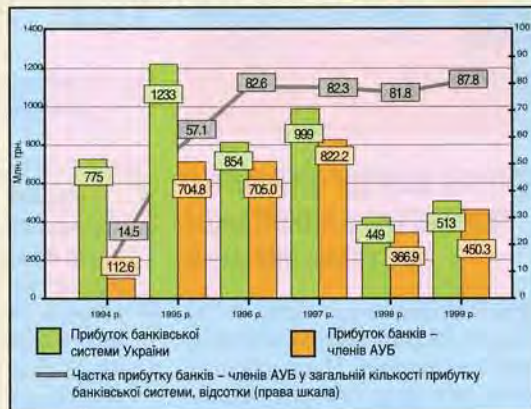
На особливу увагу заслуговує діяльність асоціації напередодні і в період фінансової кризи в серпні — вересні 1998 року. Передбачаючи погіршення фінансової ситуації в країні, асоціація організувала в липні

якому обговорювалася ситуація, що виникла на фінансових ринках країни, було визначено заходи щодо ліквідації кризи. Як нашу спільну з урядом, Національним банком і Мінфіном перемогу розцінюємо ми той факт, що фінансова криза 1998 року фактично не стала причиною банкрутства жодного з українських банків, на відміну від сусіда, де "впала" тоді третина банків.

Капітал комерційних банків

Прибуток комерційних банків

ровільної домовленості з комерційними банками.

Асоціація організувала п'ять зустрічей представників банківської системи з Президентом України, під час яких розглядалися питання, пов'язані з діяльністю банківської системи України, підвищенням ефективності її роботи, розширенням кредитування реального сектора економіки. За результатами зустрічей були прийняті відповідні рішення. Асоціація

1998 року міжнародну конференцію на тему "Економічні та правові передумови фінансово-банківської кризи в Україні: шляхи запобігання та досвід інших країн". Завдяки спільним зусиллям НБУ та комерційних банків України вдалося локалізувати вплив фінансової кризи на різні сектори економіки і фінансово-грошовий ринок.

У зв'язку із загрозою, що виникла внаслідок кризи у вересні 1998 року, асоціація провела надзвичайний з'їзд, на

Наводити конкретні приклади діяльності нашої асоціації можна довго. Адже все, що відбувалося і відбувається на фінансовому ринку країни, так чи інакше не обходиться без нашої участі. Тому ми сподіваємося на краще. Наша надія базується на реалізації нової економічної стратегії Президента України, на важкій, але такій необхідній праці уряду В. Ющенка.

Голова правління КБ "Приватбанк", член Ради АУБ

Олександр Дубілет:

"Іде нормальна конструктивна робота"

– Яку головну рису "характеру" АУБ ви б відзначили?

– Десять років – досить солідний вік. За такий проміжок часу характер може змінитися.

Приміром, нам, банкірам, добре помітно, що наша асоціація зросла професійно: вона грамотно й оперативно аналізує імпульси українських банків стосовно найнагальніших проблем їх життєдіяльності, зводячи до спільного знаменника. Зазначу, що АУБ не стала ні улесливою, ні запопадливою; не підлаштовується під чийсь особні інтереси, не прогинається ні під чийм тиском. Триває нормальна конструктивна робота, і це на сьогодні головне.

– Перед банківською системою України стоїть ще багато проблем...

– Саме тому хотілося б навіть у цей святковий час говорити не про перемоги й досягнення, а про завдання, які покладені нині розв'язувати банківська спільнота та АУБ – її флагман. Необхідно мислити й бачити масштабно, послідовно захищаючи не лише інтереси комерційних банків, а й фінансової системи країни в цілому: Національного банку, інших фінансових інститутів, клієнтів. Ми вже привчили співвітчизників до думки, що українські комерційні банки – це невід'ємна складова економіки країни, а не самодостатній корпоративний осередок. А проте, ще раз – на ділі і якомога переконливіше – АУБ слід знову і знову доводити здатність плідно працювати і з окремими банками, і з владними структурами, і з регулятивними органами.

Блиц-інтерв'ю

Нотатки до ювілею /

**Михайло
Савлук**

Доктор економічних наук,
професор

Шлях розвитку довжиною десять років

**Анатолій
Мороз**

Доктор економічних наук,
професор

ШТРИХИ ДО КОЛЕКТИВНОГО "ПОРТРЕТА" БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Після проголошення незалежності України новостворені комерційні банки почав реєструвати Національний банк держави, тоді як до 1991 року частина таких банків в Україні утворилася за рішенням колишнього Держбанку СРСР. За перший рік незалежності (1992) в Україні було зареєстровано 60 комерційних банків і на кінець цього року їх налічувалося загалом 133. Найбільше комерційних банків було зареєстровано у 1993 р. — 84, а починаючи з 1995 р., щороку реєструвалося в середньому близько 6 банків.

На 1 травня 2000 р. у Реєстрі банків, їх філій та представництв, валютних бірж і фінансово-кредитних установ було зареєстровано 199 банків, хоча ліцензію на здійснення банківських операцій мають трохи більше 80% із них. У 1999 р. функціонувало 164 банки.

Переважна кількість комерційних банків — акціонерні товариства (85.2%), із яких 72% — відкриті і 28% — закриті. Товариства з обмеженою відповідальністю становлять лише 14% від загальної кількості зареєстрованих банків.

Починаючи з 1994 р. в Україні з'являються комерційні банки за участю іноземного капіталу. На 1 травня 2000 р. їх було 30, у тому числі 8 — зі 100-процентним іноземним капіталом.

За розміром активів українські комерційні банки поділяються на найбільші (активи яких перевищують 1 млрд. грн.), великі (активи більше 100 млн. грн.), середні (активи більше 10 млн. грн.), малі (активи менше 10 млн. грн.). На початок 2000 р. найбільших банків налічувалося 7, або 4.3% від загальної кількості діючих банків, великих — 38 (23.2%), середніх — 108 (65.8%) і малих — 11 (6.7%). Тобто переважна більшість комерційних банків в Україні — це середні банки.

Балансовий капітал усіх комерційних

Створення дворівневої банківської системи України почалося після прийняття у березні 1991 р. Закону України "Про банки і банківську діяльність". Цим документом визначено, що перший рівень банківської системи представляє Національний банк України (НБУ), а другий — комерційні банки різних форм власності. За НБУ закріплено статус центрального банку держави, що поряд з іншими функціями передбачає реєстрацію і ліцензування діяльності комерційних банків.

Про етапи становлення другого рівня банківської системи України, її сьогодинішній стан та перспективи розвитку — у статті провідних учених Київського національного економічного університету Михайла Савлука та Анатолія Мороза.

банків на 01.01.2000 р. становив 5.8 млрд. грн., що дорівнює 29.2% сумарних банківських зобов'язань. Переважна частина балансового капіталу сформована за рахунок статутного капіталу (52%), резервний фонд покриває 4.3%, прибуток минулих років — 22.3%, прибуток поточного року — 8.4%, інший капітал — 13.0%. Хоча статутний капітал українських комерційних банків постійно збільшується і покриває більше половини загального балансового капіталу, існують ще значні невикористані можливості щодо його збільшення, а також велика потреба в цьому. Такий висновок підтверджується наявністю в системі комерційних банків значних сум нерозподіленого прибутку (близько 2 млрд. грн.) і невеликою питомою вагою статутного капіталу в загальних зобов'язаннях і капіталі (11.8%). Хоча переважна більшість комерційних банків в Україні — це середні банки (66%), на них припадає лише 28.5% банківсько-

го капіталу, тоді як на найбільші і великі банки (їх 27% від загальної кількості діючих) — 71%. На сім найбільших банків (4.3%) припадає 35.8% капіталу всіх комерційних банків. Це свідчить про значну концентрацію банківського капіталу.

Суттєво шкодить процесу накопичення банківського капіталу девальвація гривні, яка призводить до його знецінення в доларовому обчисленні. Якщо у 1998 р. обсяг статутного капіталу українських банків становив більше 1 млрд. доларів США, то на початок 2000 р. він зменшився до 540 млн. доларів, тобто удвічі. Нині статутний капітал усіх українських комерційних банків менший статутного капіталу одного середньостатистичного банку Західної Європи.

ПАСИВНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ

Система комерційних банків України виконує значну роботу щодо залучення вільних грошових коштів і спрямування їх на розвиток національної економіки. Обсяг пасивних операцій банків рік у рік зростає і на початок 2000 р. залишок зобов'язань комерційних банків дорівнював 20 млрд. грн. Але цей показник аж ніяк не достатній. Він становить лише 5% від ВВП, тоді як у країнах із перехідною економікою Центральної та Східної Європи — в середньому 40%, країнах ОЕСР — понад 80%. Якщо у Польщі на кінець 1999 р. банківські депозити на душу населення становили 1300 доларів США, то в Україні — трохи більше 50 доларів. В Україні існують потенційні можливості для значного збільшення обсягів банківських депозитів. За орієнтовними розрахунками, українським юридичним і фізичним особам належить майже 200 млрд. грн., які знаходяться поза вітчизняними банками (готівка на руках у гривнях та у валюті, кошти за кордоном тощо), що в десять разів більше, ніж поточні зобов'язання усіх комерційних банків України.

У структурі зобов'язань комерційних банків 64% припадає на депозитні зобов'язання. Їх середньорічний приріст за останні 5 років становив 106%. Домінуючим видом зобов'язань є депозити до запитання (62.4%). Банки залучають вільні кошти як у національній, так і в іноземній валюті. На початок 2000 р. співвідношення між депозитами в національній та іноземній валюті становило відповідно 55.7% і 44.3%, хоча на кінець 1994 р. воно було 58% і 42%, тобто спостерігається випереджаюче зростання депозитів в іноземній валюті. Строкові депозити в іноземній валюті також перевищують даний показник у національній валюті. Ця тенденція свідчить про падіння довіри до національних грошей у зв'язку з їх періодичною девальвацією, про поступове перебирання на себе долларом США функції накопичення вартості всередині України.

У загальних депозитних зобов'язаннях комерційних банків 65% становлять депозити юридичних осіб і 35% — фізичних. Швидкими темпами почали зростати обсяги депозитів фізичних осіб після запровадження гривні. Уже на кінець 1996 р. їх обсяг зріс удвічі, тоді як у попередні роки вони розвивалися повільно. Якщо з 1991 до 1996 р. вклади населення становили 10—14% банківських депозитів, то на початок 2000 р. їх питома вага зросла до 35%. У вкладах населення переважають строкові депозити, їх майже втричі більше, ніж депозитів до запитання. Певною мірою це свідчить про недостатній розвиток розрахункових послуг банків населенню.

Примітно, що основна сума депозитів населення розміщена не в Ощадбанку, а в інших банках, хоча на Ощадбанк припадає 21.6% усіх вкладів фізичних осіб. У сімці найбільших банків розміщена переважна частина депозитів населення (68%), з них на Ощадбанк припадає 31.7%, що свідчить про втрату Ощадбанком монополії на вкладні операції з населенням.

АКТИВНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ

Значне зміцнення ресурсної бази, яке відбулося за майже десятирічний період, дало змогу комерційним банкам суттєво розвинути свої активні операції. В структурі активів комерційних банків провідна роль належить кредитним операціям. За станом на 01.01.2000 р. кредитний портфель досяг майже 11 млрд грн., або 42.6% сумарних активів ко-

мерційних банків. Лише за п'ять останніх років (1995—1999) обсяги кредитів, наданих комерційними банками суб'єктам господарювання України, зросли майже у три рази. Основна маса кредитів надається підприємствам промисловості і торгівлі (відповідно 39.14% і 31.6%). Банки кредитують переважно поточну діяльність підприємств. Обсяг короткострокових кредитів на початок 2000 р. становив 77.6%, а довгострокових — 22.4%. Однак варто зауважити позитивні зрушення в структурі банківських кредитів, які полягають у триразовому збільшенні протягом трьох останніх років питомої ваги

разів, їх питома вага у січні 2000 р. становила лише 6.7% від загальних кредитів комерційних банків. При кредитуванні як населення, так і юридичних осіб банки надають перевагу кредитам на поточні потреби (73.6%), кредитування інвестиційної діяльності не є для них пріоритетним і становить лише 23.6% всіх кредитних вкладень.

Як позитивне явище зауважимо помітні зміни в асортименті кредитних послуг банків. У кредитному портфелі комерційних банків з'явилися такі кредити ринкового типу, як овердрафт, за операціями РЕПО, за врахованими векселями, за факторинговими операціями, за експортно-імпортними операціями. Причому овердрафт застосовується і в роботі з фізичними особами. У січні 2000 р. заборгованість за ним із боку фізичних осіб становила 2.7% від загальної суми кредитів цієї категорії позичальників.

Якість кредитного портфеля комерційних банків не можна вважати достатньою. Прострочені позички на кінець 1999 р. становили 15% від загальної суми кредитної заборгованості, пролонговані — 7%, сумнівні — 3%. Якщо взяти до уваги, що у колишньому Держбанку СРСР наявність прострочених кредитів в обсязі 4—5% від загального рівня позичок

вважалася негативним явищем у банківській кредитній діяльності, то можна вивести відповідну оцінку кредитному портфелю українських банків. З урахуванням усіх видів проблемних кредитів (прострочені, пролонговані і сумнівні) кожна четверта гривня, передана в позику комерційними банками, може не повернутися кредиту. Така ситуація з кредитуванням викликана великими ризиками щодо повернення кредитів та інфляційними очікуваннями, відсутністю належного організаційно-правового механізму захисту інтересів банків-кредиторів.

Важливим видом активних операцій комерційних банків є інвестиційні операції. Портфель цінних паперів банків складається із КОВДП (конверсійні облигації внутрішньої державної позики), цінних паперів акціонерних товариств, куплених для одержання доходів і вкладення капіталу у власність інших акціонерних товариств із метою отримання доходів у формі дивідендів. У загальних активах банків портфель цінних паперів на 01.01.2000 р. становить лише 7.3%, причому обсяг його має тенденцію до скоро-

Головний офіс акціонерного банку "Металург".

кредитів на інвестиційну діяльність господарників у загальному обсязі банківських кредитів.

Основними суб'єктами кредитування поступово стали господарства колективної форми власності, заборгованість за кредитами яких на початок 2000 р. становила 74% від загального обсягу кредитних вкладів комерційних банків. За ними йдуть господарства приватної форми власності (12.3%) і державні підприємства (11.4%). На кредитування міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав припадає 2.3%.

Починаючи з 1999 р., все більше кредитів банки надають в іноземній валюті. Уже в січні 2000 р. вони становили 51.5% від загального обсягу кредитів. Ця тенденція не лише свідчить про все ще слабкі позиції гривні на внутрішньому ринку, а й провокує зміцнення позиції долара в Україні в майбутньому.

Відбувається поступовий розвиток банківського кредитування населення, проте в кредитних операціях комерційних банків воно ще посідає незначне місце. Хоча за п'ять останніх років обсяг кредитів фізичним особам зріс більш як у 8

Головний офіс банку "Україна".

чення, особливо після фінансової кризи осені 1998 р. Активність банківських інвестиційних операцій залежить від розвинутої вторинного фондового ринку. Тому з прискоренням процесу приватизації слід очікувати поживлення банківської діяльності на ринку цінних паперів. Що ж стосується вкладення капіталу у власність інших акціонерних товариств (в основному підприємств виробничої сфери), то вони становлять лише 5% від портфеля цінних паперів комерційних банків і приносять їм дуже незначні доходи, тому цікаві лише в плані набуття досвіду.

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ

Успіх банківського бізнесу визначається його фінансовими результатами, які залежать від співвідношення доходів і витрат. За майже десятирічний період прибутки комерційних банків були різнорівневими: в період "дешевих грошей" — помірними, в період гіперінфляції — надмірними, в останні два роки — набули тенденції до зменшення, а для деяких банків комерційна діяльність стала збитковою.

Фінансові результати діяльності банків можна оцінювати за допомогою різних показників, але найзручнішим і найоб'єктивнішим, на нашу думку, є показник, що характеризує відношення чистого прибутку банку до акціонерного капіталу (ROE). Хоча в період 1994—1997 рр. абсолютний розмір чистого прибутку зріс на 176%, показник ROE знизився майже у 9 разів. У 1998 р. відбулося різке падіння чистого прибутку (у 2.48 раза), а ROE знизився у 2.76 раза. У 1999 р. ROE склався на рівні

0.21, тоді як у 1995 р. він становив 2.1. Рекордним цей показник був у 1994 р. (7.26), коли в Україні ще мала місце гіперінфляція. Причиною такої ситуації є неадекватна зміна чистого прибутку і сплаченого статутного фонду. Якщо чистий прибуток із 1995 року (останнього року високої інфляції) майже не зростає, то статутний капітал постійно збільшувався.

Суттєвою проблемою розвитку комерційних банків України є недостатність у багатьох з банків капіталу і неякісна структура активів. Це призводить до того, що майже третина всіх банків є проблемними, кожен третій із них переведений НБУ на режим фінансового оздоровлення. Половина з проблемних банків знаходиться у стадії ліквідації. За вісім років (1992—1999) було ліквідовано 69 банків, а найбільше (16) у 1998-му — році фінансової кризи в Україні. Внаслідок кризи знизилася миттєва та загальна ліквідність і платоспроможність значної кількості банків, істотно погіршився фінансовий стан найбільших банків, активи яких становлять більше половини активів усіх комерційних банків України.

ВИСНОВКИ

Отже, на фініші першого 10-річного етапу розвитку комерційні банки України водночас із помітними здобутками (розбудова розвинутої інфраструктури, накопичення досвіду роботи, запровадження сучасних технологій, розвиток внутрішніх і зовнішніх зв'язків тощо) мають і серйозні проблеми. Вони стосуються передусім капіталізації та ліквідності банків. Без рішучого оздоровлення комерційних банків банківська си-

стема України не зможе виконати завдання, які постають перед нею в умовах переходу держави до політики економічного зростання. Для оздоровлення системи комерційних банків необхідно:

- законодавчо поставити банки в рівні умови з їхніми економічними партнерами та захистити їхні інтереси в правовому плані у відносинах із клієнтами (згідно з укладеними договорами) та владними структурами;

- розширити та вдосконалити механізм рефінансування комерційних банків із боку НБУ;

- реструктуризувати систему комерційних банків, посиливши процеси об'єднання та ліквідації проблемних банків, забезпечивши однакові умови доступу до грошового ринку;

- на рівні загальнодержавної економічної політики вжити заходи щодо фінансового оздоровлення, підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання, в першу чергу в державному секторі. Це дасть змогу підняти загальний рівень кредитоспроможності клієнтів банків, розширити попит на банківські послуги, знизити завдяки цьому кредитні ризики та ставки позичкових процентів;

- враховуючи значну специфіку банківської діяльності (найвища ризиковість та широке використання запозичених коштів), при доопрацюванні нового варіанта проекту Закону "Про банки і банківську діяльність" передбачити відповідальність юридичних і фізичних осіб, які своїми свідомими чи несвідомими діями підривають довіру до банків із боку вкладників і тим самим погіршують становище банків на ринку.

Головний офіс Укрексімбанку.

Знайомство з банком /

**Станіслав
Аржевітін**

Голова Ради Асоціації
українських банків, голова правління
акціонерного банку "АЖІО"

"АЖІО" – надійний і стабільний партнер

Акціонерний банк "АЖІО" працює на кредитно-фінансовому ринку України дев'ятий рік. За цей час значно розширилося коло його послуг клієнтам, зміцніли зв'язки з міжнародними фінансовими інституціями.

Універсальний характер діяльності банку дає змогу швидко реагувати на зміни у структурі попиту на фінансові послуги, використовуючи різноманітний інструментарій і фірмовий стиль роботи, виокремлюючи проблеми кожного партнера та пропонуючи шляхи їх розв'язання.

Прийняття Верховною Радою України у липні 1990 року Декларації про державний суверенітет України, проголошення у серпні 1991 року України незалежною демократичною державою, поява Закону "Про економічну самостійність Української РСР" законодавчо закріпили за нашою державою право на формування власної банківської системи, заклали підмурівки для створення нових комерційних банків.

Із 2 жовтня 1991 року Національний банк розпочав перереєстрацію комерційних банків України, зареєстрованих раніше Держбанком СРСР. Акціонерний банк "АЖІО", що став правонаступником Укрпостачбанку, зареєстровано у книзі реєстрації банків та бірж НБУ 2 жовтня 1991 року за № 11.

Головний офіс АБ "АЖІО".

На початку діяльності банк "АЖІО" в основному пропонував клієнтам операційно-касове обслуговування та кредитування юридичних осіб. Значно розширити спектр банківських послуг вдалося після того, як 1992 року банк отримав ліцензію на проведення операцій із валютою зарубіжних держав. Відтак було встановлено кореспондентські відносини з поважними банками Західної Європи, США, Азії. Із березня 1994 року акціонерний банк "АЖІО" використовує електронну систему міжнародних банківських розрахунків СВІФТ для проведення власних та клієнтських операцій, обслуговує кредитні картки Visa, MasterCard, Diner Club International, дорожні чеки Thomas Cook, Visa, MasterCard, American Express. Із 1995 року він використовує у своїй роботі інформаційно-аналітичну систему "Рейтер".

У 1993 році наш банк став співзасновником Української міжбанківської валют-

ної біржі, а в 1995 — Кримської міжбанківської валютної біржі, де продовжує інтенсивно працювати і нині. Банк "АЖІО" — активний учасник фондового ринку України. У 1993—1994 роках ним випущено короткострокові (тримісячні) та річні депозитні сертифікати. Регулярно ведеться робота з власними акціями. Обсяг статутного фонду нашого банку постійно зростає, насамперед за рахунок капіталізації дивідендів за акціями. На початку 2000 року він становив 10 581 тисячу гривень. Із 1995 року "АЖІО" активно працює з облігаціями внутрішньої державної позики, здійснюючи як інвестиції, так і спекулятивні операції.

Одержавши у червні 1994 року ліцензію № 35 Міністерства фінансів України на здійснення депозитарних операцій, банк почав надавати ці послуги інвестиційним фондам та компаніям.

Із 1991 року "АЖІО" є членом Асоціації українських банків. Його робота контролюється не лише державними органами та організаціями, а й (починаючи з 1995 року) міжнародним аудитом, який перевіряє банки на відповідність міжнародним нормам і правилам бухгалтерського обліку. Позитивна оцінка ролі банку, здобута ним у ділових колах репутація надійного і стабільного партнера відіграли не останню роль у налагодженні та розвитку активних взаємовідносин із

міжнародними та зарубіжними фінансовими інституціями.

Як відомо, з 1997 року Європейський банк реконструкції та розвитку і Німецько-український фонд, який функціонує під егідою уряду Німеччини, через комерційні банки нашої країни здійснюють довгострокове кредитування підприємств малого та середнього бізнесу. Одним із перших до цієї роботи долучився наш банк. Від грудня 1997 року аналогічну діяльність в Україні, виключно через "АЖІО", здійснює фонд "Євразія", заснований Агенцією США з міжнародного розвитку. Робота з міжнародними інституціями триває. Підписано угоди з ЄБРР стосовно другої лінії кредитування малих і середніх підприємств та з USAID про роботу за програмою бізнес-інкубаторів в Україні.

Протягом усього часу своєї діяльності банк "АЖІО", як зазначають незалежні експерти та засоби масової інформації, постійно входить до перших десяти — двадцяти комерційних банків України, а за показниками прибутковості статутного фонду та власного капіталу є постійним лідером.

Важливими здобутками нашого банку вважаємо створення стабільного високопрофесійного колективу справжніх фахівців банківської справи, накопичений ним значний досвід практичної роботи в різних секторах фінансово-кредитного ринку та високий авторитет "АЖІО" у банківських та громадських колах.

СПИСОК ЧЛЕНІВ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

№ п/п	НАЗВА БАНКУ	МІСТО	ДАТА ВСТУПУ
1	Акціонерний банк "МУНІЦИПАЛЬНИЙ"	Запоріжжя	30.01.1990 р.
2	Акціонерний банк "ДОНВУГЛЕКОМБАНК"	Донецьк	21.02.1991 р.
3	Акціонерне товариство "ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" (АТ ЗУКБ)	Львів	21.02.1991 р.
4	Донецький акціонерний банк "ІКАР-БАНК"	Донецьк	21.02.1991 р.
5	Акціонерний КИЇВСЬКИЙ НАРОДНИЙ БАНК	Київ	21.02.1991 р.
6	Акціонерний комерційний банк "КИЇВ-ПРИВАТ"	Київ	21.02.1991 р.
7	Акціонерний комерційний банк "ЛЕГБАНК"	Київ	21.02.1991 р.
8	Акціонерне товариство "УКРАЇНСЬКИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ БАНК" ("УКРІНБАНК")	Київ	21.02.1991 р.
9	Акціонерний комерційний банк "КОРАЛ-БАНК"	Київ	03.07.1991 р.
10	Акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК"	Харків	03.07.1991 р.
11	Акціонерний комерційний регіональний банк "РЕГІОН-БАНК"	Харків	03.07.1991 р.
12	Акціонерний комерційний банк "ПІВДЕНКОМБАНК"	Дніпропетровськ	05.07.1991 р.
13	Акціонерний комерційний банк "ПЕРСОНАЛЬНИЙ КОМП'ЮТЕР"	Київ	07.08.1991 р.
14	Акціонерний банк "АЖІО"	Київ	30.10.1991 р.
15	Акціонерний банк "БРОКБІЗНЕСБАНК"	Київ	30.10.1991 р.
16	Полтавський акціонерний банк "ПОЛТАВА-БАНК"	Полтава	30.10.1991 р.
17	Акціонерний банк "ТАВРІКА"	Севастополь	30.10.1991 р.
18	Селянський комерційний банк "ДНІСТЕР"	Львів	04.11.1991 р.
19	Східноукраїнський енергетичний банк "МЕГАБАНК"	Харків	10.11.1991 р.
20	Акціонерний комерційний банк "ЗАХІДБУДГАЗБАНК"	Івано-Франківськ	11.11.1991 р.
21	Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "ПРИКАРПАТТЯ"	Івано-Франківськ	11.11.1991 р.
22	Акціонерний банк "ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	Київ	30.01.1992 р.
23	Акціонерний банк "ІНКО"	Київ	25.02.1992 р.
24	Акціонерний комерційний банк "АЗОВ-БАНК"	Маріуполь	31.03.1992 р.
25	Акціонерний банк "АВТОЗАБАНК"	Запоріжжя	02.04.1992 р.
26	Акціонерний комерційний банк "ТРАНСБАНК"	Київ	11.05.1992 р.
27	Акціонерний банк "ПРИВАТІНВЕСТ"	Чернігів	12.05.1992 р.
28	Акціонерне товариство "ГРАДОБАНК"	Київ	14.05.1992 р.
29	Комерційний банк "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	Київ	14.05.1992 р.
30	Акціонерний комерційний банк "МТ-БАНК"	Кременчук	02.06.1992 р.
31	Акціонерно-комерційний банк соціального розвитку "УКРСОЦБАНК"	Київ	03.06.1992 р.
32	Акціонерний комерційний банк "ПОРТО-ФРАНКО"	Одеса	07.06.1992 р.
33	Акціонерно-комерційний банк "ЛЬВІВ"	Львів	30.06.1992 р.
34	Акціонерний комерційний банк "ЕЛЕКТРОН БАНК"	Львів	19.08.1992 р.
35	Акціонерний поштово-пенсійний банк "АВАЛЬ"	Київ	16.09.1992 р.
36	Відкрите акціонерне товариство "Всеукраїнський акціонерний банк" (ВАБАНК)	Київ	16.09.1992 р.
37	Акціонерно-комерційний банк "ІНТЕРБАНК"	Київ	16.09.1992 р.
38	Акціонерний комерційний банк "СЛАВУТИЧ"	Київ	16.09.1992 р.
39	Комерційний банк "ПРИВАТБАНК"	Дніпропетровськ	02.11.1992 р.
40	Акціонерний комерційний банк "ГЕОСАНТІС"	Київ	11.01.1993 р.
41	ХАРКІВСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ СОЮЗ	Харків	05.04.1993 р.
42	Комерційний акціонерний банк "ДЕМАРК"	Чернігів	05.05.1993 р.
43	Акціонерний комерційний банк "БАЗИС"	Харків	12.05.1993 р.
44	Акціонерний комерційний банк "НОВИЙ"	Дніпропетровськ	05.06.1993 р.
45	ЗАТ з іноземними інвестиціями і участю українського капіталу "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК"	Донецьк	05.06.1993 р.
46	Акціонерний комерційний інноваційний банк "УКРСИББАНК"	Харків	05.06.1993 р.
47	Акціонерний комерційний банк "ПРАВЕКС-БАНК"	Київ	19.08.1993 р.
48	Акціонерний комерційний банк "МЕРКУРІЙ"	Харків	27.08.1993 р.
49	Акціонерний східноукраїнський біржовий банк "ГРАНТ"	Харків	20.09.1993 р.
50	Акціонерний комерційний банк "МРІЯ"	Київ	20.09.1993 р.
51	Акціонерний комерційний банк "АРКАДА"	Київ	14.10.1993 р.
52	Акціонерно-комерційний "ПРОМЕКОНОМБАНК"	Донецьк	14.10.1993 р.
53	СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ акціонерний банк	Донецьк	29.10.1993 р.
54	Акціонерний банк "ПРИВАТ-ЕКСЕЛЬ"	Харків	17.12.1993 р.
55	Інвестиційно-комерційний акціонерний банк "ЕРА"	Харків	08.02.1994 р.
56	Акціонерний банк "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	Київ	11.03.1994 р.
57	Акціонерний Сімферопольський банк "АКСІ-БАНК"	Сімферополь	14.04.1994 р.
58	КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКИЙ акціонерний комерційний банк	Київ	14.04.1994 р.
59	Акціонерний комерційний банк "НАДРА"	Київ	20.04.1994 р.
60	Акціонерний комерційний агропромисловий банк "УКРАЇНА"	Київ	08.06.1994 р.
61	Акціонерно-комерційний банк "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	Харків	15.06.1994 р.
62	Акціонерний банк "КРЕДИТ-ДНІПРО"	Дніпропетровськ	15.06.1994 р.
63	Акціонерне товариство "КРЕДІ ЛІОНЕ УКРАЇНА"	Київ	15.06.1994 р.

64	Закрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "ОДЕСА-БАНК"	Одеса	15.06.1994 р.
65	Комерційний акціонерний банк "СЛОВ'ЯНСЬКИЙ"	Запоріжжя	05.07.1994 р.
66	Акціонерний комерційний банк "ТК КРЕДИТ"	Київ	07.07.1994 р.
67	Акціонерний комерційний банк "ФОРУМ"	Київ	12.07.1994 р.
68	Акціонерний банк "МЕТАЛУРГ"	Запоріжжя	13.07.1994 р.
69	Акціонерний комерційний банк "ІМЕКСБАНК"	Одеса	04.08.1994 р.
70	Акціонерний комерційний банк "ПОЛІКОМБАНК"	Чернігів	14.09.1994 р.
71	Акціонерний комерційний банк "ЮНЕКС"	Київ	14.09.1994 р.
72	Акціонерний банк "СТОЛИЧНИЙ"	Київ	24.11.1994 р.
73	Комерційний банк сприяння розвитку міського господарства та підприємництва "ХРЕЩАТИК"	Київ	21.12.1994 р.
74	Акціонерний комерційний банк "АВТОКРАЗБАНК"	Кременчук	25.01.1995 р.
75	Акціонерний банк "МОРСЬКИЙ"	Севастополь	25.01.1995 р.
76	Державно-акціонерний спеціалізований імпортно-експортний банк України "УКРСПЕЦІМПЕКСБАНК"	Київ	25.01.1995 р.
77	Акціонерний комерційний банк "ПРЕМ'ЄРБАНК"	Дніпропетровськ	27.01.1995 р.
78	Відкрите акціонерне товариство "МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	Київ	09.02.1995 р.
79	"УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК"	Київ	27.02.1995 р.
80	Акціонерний банк "АВТОРИТЕТ"	Київ	14.03.1995 р.
81	Акціонерний комерційний банк "ІНТЕРКОНТБАНК"	Сімферополь	14.03.1995 р.
82	Донецький комерційний біржовий банк "ДОНБІРЖБАНК"	Донецьк	17.03.1995 р.
83	Акціонерний комерційний банк "ІНДУСТРІАЛБАНК"	Запоріжжя	17.03.1995 р.
84	Акціонерне товариство "НАШ БАНК"	Запоріжжя	12.04.1995 р.
85	Комерційний банк "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	Дніпропетровськ	19.05.1995 р.
86	Акціонерний банк "ЕКСПРЕС-БАНК"	Київ	30.05.1995 р.
87	Акціонерний банк "ЄВРОЦЕНТР"	Тернопіль	30.05.1995 р.
88	Товариство з обмеженою відповідальністю "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОМИСЛОВИЙ БАНК"	Київ	30.05.1995 р.
89	Акціонерний комерційний банк "КІІВ"	Київ	20.08.1995 р.
90	АСОЦІАЦІЯ БАНКІВ ЛЬВІВЩИНИ	Львів	27.10.1995 р.
91	ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ СОЮЗ	Дніпропетровськ	27.10.1995 р.
92	Акціонерний комерційний "МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК"	Іллічівськ	27.10.1995 р.
93	Акціонерний комерційний банк "РОСТОК БАНК"	Київ	27.10.1995 р.
94	Акціонерний банк "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	Київ	27.10.1995 р.
95	Відкрите акціонерне товариство "ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ"	Київ	28.02.1996 р.
96	Акціонерне товариство "БАНК ВЕЛЕС"	Київ	01.05.1996 р.
97	Комерційний банк "ЗАХІДІНКОМБАНК"	Луцьк	01.05.1996 р.
98	Комерційний банк "КЛАСИК"	Дніпропетровськ	01.05.1996 р.
99	Відкрите акціонерне товариство Акціонерний банк "УКРГАЗПРОМБАНК"	Київ	01.05.1996 р.
100	Комерційний банк "ВОЛИНЬТОРГІНВЕСТБАНК"	Луцьк	07.06.1996 р.
101	КРИМСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ СОЮЗ	Сімферополь	21.06.1996 р.
102	Акціонерний комерційний банк "ІНТЕГРАЛ"	Київ	22.10.1996 р.
103	Акціонерний комерційний банк розвитку малого та середнього бізнесу "АНТАРЕС"	Київ	28.03.1997 р.
104	Акціонерний банк "ЕНЕРГОБАНК"	Київ	28.03.1997 р.
105	Акціонерний банк "ІНВЕСТ-БАНК УКРАЇНА"	Харків	28.03.1997 р.
106	"ОБ'ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	Сімферополь	28.03.1997 р.
107	Акціонерний комерційний банк "ОЛБАНК"	Київ	28.03.1997 р.
108	Акціонерний комерційний банк "СОСЬЄТЕ ЖЕНЕРАЛЬ УКРАЇНА"	Київ	28.03.1997 р.
109	Акціонерний комерційний банк "ТЕХНОБАНК"	Дніпропетровськ	28.03.1997 р.
110	Акціонерний банк "ЗЕВС"	Київ	26.05.1997 р.
111	Акціонерне товариство "ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК"	Київ	26.05.1997 р.
112	Акціонерний комерційний банк "ІНТЕРКОНТИНЕНТБАНК"	Київ	26.05.1997 р.
113	Акціонерний комерційний банк "СЛОБОЖАНЩИНА"	Суми	26.05.1997 р.
114	Акціонерний комерційний банк "ДОНКРЕДИТІНВЕСТ"	Донецьк	14.11.1997 р.
115	Акціонерний комерційний банк "ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ"	Сімферополь	14.11.1997 р.
116	Акціонерний банк "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	Київ	30.01.1998 р.
117	МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ ФІНАНСІВ	Київ	30.01.1998 р.
118	УКРАЇНСЬКА МІЖБАНКІВСЬКА ВАЛЮТНА БІРЖА	Київ	30.01.1998 р.
119	Акціонерний банк "ІНГ БАНК УКРАЇНА"	Київ	20.05.1998 р.
120	Акціонерний комерційний банк "КИЇВСЬКИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	Київ	20.05.1998 р.
121	Акціонерний банк "КРЕДІ СВІСС ФЬОРСТ БОСТОН (УКРАЇНА)"	Київ	20.05.1998 р.
122	Акціонерний комерційний банк "ТАВРІЯ"	Сімферополь	16.09.1998 р.
123	Акціонерний банк "КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК"	Київ	20.10.1998 р.
124	Акціонерний банк "АНДРІВСЬКИЙ"	Київ	26.02.1999 р.
125	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВО-БАНКІВСЬКА ШКОЛА	Київ	26.02.1999 р.
126	Акціонерний комерційний банк "ПРИЧОРНОМОР'Я"	Дніпропетровськ	26.05.1999 р.
127	Акціонерний комерційний банк "СІТІБАНК (УКРАЇНА)"	Київ	26.05.1999 р.
128	Акціонерний банк "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	Київ	04.08.1999 р.
129	ОДЕСЬКИЙ БАНКІВСЬКИЙ СОЮЗ	Одеса	04.08.1999 р.
130	Акціонерний банк "УКРГАЗБАНК"	Київ	26.09.1999 р.
131	Акціонерний комерційний банк "БАНК АВСТРІЯ КРЕДИТАНШТАЛТ УКРАЇНА"	Київ	10.02.2000 р.
132	Харківський акціонерний комерційний ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	Харків	10.02.2000 р.

У червні нинішнього року Асоціації українських банків виповнилося 10 років. За цей час АУБ утвердилася як дієва і впливова організація, без якої важко уявити суспільно-економічне життя держави, стала реальним захисником прав та інтересів банків. Сім із десяти років Президентом цього банківського об'єднання є Олександр Сугоняко. Про основні віхи діяльності АУБ, громадянську позицію і життєву філософію її Президента — нотатки Дмитра Крохмалюка.

Банкірів в Україні не дуже люблять. У суспільній свідомості не викликають обурення навіть безпідставні арешти керівників банків (згадаймо хоча б банки “Відродження”, Градобанк, “Юнекс” та інші), негативні матеріали в “ручній” пресі як проти окремих кредитних установ, так і проти всієї банківської системи. Коли через кілька місяців виправданий судом банкір виходить на свободу, на місці колись процвітаючого банку він здебільшого застає руїну: налякані клієнти пішли, банк збанкрутував (так було, приміром, із банком “Відродження”). Чи не завищена ціна “помилкових” арештів?

Торкаючись цієї теми, Олександр Сугоняко ледве стримує обурення:

— Банк — це підприємство з відлагодженою технологією, включеною в економіку. Як завод, електростанція, зрештою — просто машина. Якщо працівники банку порушують закон, то органи правопорядку чи ДПА повинні займатися цими конкретними людьми, а не розпочинати кампанію на знищення банку. Всі зусилля держави мають бути спрямовані на те, щоб зберегти банк як технологічну систему, що об'єднує клієнтів. Адже коли шофер зіб'є телеграфного стовпа, то нікому ж не спадає на думку відправляти у переплавку машину! А щодо банків чинять саме так. Не конкретних винуватців карають, а ліквідовують банк, дискредитують усю фінансово-кредитну систему! І це при тому, що

переважна більшість із виявлених в економіці порушень — порушення не банків, а їхніх клієнтів. І лише незначна кількість — у самих банках. Так підтримують образ ворога в особі банківської системи.

Скільки енергії витратив Сугоняко, щоб довести банальну для світу істину: банки, які надають комерційний кредит, за визначенням, за своєю природою мають бути незалежними у прийнятті рішень. Однак серед пострадянських адміністраторів України й досі не перевелися бажаючі командувати кредитними установами. Під тиском органів влади у 1992—93 роках банківська система сформувала велику суму безнадійних до повернення кредитів. Кабінет Міністрів змушував банки надавати їх, по суті, збанкрутілим державним промисловим і сільськогосподарським підприємствам. А зга-

даймо вказівки уряду про надання кредитів на виплату зарплати шахтарям чи на реконструкцію Палацу “Україна”. Лише останнім часом почався нормальний, цивілізований процес обслуговування боргів урядом. Ця якісна зміна урядової політики дає шанс ринковим процесам.

Президент АУБ не може змиритися з тим, що за недоліки своєї економічної політики держава часто намагається розраховуватися інтересами і капіталами банків. Факти? Їх безліч. 1994 року для банків встановлено податок у 2.5 раза вищий, ніж для інших суб'єктів економіки (чого коштувало добитися відміни дискримінаційних ставок). 1995 року через різке гальмування інфляції банкрутує майже 40 банків. 1998 року внаслідок фінансової кризи і девальвації гривні банківська система втратила

“Олександр Сугоняко... є особистістю, завдячуючи якій становлення банківської системи України набуло чітко виражених рис самоорганізуючого, демократичного, цивілізованого, активного процесу”.

Віктор Ющенко.

Президент України Леонід Кучма вручає Президенту Асоціації українських банків Олександрові Сугоняку орден “За заслуги” третього ступеня. Серпень 1997 року.

від знецінення капіталу більш як 1 млрд. доларів США.

У тому, що в кризовому 1998-му банки країни вистояли й уберегли суспільство від розвитку ситуації за російським сценарієм, немала заслуга асоціації. Їй вдалося переконати органи влади, що спроба уряду запровадити примусову конверсію ОВДП несе величезну небезпеку не лише для банківської системи, а й для всієї країни. Завдяки принциповій позиції АУБ, підтриманій НБУ, Україна не втратила жодного банку, тоді як у Росії на 1 січня 1998 р. могли нормально функціонувати лише 600 банків із 1700.

Сугоняко гордий тим, що у періоди, коли поточні проблеми банків набували характеру вже не поточних, а стратегічних, поставали проблеми виживання, наше банківське об'єднання проявляло себе найкращим чином. Але стратегічне завдання АУБ — робити все, щоб такі проблеми не виникали.

— Звичайно, значною мірою наші вдалі дії зумовлювалися спільною активною роботою з Національним банком, — ділиться Олександр Анатолійович. — Приблизно із 1995 року між АУБ та НБУ встановилися відносини стратегічного партнерства. З багатьох питань наші позиції спільні, хоча цілі цих організацій і різні. АУБ є своєрідним інструментом цивілізованого впливу комерційних банків на НБУ під час підготовки нормативних актів, які регулюють діяльність банків. Адже від якості регулятивних документів НБУ, їх обґрунтованості залежить нормальна діяльність кредитних установ.

“Банківська система ще не завершила

свого становлення, — пише Олександр Сугоняко в книзі “Банки: проростання кризь постсоціалізм”. — Її і далі доводиться проростати кризь уламки постсоціалізму, бути залежною від політичних та соціально-економічних, психологічних процесів”. Сьогодні очевидно: ми мусимо вийти на нову якість другого рівня банківської системи. На якість, яка дасть змогу повести за собою ринок, усю економіку. На часі розробка системної стратегії, визначення мети банківської системи. Сугоняко її формулює так: “Забезпечення середньо- і довгострокового кредитування за процентними ставками, прийнятними для банків і суб'єктів господарювання”. Цього не досягти без прозорості ринку, верховенства закону, рівних і чесних правил гри. Це вже рівень економічної політики держави.

Ще викладаючи політекономію в Житомирському філіалі Київського політехнічного інституту, Сугоняко зрозумів: економічне самовизначення, самоусвідомлення нації, її економічний суверенітет, як і політичний та державний, неможливі без національної валюти, без національної грошової системи. Та хіба міг він тоді навіть припустити, що доля подарує йому унікальну можливість узяти безпосередню участь у підготовці до впровадження вітчизняної валюти в Україні? На початку 1990-х, уже будучи народним депутатом України, серйозно займався питаннями формування вітчизняної грошової системи, організував кілька міжнародних і національних конференцій із проблем впровадження та стабілізації в Україні власної грошової одиниці. Відтоді це питання

для Сугоняка було і залишається серед пріоритетних. Адже сильні національні гроші — обов'язковий елемент сильної держави, якою прагне стати Україна.

Саме під час проведення цих конференцій Олександр Сугоняко проявив себе добрим організатором, познайомився з відомими банкірами і фінансистами. Тож 1993 року, коли тодішнього Президента асоціації Бориса Маркова запросили на роботу до Національного банку, на його місце члени асоціації обрали Сугоняка. І не помилилися.

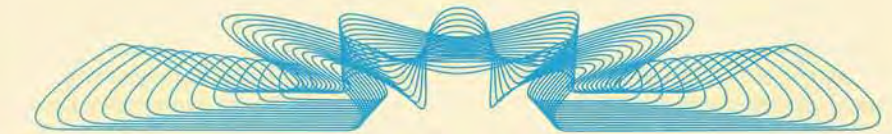
Олександр Сугоняко — непересічна, багатогранна особистість. Він — відомий в Україні політик, організатор банківської справи, а нещодавно я пізнав його ще й як талановитого публіциста. Днями побачила світ його книга “Україна: повернення до себе”, в якій дається авторське осмислення життя України останнього десятиліття. За оцінкою самого автора, це спроба визначення підходів і принципів, на ґрунті яких можлива відповідь України на рівні історичних завдань. Центральні проблеми книги — правда, пошуки духовних основ, національна самосвідомість і гідність. Як влучно зауважив у передмові до книги Євген Сверстюк, О.Сугоняко повертає нас лицем до аксіом, без яких не зрушимо з місця.

“Горе нам, горе нашій нації, коли велика доба застане нас малими і неприємними”, — писав І.Франко. “Проте велика доба не приходить до змалілих людей. Люди творять свій час. Великий чи малий” (Олександр Сугоняко. “Україна: повернення до себе”).

□

Особистість — жіночого роду /

Вершини підкорюються СИЛЬНИМ

Штрихи до портрета віце-президента АУБ
Антоніни Паламарчук

Хто заперечить, що найгострішим серед багатьох питань для підприємців є питання податкової політики? Тут усе — і недосконалість законодавства, і постійні його зміни, і упередженість податківців. А щодо банків — ще й особливості їх діяльності,

які не завжди враховуються в законі.

Тому, мабуть, і вирішила Рада Асоціації українських банків розробити Програму з удосконалення податкового законодавства, доручивши керувати нею Антоніні Паламарчук — віце-президенту АУБ. Вва-

жаєте, вона не здолає перешкод і Програма не дасть ефекту? Помиляєтесь. Професійний досвід і наполегливість Антоніни у вирішенні принципово важливих питань гартувало саме життя.

Батько служив офіцером, і сім'я часто пе-

реїджала. Антоніна змінила з десяток шкіл, і це, безперечно, не могло не позначитися на характері. Вона щоразу сторожко входила в новий колектив, але невдовзі, як необхідність прийнявши зміну обстановки, заводила друзів. Антоніна вчилася спілкуванню трохи інакше, ніж інші діти, адже для того, щоб завоювати авторитет у класі, їй треба було і вміти захистити себе у незнайомому оточенні, і проявити характер, і зуміти відстояти свою точку зору, і не поганьбитися біля дошки...

У майбутньому ці риси стали у пригоді Антоніні. Вона успішно закінчила Київський інститут народного господарства, який дав основу професійним знанням. У Будбанку, одному з найсолідніших за радянських часів банку, куди Антоніну Паламарчук направили після інституту, її, молоду, енергійну, сповнену цікавих ідей і бажання працювати відразу помітили. А оцінкою її шестирічної наполегливої роботи в системі Будбанку стало призначення керуючою відділенням Будбанку в Ленінградському районі столиці. Такий тендітний, здавалося б, ще зовсім дівчинці, їй довелося стати керівником, та ще й у районі, де зосереджено промислові підприємства, серед яких такі флагмани союзного значення, як "Електронмаш", "Червоний екскаватор", Авіазавод. Але Антоніна багато працювала над собою, росла професійно. А життя вчилло приймати непрості рішення і вміти відповідати за них.

Може, саме наполегливість, професійний підхід до роботи, вміння не ховатись за параграфом банківської інструкції сприяли тому, що згодом її обирають заступником голови Ленінградського райвиконкому. І питання постають на новому рівні — економіка, промисловість, соціальний розвиток району. Все це вимагає творчого підходу, вміння відчувати суспільні потреби і знаходити можливості для вирішення складних проблем. Та де б не працювала Антоніна Паламарчук, роботі віддавалася сповна.

Але життя завжди готове підкинути нові іспити, надати нові можливості. І на початку 1992 року комерційні структури запрошують Антоніну на посаду голови правління банку, який створювали. І вже влітку цього ж року в Національний банк були передані документи на реєстрацію банку, а також підібрані банківські фахівці, які повірили Паламарчук як майбутньому керівникові і дали згоду на перехід до нового банку.

Саме в цей час у акціонерів змінилися наміри щодо створення банку. Але Антоніна не змогла зрадити тих, хто повірив їй, — і прийняла удар на себе. Кому випадала така місія — створювати банк з нуля, розуміє, як було непросто знайти нових акціонерів, приміщення і таки в листопаді 1992 року відкрити банк.

Мабуть, не випадково банк отримав романтичну назву — "Мрія" і за девіз узяв слова: "Від мрії — до реальної дії". Більше того,

нині це один з найбільш життєздатних банків України. Антоніна посміхається — все, виявляється, дуже просто: хочеш отримати результат, — дій, а не вичікуй, що буде. Такий у неї життєвий принцип, і вона впевнена: він підходить будь-кому.

У долі свої примхи. З розвитком банку, нарошенням капіталу прийшли нові акціонери. Виявилось, що в них інші підходи до стратегії розвитку та управління банком. І вона прийняла нелегке рішення — піти з банку. Найбільше, за що переживала, — аби банк залишився таким же стабільним.

Банківську справу Паламарчук знає добре, інакше після чуток про те, що вона полишає "Мрію", не поспішалося б стільки пропозицій і від комерційних структур, і від банків, і від НБУ. Вона ж, відмовившись від усіх, обрала Асоціацію українських банків. Можливо, тому, що, будучи головою правління і узгоджуючи питання діяльності банку з НБУ, усвідомила, що вирішувати проблеми банківської системи необхідно на зовсім іншому політико-економічному рівні, шляхом удосконалення законодавства і прийняття нормативно-правових актів. І повірила, що саме тут, в асоціації, вона зможе зробити більше, ніж будь-де. До речі, у високорозвинутих країнах такі об'єднання є важелем розвитку суспільства. Адже існують професійні інтереси учасників ринку, які мають бути донесені до законодавців, до вищих органів влади, громадськості.

Антоніна зробила правильний вибір. Нині Асоціація українських банків — авторитетна організація, здатна вирішувати проблеми банківської системи з урахуванням суспільних інтересів. До думки асоціації прислухаються, з її точкою зору рахуються.

Рівень питань, із якими сьогодні працює Антоніна, крім професіоналізму, потребує державного мислення. Адже ці питання стосуються участі у створенні законодавчої бази, розробки пропозицій до нових нормативних актів НБУ, які регулюють діяльність банків, роботи з Комітетами Верховної Ради, керівництвом Національного банку, структурами банківського нагляду. І тут реалізується її фаховий підхід до справи, вміння працювати з людьми, вислухати їхню думку, щоб потім, піднявшись над проблемою і, звичайно, врахувавши інтереси кожного банку, побачити, як те чи інше рішення позначиться на цілій банківській системі.

Антоніна добре знає, чим живе банківська система, і колеги-банкіри віддають належне її знанням, принциповості і наполегливості. Недарма VIII з'їзд АУБ звернувся до Президента України із пропозицією ввести її до складу Ради Національного банку як представника другого рівня банківської системи — комерційних банків.

Найбільше, чому Антоніна радіє, це те, що банкіри нарешті почали усвідомлювати не-

обхідність консолідації зусиль у відстоюванні системних інтересів, у створенні нового податкового і банківського законодавства, сприятливого для розвитку банківської системи.

— Такого величезного обсягу роботи, як тут, не мала ніде, — зізнається Антоніна.

І все ж вона, як ніколи, задоволена своєю роботою. Тому що є реальний результат. Тому що саме тут вона сповна реалізує свій потенціал.

— Усі ми працюємо в одній зв'язці, — говорить Антоніна. — І якщо зірветься один, потягне за собою інших. Дарма що сьогодні мене не обходить проблема, яка виникає в сусіда. Завтра чи через місяць вона зачепить і мене...

Ці слова — віддзеркалення життєвої філософії Антоніни. Зі студентських літ вона захоплюється альпінізмом. Навіть уже маючи дітей, ходила в гори. Спорт сформував у ній вміння гостро відчувати відповідальність за кожну свою дію. Адже в горах треба бути конче розсудливим і зібраним, аби не стати небезпечною для інших. На тебе надіються всі, і ти надієшся на всіх. Тут, як і в банківській системі, якщо зірветься один, загинути можуть усі... І Антоніна прекрасно розуміє, що вона — член команди, якому довірили подолати нелегку частину шляху.

А життя інколи й справді непередбачуване. Щоразу нові проблеми. Та Антоніна вміє долати труднощі. Напевно тому, що має сильний вольовий характер. Хоча в ній стільки світлої жіночності!.. Пише вірші — ліричні й філософські, про кохання й осмислення вічних цінностей. Віршами говорить її душа. Вони стукають навіть уночі, і тоді вона хапає папір, ручку і записує:

*"Я знаю, я пришла отдать долги,
Простить всех тех, кто мне нанес обиды,
И просто научиться жить в любви,
Не разделяя мир на "Я" и на "Они".*

Якщо людина талановита, то талановита не лише в якійсь одній сфері. Талант хочеться виплеснути у слові, музиці, фарбах. Антоніна вміє передавати своє сприйняття світу не тільки поетичним рядком, а й пензлем, фарбою. Зараз вона захопилася батиком... А яке захоплення з'явиться в неї завтра, вона ще й сама не знає.

Антоніні хочеться багато зробити, все встигнути. Певно, не без підстави мудрі люди стверджують, що життя вимірюється кількістю добрих справ і вражень, які припадають на одиницю часу...

Ось така вона в житті — віце-президент Асоціації українських банків, дбайлива мати, талановита жінка, професіонал, людина, яка гостро відчуває потреби суспільства і самовіддано робить свою справу.

Людмила Патрицац,
"Вісник НБУ".

УкрСиббанк — банк, що прагне універсальності

За станом на 25 травня 2000 року капітал УкрСиббанку становив 164 млн. грн. (на 01.01.2000 р. — 124.2 млн. грн.), активи — 778.29 млн. грн. (на 01.01.2000 р. — 306.6 млн. грн.), статутний фонд — 90.0 млн. грн.

У 2000 році АКІБ “УкрСиббанк” відзначає 10-ліття діяльності на ринку банківських послуг. Нині це кредитна установа, що динамічно розвивається: економічні показники свідчать про фінансову стабільність і значний потенціал.

Працюючи над посиленням стабільності, розширенням спектра послуг, банк постійно збільшує клієнтську базу, насамперед за рахунок промислових підприємств. Для здійснення цієї стратегії у промислово розвинутих регіонах України АКІБ “УкрСиббанк” значно розширив мережу філій. На початок минулого року в Україні працювало 3 відділення банку в Харкові та 4 філії в Києві, Черкасах, Житомирі і Северодонецьку. Упродовж 1999 року відкрито філії в Полтаві, Севастополі, Одесі, Кривому Розі, відділення у Дніпродзержинську. Цього року з’явилися філії в Дніпропетровську, Миколаєві, а невдовзі відкриються в Донецьку, Запоріжжі, Маріуполі та Луганську. Розширення мережі філій дозволяє максимально повно надавати послуги клієнтам, супроводжуючи їхній бізнес у регіонах, а також наблизити до потенційних клієнтів пункти реалізації роздрібних банківських продуктів, яких у банку накопичено чимало.

Визнанням успішної роботи банку, компетентного підходу до інвестиційних і управлінських процесів стали розпорядження Кабінету Міністрів України про передачу в управління УкрСиббанку державних контрольних пакетів акцій найбільших підприємств гірничо-металургійного комплексу України — ВАТ “Північний гірничо-збагачувальний комбінат” (Кривий Ріг) і ВАТ “Дніпровський металургійний комбінат ім. Ф.Дзержинського” (Дніпродзержинськ).

Вельми важливою для банку є активна співпраця ще з одним промисловим гігантом України — ВАТ “Миколаївський глиноземний завод” (Миколаїв). Нинішнього року УкрСиббанк став його основним обслуговуючим банком. Як один із засновників компанії “Український алюміній”, яка при-

дбала 30% державного пакета акцій цього підприємства, він отримав можливість впливати на подальший розвиток Миколаївського глиноземного.

Важливим етапом у розвитку клієнтської бази АКІБ “УкрСиббанк” було встановлення ділових стосунків із ЗАТ “Київстар Джі Ес Ем”. Щоб задовольнити потреби цієї компанії — провідного оператора мобільного зв’язку в Україні — та її клієнтів, банк має намір значно розширити мережу безбалансових банківських відділень у регіонах, де працює “Київстар”.

Завдяки співпраці з найбільшими підприємствами країни банк набув цінного досвіду обслуговування клієнтів, які працюють у складних умовах. У роботі з ними чіткіше окреслюються вимоги сучасного підприємства до банківського обслуговування. Набутий досвід банк упроваджує в роботі з усіма клієнтами, безперервно оновлюючи пакет своїх послуг.

УкрСиббанк відзначається високим сервісом обслуговування, чим сприяє співпраці та кооперації своїх клієнтів. Використовуючи інформацію про клієнтську базу, банк прагне забезпечити збільшення обсягів реалізації продукції та послуг своїх клієнтів. Він запровадив також низку безризикових робочих інструментів, прийнятних як для постачальників, так і для покупців товарів, робіт і послуг: банківські гарантії, акредитиви, авальовані векселі, інструменти технічного кредитування. За їх допомогою гарантується чіткість і безпека розрахунків. Клієнти вже оцінили привабливість роботи з використанням банківських інструментів, які дають змогу досягнути поставлених цілей і застрахуватися від несумлінного виконання договірних зобов’язань.

Розуміючи, що на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки прибутковість банку залежить від співпраці саме з корпоративними клієнтами, УкрСиббанк планує і надалі активно їх залучати, забезпечуючи насамперед високу якість банківських по-

слуг за розумними цінами. У планах банку — створення низки ексклюзивних продуктів, покликаних задовольнити потреби клієнтів у всіх сферах їх фінансового життя: розрахунки з партнерами і зниження ризиків, податкове планування, оптимізація витратної частини та розрахунки з іноземними партнерами.

Поряд із цим банк реалізує широкомасштабну стратегію розвитку операцій із фізичними особами, в основі якої — створення на базі філій і відділень торгових підрозділів із максимальною кількістю послуг для населення. Нині банк може запропонувати фізичним особам близько 30 видів послуг, серед яких — повний перелік неторгових операцій з іноземною валютою, депозитні операції у національній та іноземній валюті, комунальні платежі тощо. За станом на 25.05.2000 року в банку відкрито 2 400 рахунків фізичних осіб. Сума депозитів становить 58 млн. грн. Це один із найвищих показників серед українських банків, що свідчить про довіру населення і високий рівень обслуговування.

Рішенням Харківської і Черкаської держадміністрацій із 1997 року УкрСиббанк уповноважено обслуговувати регіональні бюджети. В банку створено спеціальний підрозділ з обслуговування бюджетних рахунків, у якому працюють висококваліфіковані фахівці. Відкрито 274 банківські рахунки, обсяг операцій за якими сягнув 2 931 млн. грн.

У 2000 році банк планує розвивати кілька нових програм у сфері електронного банкінгу. Головна увага приділятиметься можливостям доступу до рахунків, отримання обширної додаткової інформації за допомогою інтернет-технологій. Ці програми передбачають також створення нових видів послуг для клієнтів банку з використанням смарт-технологій, смарт-карткових технологій у рамках платіжної системи “ГЕО” і технологій мобільного телефонного зв’язку. Перші етапи програм планується реалізувати в 2001 році. Клієнтам запропонують сучасні технологічні можливості обслуговування та сервіс нового рівня.

**Лариса
Зінов’єва**

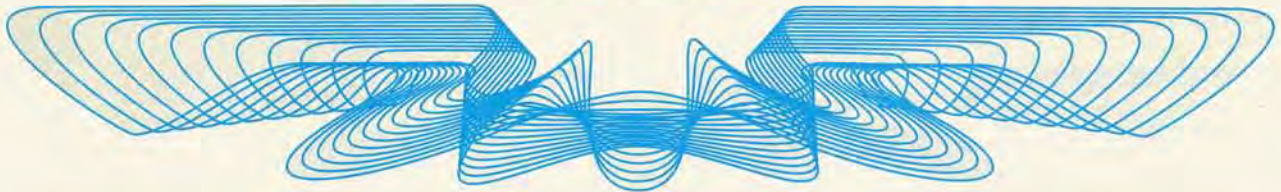
Начальник управління маркетингу акціонерного комерційного інноваційного банку “УкрСиббанк”. Кандидат економічних наук

Нотатки архіваріуса /

Від з'їзду до з'їзду

Яка то захоплююча справа – працювати в архіві! Це своєрідна мандрівка в часі, дивовижний ілюзій, під час якого звичайнісінькі ділові папери – протоколи, резолюції, навіть записки, надіслані президії, – набувають магічної здатності відтворювати минуле, спонукають по-справжньому пережити вже пережите, зримо уявляти учасників колишніх подій, згадувати вирази облич друзів, колег, опонентів і навіть чути їхні голоси...

Не сумніваємося, що короткі витяги з документів усіх попередніх з'їздів Асоціації українських банків, які публікуємо нижче, викличуть у вашій пам'яті, у ваших душах яскраві спогади про пройдений шлях – не такий уже й довгий, проте надзвичайно складний і важливий. Як для кожного особисто, так і для всіх нас разом.

ІЗ'ЇЗД ПРЕДСТАВНИКІВ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

(6 квітня 1993 року)

Місце проведення – м.Київ.

Кількість учасників – 101. Із них 70 – представники банків – членів асоціації.

Порядок денний:

1. Про роботу Ради Асоціації комерційних банків України.
2. Доповідь ревізійної комісії.
3. Про внесення змін та уточнень до проекту нового статуту асоціації.
4. Про проекти змін та доповнень до законодавчих і нормативних актів, які стосуються банківської діяльності.
5. Про особливості застосування Декрету Кабінету Міністрів України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю".
6. Вибори нового складу Ради, Президента, ревізійної комісії Асоціації комерційних банків України.

Із доповіді Голови Ради Асоціації комерційних банків України В.І.Огієнка

Шановні колеги!

Сьогодні ми зібралися вчетверте, і це вже не збори 12 чи 33 банків, а з'їзд 70 членів асоціації, майже половини всіх новостворених банків.

Минув 1992 рік – мінливий, важкий для економіки України. Для банків він був роком випробувань на зрілість. Сьогоднішній з'їзд доводить, що ми не впали на коліна, хоча й дістали багато стусанів.

Коротка хронологія подій 1992 року:

✓ січень – Росія відпускає ціни, що дає початок шаленій інфляції;

✓ квітень – настає платіжна криза в Україні;

✓ липень – Президент Росії видає Указ "Про заходи щодо захисту грошової системи Російської Федерації", яким фактично роз'єднано грошові системи Росії та України;

✓ листопад – Україна офіційно виходить із рублевого простору і запроваджує в безготівковому обігу український карбованець;

✓ весна – осінь – посилюється урядова криза в Україні. Впродовж року стрімко падають обсяги виробництва...

Отже, працювали ми в екстремальних умовах. Перші три місяці 1993 року свідчать, що ситуація не змінилася на краще, багато проблем і завдань попереду, але набутий досвід дає нам змогу залишатися оптимістами і вірити, що труднощі ми подолаємо.

Протокол №1 з'їзду представників комерційних банків України¹

6 квітня 1993 р.

м. Київ

Із привітальним словом на з'їзді виступили заступник Голови Верховної Ради України В.Б.Гринов і перший заступник Голови Правління Національного банку України В.С.Степашко.

Перед учасниками з'їзду виступив Голова Ради асоціації В.І.Огієнка, який запропонував обрати Президентом асоціації О.А.Сугоняка.

З'їзд одноголосно обирає Президентом АУБ Сугоняка Олександра Анатолійовича. Одноголосно приймає постанову з питань, які обговорювалися на з'їзді (текст додається).

Голова Ради Асоціації
комерційних банків України
Секретар

В.І.Огієнка
З.Ю.Конопатська

Постанова з'їзду представників комерційних банків – членів Асоціації комерційних банків України

...7. Вважати невідкладними завданнями Ради АКБУ:

¹ Витяги з документів подаються з деякими скороченнями.

- ✓ проведення конференції з актуальних питань теорії та практики роботи комерційних банків;
- ✓ надання комерційним банкам юридичної та консультативної допомоги у справі захисту їх інтересів, що виникає у процесі кредитування та розрахунків;
- ✓ брати участь у розробці проектів законодавчих та нормативних актів; із цією метою створити позаштатну експертну групу для їх оцінки...

14. Затвердити обраний склад Ради в кількості 17 осіб, а саме: Аржевітін С.М., Аксьонов В.В., Білий С.П., Божко В.А., Горбовський В.І., Загородня Л.Н., Марущак Ю.А., Некрасов О.В., Нос М.І., Огієнко В.І., Політкін С.І., Попова В.Т., Семиноженко В.П., Скопенко А.Ю., Сугоняко О.А., Тигипко С.Л., Тополов В.С.

II З'їзд українських банків

(15–16 жовтня 1993 року)

Місце проведення — Пуща-Озерна, поблизу Києва.

Порядок денний:

1. Про шляхи економічного розвитку України.
2. Про роботу Асоціації комерційних банків України за період із квітня по жовтень 1993 р.
3. Представлення нової редакції статуту Асоціації українських банків.
4. Ознайомлення із проектом Кодексу честі українського банкіра.
5. Про взаємовідносини між НБУ та українськими комерційними банками.
6. Організаційні питання.

У роботі з'їзду взяли участь 214 осіб, у тому числі представники 82 банків — членів асоціації.

Серед учасників з'їзду — 26 керівних працівників обласних управлінь НБУ. Серед запрошених — Голова Верховної Ради України І.С.Плющ, представники Президента, уряду України, Міжбанківської валютної біржі, президенти асоціацій комерційних банків Білорусі (Є.І.Купчин), Казахстану (М.С.Санієв), Молдови (А.І.Цуркан), представники банківських асоціацій Польщі, Росії, Угорщини, фірм та банків США.

Постанова № 2

II з'їзду українських банків

...4. Вважати за необхідне продовжити роботу Ради асоціації над:

- створенням (спільно з Національним банком України) платіжної системи народного господарства країни;
- переходом банківської системи на Міжнародні стандарти обліку та звітності (спільно з НБУ, Мінстатом і Держкомстандартом України);
- створенням Національного центру підготовки банківських працівників;
- проведенням конференцій, семінарів із питань розвитку банківської системи;
- заснуванням інформаційної мережі асоціації.

Постанова № 3

II з'їзду українських банків

1. Прийняти нову редакцію статуту Асоціації українських банків.

Постанова № 4

II з'їзду українських банків

Затвердити "Кодекс честі українського банкіра" і рекомендувати банкам, членам Асоціації українських банків керуватися ним у своїй діяльності.

Кодекс честі українського банкіра

Цивілізований ринок є економічною основою гармонійного розвитку сучасної правової держави. Неможливо уявити розвинуту країну без банків, які, об'єднуючи виробників, продавців і споживачів, значною мірою виступають охоронцями комерційної моралі. Банки заохочують чесність, пунктуальність, підприємливість і засуджують недбалість, азарт, марнотратство. Від дій банкіра суттєво залежить добробут багатьох учасників економічних відносин.

У своїй щоденній професійній діяльності банкір утверджує: **ПОВАГУ ДО ІНТЕРЕСІВ КЛІЄНТА.** Банкір цінує інтереси клієнта як власні. Це — запорука успіху та добробуту всіх.

ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ. Банкір дотримує слова. Його слово цінніше і надійніше від будь-яких підписів, печаток та векселів. Банкір бездоганний у додержанні "правил гри".

ЧЕСНІСТЬ. Банкір суворо дотримується чинного законодавства, не бере участі в незаконних та аморальних справах, вживає заходів, щоб не допускати їх.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. Банкір несе відповідальність перед людиною, суспільством, природою. Він не йде за особистими, груповими чи відомчими інтересами, якщо вони суперечать законам суспільства або загальнолюдським цінностям.

НАДІЙНІСТЬ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТАЄМНИЦЬ. Банкір абсолютно надійний у збереженні конфіденційних відомостей, які довірені йому іншими особами чи організаціями.

КОРЕКТНІСТЬ. Банкір утримується від дій, що завдають шкоди будь-кому. Він визнає лише чесну конкуренцію як засіб боротьби за лідерство. Банкір коректний у словах і діях.

ГУМАННІСТЬ. Банкір підтримує традиції національного підприємництва, доброти та милосердя. Він допомагає нужденному, використовуючи всі наявні можливості.

ЄДНІСТЬ І СОЛІДАРНІСТЬ У МІЖБАНКІВСЬКИХ ВІДНОСИНАХ. Банкір додержується принципів єдності, солідарності, взаємодопомоги, утверджує дух корпоративності та довіри у своїх стосунках із банкірами.

16.10.1993 р.

м. Київ

Схвалено II з'їздом
українських банків

Постанова № 5

II з'їзду українських банків

"Про відносини між Національним банком України та українськими комерційними банками"

...3 з'їзд вважає за необхідне:

1. Встановити для всіх банків однакові умови діяльності.
2. До 1 листопада 1993 року відмінити нормативні документи Національного банку України, що:
 - а) встановлюють так званий фіксований курс карбованця;
 - б) встановлюють "кредитні стелі";
 - в) забороняють міжбанківський кредит;
 - г) встановлюють не передбачені законом штрафи, котрі перешкоджають розвитку банківської системи і всієї економіки...
3. Взяти до відома дозвіл Голови НБУ п. Юшенка В.А. комерційним банкам здійснювати інкасацію.
4. Надсилати до Національного банку України і його облас-

них управління рішення Ради Асоціації комерційних банків. Просити НБУ і його обласні управління враховувати в своїй діяльності позицію комерційних банків.

III З'їзд Асоціації українських банків

(21 червня 1994 року)

Місце проведення — Пуша-Озерна, поблизу Києва.

У роботі з'їзду взяли участь 97 осіб. Серед делегатів — представники 77 банків — членів АУБ.

Порядок денний:

1. Про роботу Асоціації українських банків за період із квітня 1993 р. по червень 1994 р. та програму діяльності АУБ на 1994 — 1995 рр.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про основні напрями кредитно-фінансової політики на 1994 р.
4. Дискусія з проблем взаємодії українських банків в умовах сучасної економічної ситуації.

Із доповіді

Президента Асоціації українських банків п. О.А.Сугоняка на III з'їзді АУБ

Високоповажні пані й панове!

Як відомо, асоціація утворилася 1990 року і об'єднувала тоді 11 банків. Наступного року вже — 50, у 1992 — 80, 1993 — 96. Нині членами Асоціації українських банків є 104 банки. На останніх засіданнях Ради АУБ до асоціації прийнято банки "Україна" та "Креді Ліоне Україна".

Хотів би наголосити на позитивному значенні об'єднання в одній банківській асоціації і колишніх державних банків, і нових комерційних. Це, з одного боку, свідчить про те, що за останні роки банки змінилися. Вони стали більш ринковими структурами. А з другого — що в Україні триває процес утворення дворівневої банківської системи.

...За минулий рік асоціації вдалося:

1. Налагодити ділові контакти з Національним банком, урядом, Верховною Радою, Президентом України.
2. Завоювати авторитет захисника інтересів комерційних банків. Асоціація виступила з низкою принципових протестів і заяв на користь банків.
3. Створити Раду з питань банківської діяльності при Кабінеті Міністрів України...
4. Сприяти прийняттю відповідної постанови Верховної Ради України та утворити Національний центр підготовки банківських працівників...
7. Перетворити АУБ у кваліфікованого партнера Національного банку, стати активним учасником створення і вдосконалення нової економічної та банківської систем України.

Із матеріалів преси, присвячених III з'їзду АУБ

Кор.: Що передусім треба змінювати в економічному середовищі, щоб активні економічні суб'єкти могли розвиватися?

О.А.Сугоняко: По-перше, податки. Ми маємо керуватися принципом: низькі податки — швидкий розвиток. Слід оподатковувати прибуток за єдиною твердою ставкою — не більше 15%. А ПДВ (саме ПДВ, а не оподаткування обороту) — не більше 10%. Потребує спрощення система визначення сум податків та база оподаткування.

По-друге, слід негайно вирішити штучно створену проблему валютного регулювання. Вихід бачиться лише в уніфікації валютних курсів, у переході до єдиного обмінного ринкового курсу карбованця щодо іноземних валют, у відновленні роботи УМВБ.

По-третє, конче необхідно утримувати інфляцію. Хоча б на нинішньому рівні. Не можна допустити нової гіперінфляції, яка є серйозною небезпекою для суспільства, передусім — для найбідніших громадян.

Мені здається, що вже пора починати загальнонаціональну компанію за зниження податків, за ліквідацію фіксованого курсу, за недопущення інфляції. Це потрібно людям, суспільству, Україні.

"Асоціація українських банків стоїть на сторожі прав та інтересів своїх членів"// *Фінансова Україна*. — 1994. — 15 червня.

Постанова III з'їзду Асоціації українських банків

...III. Заслухавши виступ п. Юценка В.А., а також врахувавши результати дискусії з проблем взаємодії українських банків за умов сучасної економічної ситуації, з'їзд констатує поліпшення роботи НБУ як центрального банку країни, поліпшення відносин між АУБ та НБУ і постановляє:

1. Звернутися до НБУ з пропозиціями:

✓ у процесі здійснення нагляду і регулювання діяльності банків провадити гнучкішу політику, у разі фінансових ускладнень, пов'язаних із глобальною нестабільністю та неплатежами, надавати банкам підтримку для забезпечення поточної ліквідності;

✓ проаналізувати й усунути причини непорозуміння, які виникають під час реєстрації та ліцензування банків і їхніх філій, запровадити кодифікацію нормативних актів, які приймає НБУ;

✓ підготувати разом із фахівцями АУБ План рахунків і Правила ведення бухгалтерського обліку та звітності у банках, наближені до міжнародних стандартів, провести у вересні 1994 р. спільний семінар із цих питань.

IV З'їзд Асоціації українських банків

(8 червня 1995 року)

Місце проведення — м. Київ.

У роботі з'їзду взяли участь 217 осіб, серед делегатів — представники 104 банків — членів АУБ.

Порядок денний:

1. Про сучасний стан банків та економіки країни і діяльність Асоціації українських банків за період із 21.06.1994 р. по 08.06.1995 р.
2. Проблеми розвитку банківської системи та основні напрями діяльності асоціації на 1995—1996 рр.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Про зміни й доповнення до статуту АУБ.
5. Про проект кошторису витрат на 1995—1996 рр.
6. Про новий порядок сплати членських внесків.

Зі звіту виконавчої дирекції АУБ

"Про роботу Асоціації українських банків за період із червня 1994 р. по червень 1995 р."

Головними напрямами діяльності виконавчої дирекції були:

1. Робота щодо вдосконалення системи оподаткування банків.

2. Нормативно-правове забезпечення діяльності банків.
3. Забезпечення участі банків у функціонуванні фондового ринку.
4. Зв'язок із громадськістю.
5. Інформаційно-аналітична робота.

Постанова № 1

IV з'їзду Асоціації українських банків

1. Схвалити Звернення Асоціації українських банків до Президента України та Верховної Ради України щодо подолання кризи платежів, затратного характеру економіки та оздоровлення народного господарства країни.

II. Раді та виконавчій дирекції АУБ:

1. Продовжити роботу над Концепцією розвитку банківської системи України...

3. З метою захисту інтересів вкладників сформувати робочу групу для створення Фонду страхування депозитів...

11. Заснувати інформаційний центр АУБ – "Банкінформ" з метою формування позитивного іміджу банківської системи, підготовки аналітичних матеріалів для комерційних банків, НБУ, Міністерства фінансів.

Розробити й узгодити з банками методику визначення максимально об'єктивного рейтингу банків.

12. Для вирішення питання соціального захисту працівників банків вивчити можливість створення при асоціації за участю комерційних банків недержавного пенсійного фонду.

Зі "Звернення IV з'їзду Асоціації українських банків до Президента України щодо подолання кризи платежів, затратного характеру економіки та оздоровлення народного господарства країни"

У кризі платежів, що періодично загострюється, передусім проявляється затратний характер економіки України.

Загальна заборгованість, відображена на балансах банків, зросла з 0.4 трлн. крб. (385.1 млн. доларів США) у 1992 році до 516 трлн. крб. (3490.0 млн. доларів США) у 1995 році, або в 9.1 раза. Основний обсяг цієї заборгованості – це заборгованість державних підприємств.

...Стає очевидним, що подолання збиткового характеру економіки та кризи платежів є головним завданням не тільки економічної політики держави, а й суспільства в цілому, нації. Адже від його виконання залежить саме існування України як суверенної держави.

З'їзд вважає за необхідне:

1. Змінити парадигму економічної політики: від емісійного фінансування збиткового господарства перейти до його структурної трансформації у прибуткове на основі запровадження фінансової дисципліни шляхом приватизації, банкрутства і санації підприємств.

Розпочати оздоровлення фінансів базової ланки економіки, а саме: фінансів підприємств та організацій, насамперед державних.

Для цього треба встановити в країні жорстку фінансову дисципліну – і для уряду, і для всіх суб'єктів господарювання. Всі мають жити на свої кошти і платити за своїми зобов'язаннями. Хто не здатний платити – той банкрут.

V З'їзд Асоціації українських банків

(21 червня 1996 року)

Місце проведення – Пуша-Озерна, поблизу Києва.

У з'їзді взяли участь представники 89 банків України.

Порядок денний:

1. Звітні доповіді Президента, Ради, ревізійної комісії Асоціації українських банків про роботу за період із квітня 1993 р. по червень 1996 р.
2. Обговорення доповідей.
3. Затвердження рішень Ради про прийняття до асоціації і виключення з неї членів.
4. Вибори нового складу Ради, Президента, Голови Ради, ревізійної комісії АУБ.
5. Про доповнення до статуту АУБ.

Доповідь мандатної комісії V звітно-виборчого з'їзду АУБ

...2. За станом на 20 червня 1996 року до складу асоціації входять 112 банків. Беруть участь у з'їзді представники 78 банків – членів асоціації, або 70% від загальної кількості членів АУБ.

Згідно зі статутом АУБ мандатна комісія підтверджує правомірність V звітно-виборчого з'їзду Асоціації українських банків.

Голова мандатної комісії

М.Никоненко

Зі звітної доповіді О.А.Сугоняка (повторно обраного на посаду Президента АУБ)

За три минулих роки мало що змінилося. Банківська система – єдина економічна галузь, яка підтримала реформи Президента України. І чи не єдиним позитивним реформаторським надбанням цього часу є вихід країни з гіперінфляції і послідовне зниження інфляції. Ми знаємо, яких зусиль це коштує керівництву Національного банку. Знаємо, які потужні сили галузевих міністерств та урядовців намагаються зірвати політику НБУ.

З монетарних питань банки, асоціація визначилися ще в листопаді 1994 року. Позиція наша така: ми разом з НБУ за стабільні національні гроші, за реформи.

Зі стенограми виступу делегата V з'їзду АУБ голови правління Західноукраїнського комерційного банку О.Я.Дзюбенка

...Причина всіх наших сьогоднішніх бід, вважаю, в тому, що ми не добилися справжньої незалежності центрального банку держави від уряду і Верховної Ради. Що б хто не говорив, а ми розуміємо: ті телеграми, розпорядження, які надсилає нам НБУ, є, по суті, компроміс між ним і урядом чи Верховною Радою.

Коли урядові потрібні гроші, перше, що спадає йому на думку, – забрати їх у комерційних банків. Чи то шляхом встановлення відповідних норм резервування, чи якимось іншим. Немає у нас таких грошей, за рахунок яких уряд міг би безтурботно жити. Треба дбати про те, щоб довести до кінця реформи, запровадити такі правила гри, які дали б змогу нормально розвиватися банківській системі та економіці в цілому. Тоді й із грошми не буде особливих проблем.

Про єдині правила гри для всіх без винятку комерційних банків – розмова особлива. Що я маю на увазі? Треба або чітко визначити, які саме банки мають працювати з бюджетними підприємствами та організаціями, або дати дозвіл на це всім банківським установам. У нас же, в регіонах, трапляється так: роками працюємо з клієнтами, все у нас нормально, та ось зненацька з якогось міністерства надходить директивна вимога перевести протягом 24 годин деяких наших клієнтів на обслуговування в інший банк.

Ми не проти конкуренції. Але нехай це буде конкуренція

технологій, банківських послуг, надійності. А від того, що ми за допомогою міністерств і відомств перетягуватимемо клієнтів із банку в банк ні банківська система, ні Україна не розбагатіють...

Акт документальної ревізії фінансово-господарської діяльності Асоціації українських банків за період із 1 червня 1995 р. по 31 травня 1996 р.

м. Київ

17 червня 1995 р.

Каса

За станом на 1 червня 1996 р. залишок готівки становив 1300 тис. крб., що відповідає касовому звіту і касовій книзі.

Заробітна плата

У штаті асоціації на 1 червня ц.р. перебуває 21 особа, крім того, 8 осіб працюють за сумісництвом.

Заробітна плата штатному персоналу та сумісникам нараховувалася й виплачувалася своєчасно і в розмірах, передбачених штатним розписом.

Матеріальні цінності

Вартість основних засобів асоціації на 1 червня ц.р. становить 3647 млн. крб.

Протокол V з'їзду Асоціації українських банків

...8. **Слухали:** Віце-президента АУБ п. Огієнка В.І., який запропонував:

1. Обрати на посаду Голови Ради АУБ п. Аржевітіна С.М.

Ухвалили:

1. Обрати на посаду Голови Ради АУБ голову правління банку "АЖІО" п. Аржевітіна С.М.

VI З'їзд АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

(12 лютого 1998 року)

Місце проведення — Київ.

Порядок денний:

1. Соціально-економічна ситуація в Україні та перспективи розвитку банківської системи.
2. Звітні доповіді про роботу Асоціації українських банків за період із липня 1996 р. по січень 1998 р.
3. Банківська система України: сучасний стан та проблеми розвитку. Основні напрями грошово-кредитної політики на 1998 рік.
4. Питання, пов'язані з переходом банківської системи на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку і звітності.
5. Організація банківського нагляду.
6. Проблеми участі банківської системи в законодавчому процесі.
7. Проблеми участі банків у діяльності на фондовому ринку.
8. Участь банківської системи у створенні позитивного соціально-економічного клімату в країні.

Із доповіді мандатної комісії

VI з'їзду Асоціації українських банків

1. На з'їзд прибуло 89 представників банків — членів АУБ, у тому числі — 59 голів правлінь банків, які діють на підставі статуту, і 30 заступників голів та інших працівників банків, які

діють на підставі доручення.

2. За станом на 12 лютого 1998 р. до складу асоціації входить 130 банків та банківських об'єднань. Беруть участь у з'їзді 89 банків, або 69% від загальної кількості членів АУБ. Згідно зі статутом АУБ мандатна комісія підтверджує правомірність VI з'їзду Асоціації українських банків.

Учасникам VI з'їзду Асоціації українських банків!

Шановні колеги!

Банківська система — один із ключових секторів економіки, основне завдання якого — забезпечувати стаке функціонування господарського комплексу. А відтак з'їзд Асоціації українських банків повинен стати помітною подією, віхою на шляху розвитку національної банківської системи.

Сьогодні банківська система України — чи не найбільш пристосований до ринкових відносин сегмент господарського механізму. Динамічно формується її кадровий, організаційно-технічний та фінансовий потенціали.

Однак реальністю є й те, що вітчизняні банки ще не стали "локомотивом реформ". Значна їх частина поки що не спроможна забезпечувати необхідне нагромадження кредитних ресурсів, ефективно обслуговувати інвестиційний процес, бути активним суб'єктом економічної політики. Тому ми розраховуємо, що банки нарощуватимуть свої можливості та свій вплив на проведення ринкових реформ, реалізацію програми структурних перетворень.

Бажаю з'їздові успішної роботи, а його учасникам — добра, щастя і процвітання.

Президент України

Леонід Кучма

Зі стенограми виступу на з'їзді АУБ першого заступника Голови Правління Національного банку України Стельмаха В.С.

Я хотів би вас закликати до дотримання золотого правила банківської діяльності, яке, в принципі, дуже просте — це збіг пасивних і активних оборотів (не залишків, а оборотів!) як за сумами, так і за строками. Якщо це буде забезпечено (а це — проста, елементарна істина), то всі наші наглядові функції виявляться факультативними. І все буде у ваших руках.

Постанова № 2

VI з'їзду Асоціації українських банків

...2. Вважати основними напрямками діяльності Ради асоціації та виконавчої дирекції асоціації в наступному періоді:

а) спрямування зусиль спеціалістів асоціації та комерційних банків на активну участь у законодавчому процесі з метою сприяння прийняттю Верховною Радою України законодавчих актів, які позитивно впливають на діяльність банківської системи та на підвищення ролі банків у загальноекономічному процесі відродження України.

VII ПОЗАЧЕРГОВИЙ З'їзд АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

(22 вересня 1998 року)

Місце проведення — Київ.

Присутні: представники 85 банків — членів АУБ.

Порядок денний:

1. Про мінімізацію впливу кризових явищ фінансового ринку України на діяльність комерційних банків.

2. Проблеми обслуговування внутрішнього державного боргу та залучення додаткових джерел його покриття.
3. Проблеми дотримання вимог обов'язкового резервування у період стабілізації фінансового стану в Україні.
4. Проблеми активізації діяльності комерційних банків.

Із матеріалів преси, присвячених VII позачерговому з'їзду АУБ

22 вересня 1998 року відбувся VII позачерговий з'їзд Асоціації українських банків (АУБ), який розглянув проблемні питання діяльності банківської системи України в умовах нинішньої кризової ситуації.

Із доповіддю на з'їзді "Про мінімізацію впливу кризових явищ фінансового ринку України на діяльність комерційних банків" виступив президент АУБ Олександр Сугоняко...

У роботі з'їзду взяли участь Голова НБУ В.А.Ющенко, віцепрем'єр-міністр України С.Л.Тигипко, міністр фінансів України І.О.Мітюков, радник Президента України А.С.Гальчинський, помічник Президента України В.О.Литвицький, заступник Голови Правління НБУ О.І.Кіреєв, народні депутати України, представники Міжнародного валютного фонду, Світового банку...

З'їзд постановив:

1. Схвалити активну позицію Асоціації українських банків щодо вирішення проблем банківської системи в період загострення фінансової кризи в Україні.

2. Посилити співпрацю Асоціації українських банків з урядом, Верховною Радою України, Національним банком України, спрямовану на подолання кризових явищ у фінансовій сфері України.

3. Зважаючи на фінансові проблеми держави, банкам продовжити роботу з Міністерством фінансів України щодо конверсії ОВДП з урахуванням ліквідності та платоспроможності кожного конкретного банку.

4. Асоціації українських банків провести необхідну роботу з Міністерством фінансів та Кабінетом Міністрів України щодо забезпечення виконання зобов'язань держави стосовно ОВДП, які не підлягають конверсії.

5. Асоціації українських банків підтримати уряд і НБУ у вирішенні питань із представництвом МВФ в Україні щодо внесення змін в умови надання нашої країні кредиту за програмою розширеного фінансування.

6. Раді Асоціації українських банків узагальнити пропозиції та зауваження, що надійшли від учасників з'їзду. Направити їх від імені з'їзду відповідним державним органам і Національному банку України.

"Кризу подолаємо разом" // Вісник НБУ. — 1998. — № 11.

Із виступу Голови Національного банку України В.А.Ющенка на VII позачерговому з'їзді АУБ

Останніми днями мене розчарували деякі банки — ті, що "б'ють не в ту лузу"...

Чи сприяють їх дії стабілізації?

Ви всі повинні розуміти: падає курс — падає ви. А отже, ваші дії повинні бути спрямовані на підтримку нашої спільної політики.

Ми зробили все для забезпечення стабільності гривні. Вимушена девальвація нашої валюти не була такою глибокою, як девальвація російського рубля: за 9 місяців рівень девальвації рубля сягнув 175%, гривні — 62%. Обсяг вкладів населення і депозитів в Україні тримається приблизно на рівні 01.08.1998 р.

Середнє значення ліквідності нашої банківської системи — 508 млн. грн. Тож потрібен жорсткий контроль за рівнем курсу гривні.

Ми не рекомендуємо проводити активні операції.

Щодо валютної позиції йдемо на компроміс — не заперечуємо проти надання валютних кредитів. Але попереджаємо: будь-те обережні.

Стосовно конверсії ОВДП. Без цього не обійдемося. Треба закріпити наші стосунки з Міністерством фінансів двосторонніми угодами і зробити цей крок.

Хотілося б, щоб ми були єдині. Ми разом стоїмо на сторожі інтересів клієнтів і вкладників.

Усі пропозиції і зауваження, висловлені учасниками з'їзду, уважно розглянемо і приймемо відповідні рішення.

VIII З'їзд Асоціації українських банків

(2 липня 1999 року)

Місце проведення — Пуща-Озерна, поблизу Києва.

У з'їзді взяли участь 89 делегатів — представників банків — членів АУБ, у тому числі — 70 голів правлінь комерційних банків.

Порядок денний:

1. Звіт Асоціації українських банків про роботу за період із червня 1998 р. по липень 1999 р.
2. Затвердження рішень Ради АУБ про прийняття нових членів та виключення членів АУБ.
3. Затвердження змін та доповнень до статуту АУБ.
4. Вибори нового складу Ради, Президента, Голови Ради та ревізійної комісії Асоціації українських банків.

Резолюція

VIII з'їзду Асоціації українських банків

Делегати з'їзду вважають, що для забезпечення ефективної діяльності банківської системи України необхідно:

1. Національному банку України у процесі здійснення грошово-кредитної політики та контролю за стабільністю банківської системи виходити з необхідності забезпечення не лише ліквідності, а й достатньої прибутковості системи комерційних банків.

2. Від імені з'їзду підтримати пропозицію Президента України щодо внесення змін до Закону України "Про Національний банк України" та просити Верховну Раду України прискорити прийняття відповідних змін до цього закону...

Постанова № 10

VIII звітно-виборчого з'їзду АУБ

Обговоривши питання представлення другого рівня банківської системи України в Раді НБУ, VIII звітно-виборчий з'їзд Асоціації українських банків постановляє:

1. Звернутися до Президента України п. Кучми Л.Д. та Голови Верховної Ради України п. Ткаченка О.М. з проханням про включення до складу Ради НБУ представників АУБ для представлення позиції другого рівня банківської системи України.

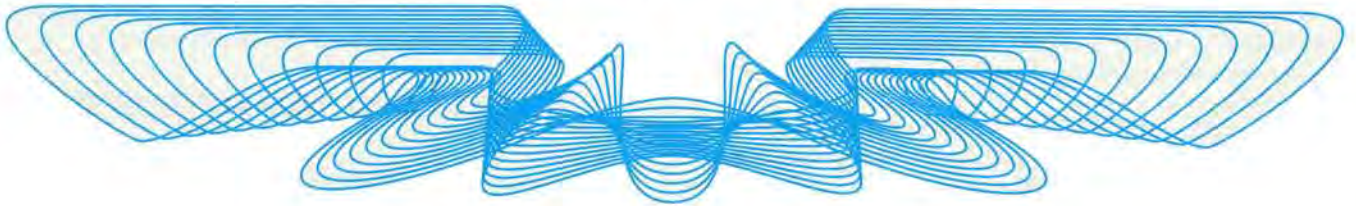
Із виступу на VIII з'їзді АУБ Голови Національного банку України В.А.Ющенка

У цілому ми характеризуємо монетарну політику Національного банку, яка проводилася після виникнення російської кризи до сьогодні, як вдалу і виправдану. Нині можна стверджувати, що банківська система України у доволі складних ситуаціях, які виникали на ринку у серпні—жовтні 1998 року, реагувала на них адекватно, що забезпечило стабільність як банківської системи, так і фінансового ринку країни загалом.

Знайомство на тлі часу/

Перші комерційні банки незалежної України

До здобуття Україною незалежності перші вітчизняні банки реєструвалися у Москві Держбанком СРСР. Так, упродовж 1988—1991 років до Всесоюзної книги реєстрації було включено близько шістдесяти українських банків. Спершу вони створювалися переважно як міністерські або галузеві (Монтажспецбанк, Укрпостачбанк, Будмбанк, Укрбудбанк, Легбанк, Лісбанк, Шляхбанк тощо) та як банки різних державних і кооперативних установ (Укрінбанк, Градобанк, Перкомбанк, Приватбанк, Народний банк та інші). В подальшому акціонерами і пайовиками комерційних банків ставали різноманітні комерційні структури та приватні особи. Поступово статус комерційних банків одержали колишні державні спеціалізовані банки (відтак було утворено Промінвестбанк, Укрсоцбанк, АКБ "Україна").

У цій статті ми не намагалися дослідити історію розвитку банківської системи України.

Ми поставили перед собою значно скромнішу мету: познайомити читачів із першими комерційними банками, створеними в Україні у 1988—1990 роках: АКБ "Таврія", Укрінбанком та АБ "Полтава-банком". Попри всі економічні й політичні потрясіння останнього десятиліття перша трійка вітчизняних банків розміняла свій другий десяток років без втрат і при доброму "здоров'ї", чого бажаємо їй і надалі.

АКБ "Таврія": гарантія високого рівня банківських послуг і надійного партнерства

БАНК ПІД НОМЕРОМ ОДИН

Перший комерційний банк України — АКБ "Таврія" було створено 24 листопада 1988 року. Саме цього дня Державний банк СРСР прийняв рішення про його реєстрацію як кооперативного банку (реєстраційний номер 28).

У Національному банку України АКБ "Таврія" перереєстровано 24 жовтня 1991 року (реєстраційний номер 51) як закрите акціонерне товариство, а 24 грудня 1997 року перетворено у відкрите акціонерне товариство.

1999 року завершено підписку на акції банку, за результатами якої сплачений статутний фонд становить 14 мільйонів гривень. Новий статутний фонд Національний банк зареєстрував 11 жовтня 1999 року.

Нині АКБ "Таврія" має такі ліцензії: — ліцензія Національного банку України на здійснення банківських операцій (№ 139 від 23 червня 1998 року);

— дозвіл Міністерства фінансів України на роботу в ролі депозитарію цінних паперів (№ 87 від 15 грудня 1994 року);

— ліцензія на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів (№ 533 від 28 грудня 1994 року).

Банк є членом Асоціації українських банків України, Кримського банківського союзу, співзасновником Української фондової біржі та Кримської міжбанківської валютної біржі.

ОДИНАДЦЯТЬ РОКІВ НА РИНКУ

АКБ "Таврія" завершив одинадцятий

рік своєї роботи. Одинадцятий рік роботи в умовах, коли постійно погіршувалася економічна ситуація в країні, скорочувалися обсяги виробництва та довгострокового інвестування, знижувався рівень життя населення, в умовах посилення конкуренції між українськими та зарубіжними банками на ринку послуг.

За ці одинадцять років "Таврія" пройшла шлях від кооперативного банку зі статутним фондом 10 тисяч рублів до одного з найнадійніших банків Криму, який сформував статутний фонд в обсязі 14 мільйонів гривень. Акціонерами банку є провідні вітчизняні підприємства різних галузей і форм власності. "Таврія" обслуговує кілька тисяч клієнтів — фізичних та юридичних осіб. Серед клієнтів банку такі відомі підприємства, як АТ

“Кримгаз”, АТ “КримавтоГАЗ”, ВАТ “Харчопром”, об’єднання “Кримхліб” та “Кримрадгоспвинпром”. За ці одинадцять років “Таврія” істотно розширила комплекс послуг, які надаються клієнтам, і мережу кореспондентських рахунків.

А головне — за одинадцять років завдяки стратегії помірної доходності за високої надійності вкладень банк зумів завоювати і зберегти довіру клієнтів.

— Ми вдячні всім, хто пройшов цей шлях разом із нами, — каже голова правління АКБ “Таврія” Володимир Воюш. — Сподіваємося на надійне партнерство і в подальшому, адже увага до клієнта і допомога йому в бізнесі — запорука взаємного успіху. У сповіданні цих принципів ми бачимо основу теперішнього і майбутнього успіху.

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ ЗА 1999 РІК

Протягом минулого року економічна ситуація в Україні продовжувала залишатися складною: у більшості галузей не вдалося зупинити падіння обсягів виробництва, хоча й намітилася тенденція до його сповільнення.

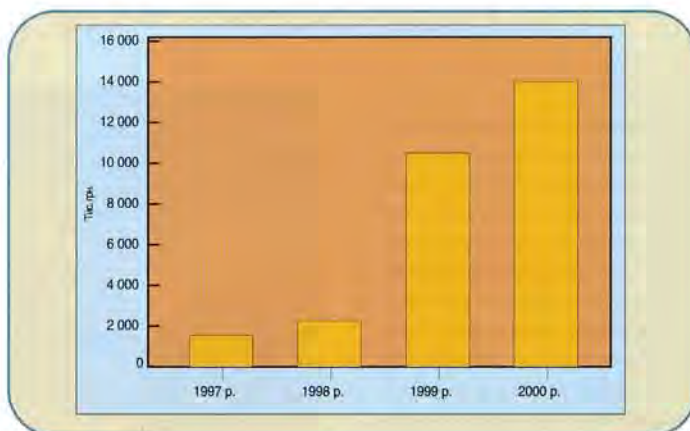
Водночас світова фінансова криза та криза в Росії визначили дуже жорстку емісійну і кредитну політику Національного банку України 1999 року, основною метою якої стало стиснення монетарної маси і збалансування попиту і пропозиції на фінансовому ринку. Цей курс супроводжувався поступовим зниженням рівня облікової ставки НБУ, підвищенням норм обов’язкових відрахувань, ставали жорсткішими банківські нормативи. В результаті маємо випереджаюче зростання обсягів залишків вільних коштів банків на кореспондентських рахунках в НБУ і збільшення обсягів грошових накопичень населення одночасно зі зниженням їх оборотності.

Отже, ситуація у фінансовій сфері України, в якій торік функціонував банк, може бути охарактеризована як несприятлива. За цих умов керівництво “Таврії” було вимушене внести відповідні зміни до стратегії банку як щодо залучення кредитних ресурсів, так і щодо вибору напрямів їх використання. Тим не менше 1999 року банк зумів зберегти стійке фінансове становище і працював без порушень нормативів Національного банку України.

Валовий дохід банку за 1999 рік становив 8 870 тисяч гривень, що на 2 909 тисяч гривень (48%) більше аналогічного показника 1998 року. Валові витрати банку становили торік 8 181 тисячу гривень, що на 2 832 тисячі гривень (52%) більше, ніж 1998 року. В підсумку отриманий банком за 1999 рік прибуток становив 689 тисяч

гривень — на 77 тисяч гривень (13%) більше, ніж у 1998 році.

Динаміка статутного фонду АКБ “Таврія” за 1997—2000 роки

Баланс АКБ “Таврія” за станом на 01.01.1999 р. і 01.01.2000 р.

Тис. грн.

Показники	01.01.1999 р.	01.01.2000 р.	Відсоток до 01.01.1999 р.
АКТИВИ			
1. Каса	816	1 232	150.9
2. Кошти в іноземній валюті	651	445	68.3
3. Коррахунок	1 410	3 822	271.0
4. Дебітори банку	7 971	6 779	85.0
5. Кредити, надані банком	4 165	7 112	170.7
6. Цінні папери	2 055	7 821	380.6
7. Основні засоби	2 102	2 421	115.2
8. Інші активи	2 510	5 631	224.3
БАЛАНС	21 680	35 263	
ПАСИВИ			
1. Статутний фонд	10 500	14 000	133.3
2. Резервний фонд	5	36	720.0
3. Інші фонди	1 000	1 572	157.9
4. Розрахункові поточні рахунки клієнтів	1 957	5 040	257.5
5. Депозити юридичних осіб	2 008	5 541	275.9
6. Вклади громадян	1 564	1 722	110.1
7. Кредити, отримані від інших банків	1 340	0	0
8. Кредитори	499	386	77.3
9. Прибуток	612	689	112.5
10. Інші пасиви	2 200	6 277	285.3
БАЛАНС	21 680	35 263	

Основні фінансові показники АКБ “Таврія” за станом на 01.01.1999 р. і 01.01.2000 р.

Тис. грн.

Показники	01.01.1999 р.	01.01.2000 р.	Відсоток до 01.01.1999 р.
1. Валовий дохід	5 961	8 870	148.8
2. Балансовий прибуток	612	689	112.5
3. Капітал	12 117	16 297	134.5
4. Статутний фонд	10 500	14 000	133.3
5. Високоліквідні активи	2 877	5 499	191.1
6. Кредитно-інвестиційний портфель	6 220	14 933	240.0
7. Поточні рахунки і коррахунки клієнтів	3 297	5 040	152.8
8. Усього зобов’язань	9 562	18 965	198.3
9. Усього за активами балансу	21 680	35 263	162.6

Укрінбанк — це енергія змін

Нещодавно Укрінбанку виповнилося 11 років. Зареєстровано його Держбанком СРСР 24 січня 1989 року, перереєстровано НБУ 2 жовтня 1991 року. Звичайно, порівняно з банками європейськими вік невеликий. Та коли врахувати всі труднощі й негаразди, які Укрінбанку разом із країною довелося подолати впровадженні затижного переходу до ринку, то ці роки, на наш погляд, дали банку в стократ більше досвіду, ніж якби він розвивався за стабільних економічних умов.

Головний офіс Укрінбанку.

Так, роки не тільки випробовують банкірів на міцність, а й роблять мудрішими, додають досвіду, вчать виносити певні уроки з того, що вже минулося. Найголовніший із цих уроків полягає в тому, що ми навчилися не лише виживати за складних умов перехідного періоду нашої економіки, а й рік у рік наполегливо зростаємо.

Наш банк починав свою діяльність у напівпідвалі, зі штатом близько десятка працівників. Не маючи власного приміщення, часто доводилося змінювати (з волі орендодавців) адресу. І все ж ні на день не припиняли роботу.

За короткий час Укрінбанк виріс у потужну фінансово-кредитну установу, яка за рейтингами незалежних інформаційних агентств, Асоціації українських банків постійно входила до числа провідних комерційних банків країни. Вже на сьомому році своєї діяльності банк за власний кошт побудував сучасний 6-поверховий красень-офіс у районі Львівської площі Києва, де нині знаходиться головний банк.

Укрінбанк належить до провідних комерційних банків України, які надають повний спектр сучасних банківських послуг. На сьогодні у структурі АТ "Укрінбанк" — головний банк та мережа із 70 філій і безбалансових відділень, що охоплює практично всі економічно розвинуті регіони України. Укрінбанк 2000-го року — це стабільний фінансовий інститут національного масштабу, який бездоганно виконує свої зобов'язання.

Нагадаємо: основними завданнями нашого банку на час його створення (1989 р.)

були всебічна підтримка та сприяння розвитку інноваційної діяльності — від фінансування науково-технічної ідеї і розробок нових товарів народного споживання до широкого впровадження в народне господарство передової техніки, новітньої технології. Проте в умовах кризового стану економіки України, відсутності ринкових відносин, спаду виробництва Укрінбанку довелося змінити свою стратегію. Не відмовляючись від інноваційної орієнтації, банк, починаючи з 1993 року, активно розвиває комерційну діяльність, спрямовуючи її на прискорення розвитку і зміцнення ринкових засад у вітчизняній економіці.

За останні роки Укрінбанк здійснив ще один важливий крок на шляху до своєї мети — стати універсальним банком, який працює відповідно до міжнародних процедур, використовує західний підхід до менеджменту. Вдало проведено інституційні зміни у структурі, зокрема, створення інституту клієнт-менеджерів, цілкова фахова підготовка провідних менеджерів за кордоном сприяли освоєнню передових технологій. Відтак наші клієнти одними з перших отримують нові банківські продукти і за конкурентними тарифами. При цьому банк спирається на професіоналізм своїх співробітників, пітримуючи в них інноваційний дух, почуття єдиної команди і прагнення оперативної гнучко реагувати на будь-які зміни на фінансових ринках.

Високоякісні послуги, продаж продуктів "кошиками", репутація банку як класної установи з вирішення всіх проблем клієнта та висока корпоративна куль-

тура і надалі мають бути основними факторами нашого оптимізму та конкурентної переваги на українському ринку.

Важливим напрямом діяльності Укрінбанку стало обслуговування банків-кореспондентів, клієнтам котрих пропонуємо мультивалютні конверсійні операції, розміщення коштів, розрахунки за кредитними картками компаній VISA, MasterCard, American Express, продаж дорожніх чеків Thomas Cook, VISA Travel-Money та високий рівень сервісу. Розвинута мережа кореспондентських відносин Укрінбанку охоплює Росію, Молдову, Латвію, Японію, США, Німеччину, Англію та багато інших країн.

До переваг нашого банку можна віднести й таку рису: він дотримується високих цивілізованих принципів — відкритий для держави, "прозорий" у стосунках із вітчизняними та зарубіжними клієнтами і партнерами.

Укрінбанк був і залишається надійним і стабільним, інноваційним і гнучким банком на ринках України. Його конкурентна стратегія полягає у зростанні вартості банку шляхом досягнення стабільної прибутковості та впровадження високоякісних фінансових послуг.

"Бути інноваційним — означає йти вперед, новими шляхами!" Цьому незмінному девізу стільки ж років, скільки й самому Укрінбанку, але й сьогодні він не втратив актуальності своєрідного дорожнього показу на шляху до нових фінансових вершин.

Прес-служба
АТ "Укрінбанк".

Штрихи до біографії /

АБ "Полтава-банк": стабільність, вивірена часом

Полтавський комерційний банк "Полтава-банк" створено групою підприємств у 1990 році. 21 січня 1990 року відбулися установчі збори, на яких було прийнято і підписано перші документи банку: статут і установчий договір.

Засновниками банку стали великі промислові і будівельні підприємства міста: Полтавський обласний завод, завод "Продмаш", медичного скла, штучних алмазів і алмазного інструмента, Управління бурових робіт об'єднання "Укрнафта", трести "Полтаваелектромережбуд", "Укргазпромбуд" та деякі інші. Керівники цих підприємств підтримали ідею заступника керуючого обласним управлінням Промінвестбанку, майбутнього голови правління "Полтава-банку" Олександра Васильовича Некрасова.

Ідея створення регіонального банку знайшла підтримку і в начальниці обласного управління Держбанку СРСР М.Г.Колечкіна, керівників міста й області.

22 березня 1990 року в Москві, в Держбанку СРСР, Полтавський комерційний банк "Полтава-банк" зареєстровано під номером 259. Уже за місяць по тому з'явився перший баланс і розпочалася копітка праця щодо створення банку, насамперед пов'язана з формуванням складу клієнтів. Це був час утвердження нових форм господарювання у народному господарстві України. Тож серед клієнтів банку було чимало молодих людей із сучасним мисленням і підходом до бізнесу — засновників малих та орендних підприємств, кооперативів тощо.

Уже перший рік роботи свідчив про життєздатність банку. Молодий колектив став серйозним конкурентом діючих системних банків, демонструючи високу якість роботи. Клієнт став центральною фігурою в банку: із прохача послуг, як колись, він перетворився у споживача з правом вирішального голосу. Оперативність та сміливість рішень — інші складові успішного старту.

Ще одним фактором став молодий дружний та кваліфікований колектив під керівництвом теж молодого, але вже доволі досвідченого голови правління, яко-

му в 1990 році виповнилося 40 років. Без керівника і генератора ідей банку — О.В.Некрасова, його працездатності, енергійності, наполегливості, банк, напевне, просто не відбувся б. До речі, Олександр Васильович — один із організаторів Асоціації українських банків, двічі обирався до складу Ради АУБ.

1991-й став роком глобальних пере-

Головний офіс АБ "Полтава-банк".

творень. Із розпадом СРСР почався період становлення нової Української держави, зокрема її фінансової системи. 16 жовтня 1991 року Полтавський комерційний банк під № 37 перереєстровано в Національному банку України, а два роки по тому — 16 грудня 1993 року — перереєстровано як Полтавський акціонерний банк "Полтава-банк". У тому ж 1993-му банк відсвяткував новосілля у власному приміщенні, в якому розміщується і сьогодні.

До свого десятиріччя банк підійшов зрілим фінансовим закладом. Згідно з ліцензією НБУ № 73 від 30 жовтня 1998 року, він має дозвіл на проведення 26 видів операцій.

Статутний капітал банку — 9.7 млн. грн., капітал — 17.8 млн. грн.

Крім основного офісу у Полтаві, діє

кілька філій банку — в Києві, Кременчуку, Лубнах, Гадячі — та безбалансових відділень — у Полтаві, Києві, Пирятині, Червонозаводському, Лохвиці.

Банк є співвласником низки великих підприємств Полтавщини — АО "Лохвицький цукровий завод", ВАТ "Лубнихімфарм", ВАТ "Полтавамаш", агрофірма "Полтава", ВАТ "Полтавський завод медичного скла" та інших.

Сьогодні в банку працює близько 500 чоловік, знання і відповідальність котрих слугують гарантом успішних дій банку та прийняття кваліфікованих рішень.

Девіз банку — "Стабільність, вивірена часом" — стверджується роботою банку протягом ось уже 10 років. В основі його стратегії — принципи поваги до клієнта, акціонерів, дотримання чинного законодавства. Це забезпечує банку стабільне становище на ринку фінансових послуг.

Банк першим в регіоні налагодив прямі кореспондентські відносини із зарубіжними банками та почав працювати із цінними паперами. Він одним із перших в Україні став займатися вексельним обігом, а нещодавно освоїв операції з кредитування фізичних осіб під заставу виробів із дорогоцінних металів.

Серед банківських операцій АБ "Полтава-банк" переважає кредитування. Сукупний обсяг кредитного портфеля банку 1999 року зріс щодо юридичних осіб у 3.3 раза і становить 69.2 млн. грн., у тому числі у національній валюті у 3.9 раза (64.5 млн. грн.).

Ресурсна база збільшилась удвічі й сягнула 36.5 млн. грн.

За минулий рік отримано 1.793 млн. грн. чистого прибутку.

Вячеслав Скрябін,

начальник відділу маркетингу і реклами АБ "Полтава-банк".

З турботою про реальний сектор економіки

**Валентина
Лашкевич**

Голова правління АКБ "Трансбанк"

**Акціонерний комерційний банк "Трансбанк" більшість своїх
ресурсів вкладає у розвиток вітчизняного виробництва**

Головний принцип нинішньої діяльності АКБ "Трансбанк" полягає у сприянні розвитку вітчизняних галузей народного господарства, дієвій підтримці українського виробника.

Значний обсяг кредитних ресурсів банку спрямовано на розвиток шляхового господарства України, на створення і стабільне функціонування національної системи автомобільних доріг.

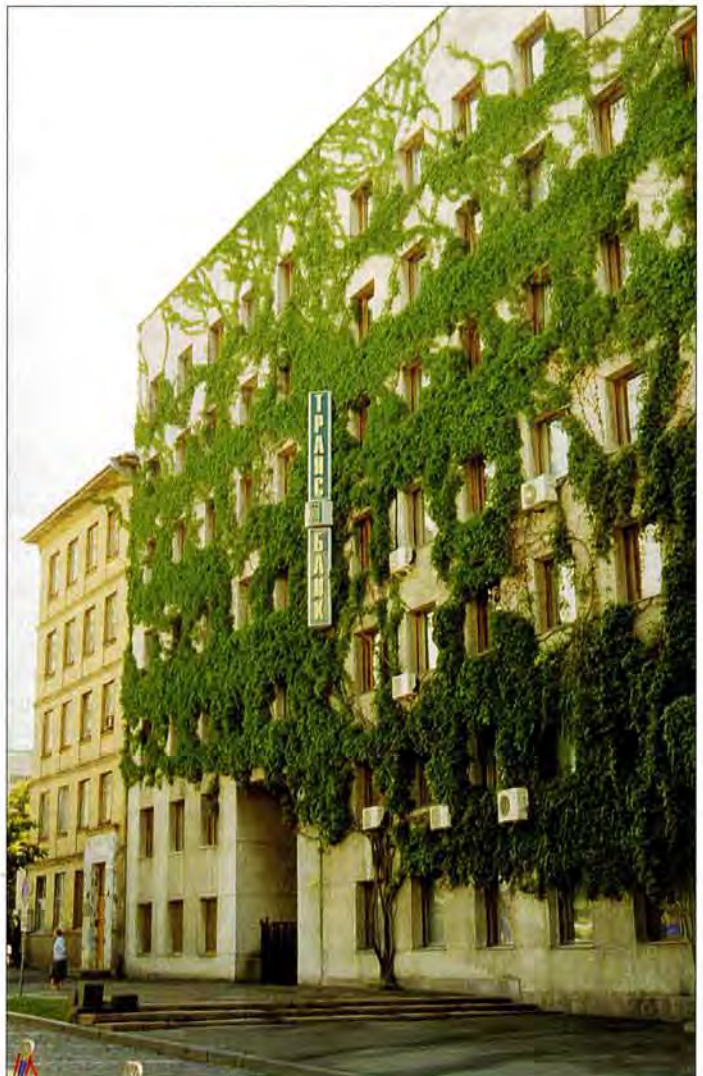
Обслуговуючи відповідні експортно-імпортні операції, банк підтримує міжнародну співпрацю та інтеграцію у сфері реального виробництва. Надаючи кошти на придбання товарів критичного імпорту, беремо безпосередню участь у забезпеченні сільськогосподарських виробників паливно-мастильними матеріалами для проведення польових робіт.

Трансбанк допомагає вирішувати нагальні проблеми не лише працівникам дорожнього господарства чи нафтовикам, а й такої соціально важливої сфери, як фармація. Впродовж двох останніх років він кредитує державне підприємство медичних препаратів "Біофарма". За період із червня 1999 р. по квітень 2000 р. цим клієнтом використано 3 мільйони 407 тисяч гривень кредитних ресурсів банку (зокрема, за чотири місяці нинішнього року — 2 мільйони 24 тисячі гривень). За час співпраці з Трансбанком підприємство досягло помітних успіхів у нарощуванні випуску продукції, оновленні технологічного обладнання. Останнім часом обсяг виробництва товарів "Біофарми" зріс у 2.5 раза.

Нещодавно на підприємстві налагоджено випуск нових препаратів, зокрема високоефективної протигрипозної вакцини. Завершується будівництво технологічної лінії зі стерилізації та фасування гормональних препаратів, встановлено першу напіваавтоматичну лінію з розливу етилового спирту. Відремонтовано лабораторії і більшу частину виробничих корпусів.

У 1999 році державне підприємство медичних препаратів "Біофарма" посіло перше місце у фармацевтичній галузі за показником зростання обсягів виробництва. Ми пишаємося цим його досягненням, адже значною мірою воно залежало від своєчасного й ефективного кредитування "Біофарми" нашим банком.

Підтримка та розвиток вітчизняного виробника залишається пріоритетним напрямом і в подальшій діяльності банку.

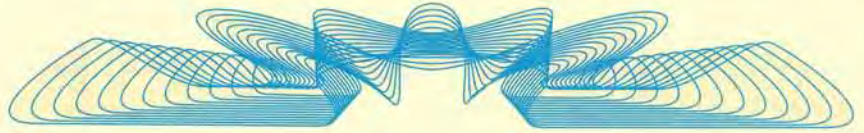

Головний офіс АКБ "Трансбанк".

Банкіри: погляд зблизька /

Ірина Самойлова: "Люблю життя в усіх його проявах"

Цю енергійну жінку природа не обділила ні вродою, ні поставою, ні розумом. Втім, усього в житті Ірина досягла завдяки характеру. Будувала себе, маючи перед очима гідний зразок для наслідування. У сімдесятидворічній мамі — Марії Йосипівни — дочка й досі вчиться витримці та стійкості перед життєвими негараздами, умінно долати перешкоди, яких випадає немало на шляху не надто легкої долі.

Ще в ранній юності мусила з'ясувати беззаперечну істину: "Якщо не я, то хто ж?" І, покладаючись тільки на себе, йшла життєвим шляхом, не уникаючи проблем, клопотів, труднощів, — схоже, навіть сама простувала їм назустріч.

Власне, що людина розуміє під цим багатозначним словом: "труднощі"? Для багатьох воно асоціюється з небажаними змінами, з прагненням будь-що втриматися у звичній, найждженій за роки колії, де одна з борозен — надійна заробітніа робота, а інша — благополучна домівка. Не раз завдяки старанності й відданості справі потрапляла вона саме на таку дорогу, яка б вела і вела їх удвох із мамою тихо й неквапно до самого обрію життя. Ірину ж обсідали гризоти дещо іншого гатунку. Перший рішучий крок зробила після восьмого класу — сім'я вже відчутно потребувала опори, і дівчина вступила до технікуму, який закінчила з відзнакою за спеціальністю планування на підприємствах легкої промисловості. Та, відклавши червоний диплом, влаштувалася у міське управління обласної контори Будбанку. Тут зіткнулася з цілим букетом тодішніх банківських проблем: зарплати низькі, велика плінність кадрів; раділи будь-кому, аби мав економічну освіту. Але це була жива, цікава робота з людьми. Упевнившись, що нарешті знайшла своє покликання, Ірина вступила на заочне відділення Київського інституту народного господарства за спеціальністю фінанси та кредит. На час закінчення вузу вже працювала заступником начальника планово-економічного відділу Київської міської контори Будбанку. Саме в цьому відділі, під керівництвом Лідії Воронової, пройшла справжню банківську шко-

лу. Зустріч із нею Ірина вважає подарунком долі, адже поруч із Лідією Василівною — дуже грамотним банківським працівником, аналітиком від Бога і мудрою людиною — зрозуміла багато тих професійних секретів, які не можна осягнути за п'ять років навчання в інституті — до них треба доторкнутися власноруч, відчутти їх смак.

Ірина вважає, що в житті їй таланило на керівників. Хоча це зовсім різні люди, в кожного було чому повчитися. На якомусь етапі пошуків себе зрозуміла, що час від часу треба щось змінювати в житті. Як тільки відчувала, що їй забракло свіжого повітря, що стало нецікаво працювати — поменшало аналітичної роботи, побільшало поточної, повсякденної, одноманітної, — знаходила інше місце. Але банківська справа її відпускати не хотіла. Навіть вибраний нею Київський філіал Московського державного науково-дослідного інституту проектування підприємств поліграфії (де пройшла шлях від рядового економіста до головного бухгалтера), як виявилося, пов'язаний із банківською системою: починав проектування об'єктів Банкнотної фабрики.

Ставала дедалі багатограннішим спеціалістом, ліпила із себе фахівця, намагаючись не повторювати пройденого шляху, щоразу знаходячи щось нове, ще незнане. Так прийшла спочатку в один із київських філіалів Промінвестбанку, а невдовзі, з'ясувавши для себе, що живий організм банку можна краще пізнавати, коли потрапиш до нього з дня створення, ростимеш і розвиватимешся разом із ним, перейшла у новостворений банк "Мрія". Спершу на посаді начальника кредитного відділу (а насправді єдиного його працівника) їй фактично доводилося самій виконувати всі економічні й кредитні роботи банку: вела кредитування, міжбанківське кредитування, займалась депозитами, аналітичною роботою — тобто нормативами та резервами, і навіть грошовим обігом та валютним кредитуванням.

Логічним кроком для Ірини Самойлової був перехід до АУБ. Історія повторилася, але вже на вищому витку: вона прийшла сюди на посаду начальника управління з питань роботи з банками і на початку являла собою, власне, увесь штат управління. Трохи згодом прийшов В.Ф.Мельник — ко-

рифей банківської справи з півстолітнім досвідом роботи.

Поки що Самойлова почувається тут комфортно. Вона із захопленням розповідає про будні, хоча слово "робота" повторює раз у раз. Коло обов'язків у неї тепер подібне до того, яке мала в банку; додалися ще питання оподаткування, бухгалтерію, юридичні. В асоціації дещо інші підходи й вимоги до роботи. Тут Ірина почувається завжди під поривами свіжого вітру переми́н, оскільки як представник АУБ водночас співпрацює з Національним банком, комерційними банками України, намагаючись скоординувати й узгоджувати інтереси всіх. Вона незмінний учасник засідань робочих груп, де відбуваються обговорення, узгодження, доопрацювання життєво важливих для банківської системи України постанов та нормативних документів НБУ. Дуже результативна така форма роботи. Тут гостро відчуваєш, що члени робочої групи працюють на перспективу. Вони мають змогу заздалегідь обговорити та прийняти ті чи інші пропозиції банку, знайти компромісні підходи, сповідуючи головну заповідь: всі нововведення повинні бути спрямовані на розвиток банківської системи, а отже, й кожного окремого комерційного банку.

— Сприймаю асоціацію як колективний голос банківської системи. — каже Самойлова. — Кожному, навіть великому банку самому важко доводити власну правоту та відстоювати свої позиції. Завдяки АУБ у країні на різних рівнях влади чують і знають про проблеми комерційних банків. Якби мене спитали, чи люблю я фінансову роботу, категорично цього я б не стверджувала, — просто розумію, наскільки це важлива сфера, вважаю, що тут повинні працювати люди з чистими руками і тверезими головами.

А люблю я все живе, все, що пробивається, воліє жити й приносити плоди. Останнім часом захопилася садівництвом. Це диво: вирощувати рослину з насінини — до квітки, до плоду. Здається, що мій сад красою й силою зі мною ділиться: і мені радісно, і людям. Життя люблю наперекір усьому!

Світлана Компанієць,
"Вісник НБУ"

Слово про колег/

Представляємо регіональні банківські об'єднання

Регіональні банківські об'єднання — громадські організації, які на місцевому рівні виконують практично ті ж завдання і функції, що й Асоціація українських банків — на загальнонаціональному. Вони налагоджують конструктивні стосунки з органами влади, податковими інспекціями, поширюють інформацію про діяльність комерційних банків через засоби масової інформації, організовують прес-конференції тощо.

Регіональні союзи тісно співпрацюють з АУБ. На часі — їх ширше залучення до підготовки проектів законів, нормативних документів Національного банку України.

У цій статті ми познайомимо вас із роботою п'яти регіональних банківських об'єднань — Дніпропетровського, Кримського, Одеського, Харківського банківських союзів та Асоціації банків Львівщини.

Дніпропетровський банківський союз

Дніпропетровський банківський союз зареєстровано у грудні 1994 року. Нині він об'єднує вісім банків регіону, а саме: КБ "Земельний капітал", АБ "Кредит-Дніпро", АКБ "Новий", АКБ "Прем'єрбанк", АКБ "Південкомбанк", КБ "Приватбанк", АБ "Радабанк" і АКБ "Технобанк". До союзу також входять обласне управління Ошадбанку України, обласна дирекція АППБ "Аваль" та п'ять філій комерційних банків, розташованих у дніпропетровському регіоні: Брок-бізнесбанку, ВАБанку, Кредитпромбанку, Київського народного банку та Укрінбанку.

За час роботи союзу налагоджено конструктивну співпрацю з місцевими органами влади, керівництвом Дніпропетровського регіонального управління НБУ та представниками регіональних засобів масової інформації. Керівники союзу та банків-членів регулярно виступають на радіо й телебаченні, на шпальтах регіональних і загальноукраїнських періодич-

них видань, роз'яснюючи питання стосовно банківської системи, обслуговування банками регіону юридичних осіб і населення, їх участі у соціальних програмах Дніпропетровщини. Для цього використовуються тематичні цикли передач, "прямі ефіри", "гарячі лінії" в редакціях газет тощо.

Серед заходів, проведених Дніпропетровським банківським союзом, — конференція за участю керівників Національного банку України та Асоціації українських банків, колег з інших регіонів країни, яка відбулась у Дніпропетровську в листопаді 1997 року одночасно з масштабною виставкою "Бізнес, банк, офіс", де демонструвалися банківські продукти та технології.

Цементуюча сила союзу — в особистих стосунках керівників банків, які ґрунтуються на чесній конкуренції та взаємоповазі. Колегіальне обговорення принци-

Дніпропетровський банківський союз

Адреса: 49070, Дніпропетровськ, просп. К.Маркса, 60, кв. 62,
Дніпропетровський банківський союз;
тел. (0562) 34-07-90, 44-01-22.

Сергій Згоник,

президент Дніпропетровського банківського союзу.

пових питань, обмін інформацією та професійними знаннями стали нормою для банкірів регіону; таких же принципів дотримуються і в банківських установах, які ще не ввійшли до союзу. Це запорука існування Дніпропетровського банківського союзу як добровільного об'єднання однодумців. □

Кримський банківський союз

Установча конференція Кримського банківського союзу відбулася 15 грудня 1995 року. Крім банківських установ, його засновниками виступили Кримська міжбанківська валютна біржа та аудиторська фірма "Феміда".

Першим президентом союзу було обрано Марата Барановича, голову правління АКБ "Крим-Банк". Нинішній президент КБС Вячеслав Аксьонов керує союзом із червня 1997 року. З 1 червня 1996 року виконавчим директором призначе-

Президія Кримського банківського союзу з віце-президентом Асоціації українських банків Антоніною Паламарчук.

Кримський банківський союз

Адреса: 95000, Сімферополь,
вул. Р. Люксембург, 17;
тел. (0652) 29-00-26;
факс (0652) 29-00-26;
електронна адреса: CBU@ULEO.

но Володимира Тімоніна.

Раз на рік проводяться конференції керівників кримських банківських установ, на яких затверджують склад президії КБС, заслуховують звіти дирекції про виконану роботу, затверджують плани на наступний рік. Принаймні раз на місяць відбуваються засідання президії, на яких вирішуються всі поточні питання. Планову роботу провадить виконавча дирекція, при потребі погоджуючи спірні питання з членами президії.

Володимир Тімонін,

виконавчий директор Кримського банківського союзу.

Одеський банківський союз

Одеський банківський союз, створений 31 грудня 1997 року, об'єднує самостійні банки регіону, обласні, регіональні дирекції та управління інших банків.

До створення банківського співтовариства спонукали реалії життя — складна ситуація на фінансовому ринку країни та в економіці загалом. Подолати труднощі й перешкоди, відстояти свої інтереси поодинокі — складно, а для середніх і малих банків — практично неможливо.

З потреби об'єднатися, консолідувати зусилля щодо розробки важливих корпоративних рішень, встановити ділові контакти між банківськими установами регіону і Національним банком України, місцевими органами влади і виник Одеський банківський союз — осередок спілкування і співпраці банків — членів професійного співтовариства.

Діяльністю банківського союзу в період між загальними зборами керує рада із 7 повноважних представників засновників (членів союзу), очолювана президентом Леонідом Клімовим, який є водночас президентом Одеського банківського союзу. За його ініціативи й активної участі

Президент Одеського банківського союзу
Леонід Клімов.

діяльність ОБС і комерційних банків регіону висвітлюється на шпальтах щоденної газети "Деловая Одесса" під рубрикою "Банковский вестник" та в інших місцевих і державних засобах масової інформації.

За роки існування союз неухильно дотримувався і дотримується принципів та

Одеський банківський союз

Адреса: 65058, Одеса,
проспект Шевченка, 8-а;
тел. (0482) 37-07-35;
факс (0482) 68-26-24.

завдань, задекларованих у статуті:

- захищати і відстоювати законні права банків — членів союзу та окремих банківських співробітників;
- сприяти розвитку банківської сфери регіону;
- координувати діяльність банків регіону у сфері спільних інтересів засновників;
- акумулювати думки і представляти інтереси членів співтовариства в АУБ, НБУ та органах державної влади всіх рівнів;
- постійно проводити роботу щодо ознайомлення громадськості з діяльністю банків, висвітлювати їх роль в економіці регіону;
- брати активну участь у розробці та

обговоренні проектів законодавчих і нормативних актів, які регулюють банківську діяльність;

— надавати допомогу щодо підвищення кваліфікації і професіоналізму співробітників банківських установ;

— вивчати передовий досвід роботи комерційних банків і банківських союзів інших регіонів;

— консультувати та надавати рекомендації щодо вдосконалення діяльності банків.

За час роботи ОБС встановлено тісні ділові контакти з обласною громадською організацією "Асоціація платників податків України" Одеської області, що дає змогу комерційним банкам оперативно отримувати кваліфіковані консультації з податкового законодавства.

Діяльність Одеського банківського союзу спрямована на підвищення ефективності роботи комерційних банків, зростання їх престижу, довіри клієнтів.

Одеський банківський союз тісно співпрацює з регіональним управлінням НБУ, бере участь у нарадах, засіданнях, зустрічах.

Щокварталу банківський союз аналізує та узагальнює показники діяльності банків регіону, проводить і публікує у місцевій пресі рейтинги самостійних банків.

У полі зору союзу — найгостріші та найзловбоденніші питання банківської діяльності. ОБС брав активну участь у заходах українських банків, пов'язаних із конверсією ОВДП. У результаті жоден самостійний банк одеського регіону на примусову конверсію не погодився.

Одеський банківський союз виявляє активність і в інших складних ситуаціях — оперативно реагує на дії НБУ, уряду, фіскальних органів щодо банків. Зокрема, він критично виступив проти встановлення для комерційних банків жорстких нормативів, підвищення норм обов'яз-

кового резервування, відрахувань у фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

У подальшому Одеський банківський союз продовжуватиме роботу відповідно до завдань, поставлених його членами. Плануємо налагодити тісніші ділові зв'язки з Комітетом Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності, залучити до активної участі в підготовці проектів законів і нормативних актів народних депутатів України від Одещини, продовжувати формувати позитивну громадську думку щодо банківської системи, здійснювати довгострокову програму залучення коштів населення до банківського обороту з метою фінансування економіки регіону.

Олександр Шевельов,
виконавчий директор Одеського банківського союзу.

Харківський банківський союз

Потреба у створенні банківського союзу виникла ще тоді, коли в Харкові з'явилися перші п'ять комерційних банків. Політична та економічна ситуація вимагали від них спільних дій. Україна переживала затяжну фінансово-економічну кризу, банківське законодавство було недосконалим. Банкам доводилося долати перешкоди та негативне ставлення з боку державних і недержавних органів. Комерсанти, бізнесмени й просто шахраї намагалися — і не без успіху — отримувати банківські кредити, а отримавши, — не повертали їх. Це призводило до банкрутства багатьох установ.

Щоб захистити банки та їхні капітали, було створено Асоціацію українських банків, а потім — банківські союзи; перший із них — у Харкові. Ініціатором створення Харківського банківського союзу і його Президентом був Голова спостережної Ради "НПК-Банку" Володимир Семиноженко, нині народний депутат України. Сьогодні до Харківського союзу входять 18 банківських установ. За вісім років діяльності союз став авторитетним об'єднанням, добре відомим в Україні та за її межами.

Харківський союз проводить багатогранну роботу. Насамперед пильно сте-

Харківський банківський союз

Адреса: 61002, Харків, вул. Дарвіна, 4,
Харківський банківський союз;
тел. (0572) 43-23-65.

жить за змінами у банківському законодавстві, постановами уряду, нормативними актами НБУ. Після обговорення союз вносить пропозиції щодо їх удосконалення до АУБ або органів, які видали ці документи.

Часто проводяться семінари та "круглі столи", де порушуються питання про вдосконалення законодавчих і нормативних актів. Із досвідчених юристів комерційних банків при банківському союзі створено правову раду. Рада активно працює над удосконаленням документів із банківської діяльності. Зокрема, розглянуто проект Закону "Про запобігання відмиванню коштів, здобутих незаконним шляхом" та постанову Правління НБУ від 14.12.1999 р. № 587. Правова рада підготувала кваліфіковані юридичні висновки щодо зазначених проекту й постанови, які банківський союз подав на розгляд до Асоціації українських банків.

Дуже важливим було й залишається питання захисту комерційних банків. У банкірів чимало претензій до державних органів. Скажімо, Кабінет Міністрів міг би інакше провести конверсію ОВДП — так, щоб це не скидалося на примусову

На базі АКБ "Меркурій" Харківський банківський союз проводить семінар із юристами комерційних банків.

Виконавчий директор Харківського банківського союзу М.І. Никоненко.

акцію. Нелегко виконати вимоги Національного банку України щодо капіталізації, резервування, страхування тощо. Штрафи та арешти загрожують банкам за невиконання вимог податкових органів, які нерідко кваліфікуються як неправомірні. Потерпають банки і від Державної служби охорони, яка, володіючи монополією на охорону та обладнання приміщень сигналізацією, постійно завищує

На зборах керівників комерційних банків — членів Харківського банківського союзу.

розцінки на свої послуги. Трапляється, що доходів деяких банків не вистачає на оплату охорони приміщень.

Комерційні банки працюють на відродження та зміцнення економіки країни. Тож, у свою чергу, вони вправі розраховувати на державну підтримку. Для здійснення економічних реформ в Україні необхідні стійкі банки зі стійкими фінансами, стабільне банківське законодавство.

Анатолій Волок,
президент Харківського банківського союзу.

Асоціація банків Львівщини

Асоціацію банків Львівщини (АБЛ) створено у травні 1994 року на базі Клубу банкірів і фінансистів м. Львова. Нині вона об'єднує 27 банківських установ. Асоціація банків Львівщини — громадська, незалежна, некомерційна організація з правом юридичної особи.

Головна мета — створення належних умов для розвитку банківської системи в регіоні, консолідація, співпраця банків, їх взаємодія з регіональними органами державної та виконавчої влади, НБУ, Асоціацією українських банків та іншими громадськими організаціями, інтереси яких перехреснюються з інтересами банків.

Основні напрями діяльності АБЛ:

- представлення та лобіювання інтересів банків у органах державної влади, управління, правоохоронних, контролюючих, судових, арбітражних органах усіх рівнів;
- сприяння розвитку банківської справи в регіоні, участь у заходах, що проводяться органами державної влади області щодо стабілізації економіки, в тому числі в інвестиційній політиці;
- участь у розробці та обговоренні проєктів законодавчих і нормативних актів;
- підтримка позитивного іміджу бан-

ківських установ регіону через пресу, радіо і телебачення;

- розробка та видання інформаційних, методичних і періодичних видань із різних напрямів банківської діяльності;
- організація та проведення короткотермінових навчальних програм, у тому числі за кордоном;
- співпраця з іншими громадськими організаціями у Львівській області та за її межами тощо.

У 1999 році Асоціації банків Львівщини вдалося:

- усупереч вимогам Державної податкової адміністрації відстояти в судових органах законне право львівських банків на збереження банківської таємниці. Дії ДПА було визнано неправомірними;
- спільно з Управлінням державної служби охорони при МВС у Львівській області знайти компромісне рішення щодо зміни вартості охорони банківської установи. В результаті кожний банк зменшив витрати на утримання позавідомчої служби охорони;
- з ініціативи правління та виконавчої дирекції АБЛ провести 20 нарад та ділових зустрічей із представниками органів державної та виконавчої влади, делегаціями

Асоціація банків Львівщини

Адреса:

79000, м. Львів,
вул. Січевих Стрільців, 11;
тел./факс 74-01-57;
електронна
адреса: abl@lbi.wubn.net.

інших країн щодо проблемних питань діяльності банків;

- дійти згоди з банківськими установами інших областей західного регіону щодо ідеї створення громадського Західноукраїнського банківського об'єднання.

Із часу заснування АБЛ її члени мали змогу ознайомитися з веденням міжнародного банківського бізнесу в Польщі, Болгарії, Німеччині, Франції та на Кіпрі.

Олександр Іванов,
голова Асоціації банків Львівщини, керуючий львівським відділенням Державного експортно-імпортного банку України.
Любов Осташевська,
виконавчий директор Асоціації банків Львівщини.

Знайомтесь: найдостойніші /

Дошка пошани Асоціації українських банків

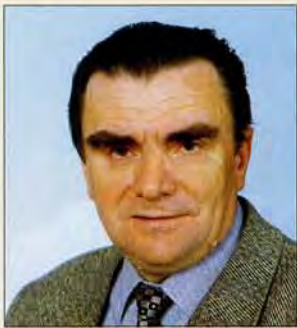
Дошка пошани... Мабуть, у багатьох із нас зберігся світлий спогад про те, як по достоїнству відзначали краших. Потрапити на дошку пошани — шкільну, інститутську, заводську — вважалося великою честю. А портрети на дошці пошани тих, хто щодня зустрічав нас у центрі міста чи села, були добре знайомі. Цих людей ми знали і, безперечно, ними пишалися...

Призабулася останнім часом ця добра традиція. Хоча кращі —

у школі, на факультеті, в трудовому колективі завжди є і будуть.

В Асоціації українських банків теж є свої активісти, фото яких ми вміщуємо у "Віснику НБУ".

Це професіонали високого класу, які працюють у робочих групах спільно з фахівцями АУБ і НБУ, знаходять час розробити пропозиції до проектів законів чи нормативних актів із питань банківської діяльності.

САВЛУК Михайло Іванович,
ректор Української
фінансово-банківської школи

РУДНЕНКО Тетяна Борисівна,
начальник відділу вексельного обігу
Першого українського міжнародного
банку, голова експертної ради з
питань вексельного обігу при АУБ

ДУДКО Світлана Борисівна,
начальник управління
фінансовими ризиками КБ
"Приватбанк"

КОСА Сергій Васильович,
начальник управління
фінансовими ризиками АБ
"Металург"

ОСТАПЕНКО Андрій Вікторович,
головний спеціаліст управління
планування Першого україн-
ського міжнародного банку

ЛІБЕГА Володимир Анатолійович,
начальник відділу аналізу та
нормативного планування
АБ "АЖІО"

ЖЕБРОВСЬКА Наталія Олексіївна,
заступник начальника відділу
аналізу та нормативного
планування АБ "АЖІО"

**СВЕНЦИЦЬКИЙ Анатолій
Володимирович,**
заступник голови правління
АКБ "Правекс-банк"

ОСТАШЕВСЬКА Любов Іванівна,
виконавчий директор
Асоціації банків Львівщини

МЕЛЬНИК Василь Ферапонтович,
заступник начальника управління
виконавчої дирекції АУБ

ТІМОНІН Володимир Володимирович,
виконавчий директор
Кримського банківського союзу

КОЛЕСНИК Віктор Володимирович,
начальник юридичного відділу
банку "Креді Ліоне Україна"

**Президент АКБ "Електрон Банк",
член Ради Асоціації банків Львівщини,
член Ради Асоціації українських банків**

Лариса Загородня:

Бліц-інтерв'ю

"Асоціація – це інструмент, який сприяє становленню банківського бізнесу в Україні"

– Як ви оцінюєте десятилітній термін роботи АУБ? І взагалі, підведення підсумків діяльності асоціації сьогодні – це необхідність чи данина традиції відзначення ювілейних дат?

– 10 років тому одинадцять банків ініціювали створення Асоціації українських банків, мотивуючи це тим, що відтак буде створено інструмент, який сприятиме у вирішенні важливих питань становлення банківської справи та банківського бізнесу в Україні. З огляду на глобальні економічні й політичні процеси минув невеликий період, але з точки зору формування банківського бізнесу – це термін значний.

А щодо традиції підбивати підсумки до ювілейних дат, то погляд у минуле потрібен, по-перше, для того, щоб на підставі аналізу минулих помилок і прорахунків належно оцінити зроблене, а по-друге, досягнути перспективу – визначити нові пріоритети і впевнено рухатися далі.

Хочеться наголосити на головному: мета, з якою створювали АУБ, а це захист інтересів як усієї банківської системи, так і кожного банку, сприяння розвитку вітчизняної банківської справи, – досягнута.

На початку процесу становлення банківського бізнесу, коли повсюди формувалися трастові компанії і довірчі товариства, які в умовах гіперінфляції запевняли населення в 1000-відсоткових заробітках, АУБ використовувала законодавчі інститути, працювала із засобами масової інформації, проводила конференції та "круглі столи", доводячи до громадськості правдиву інформацію стосовно банків, переконувала, що їм можна довіряти, що тільки через банки здійснюються легальні операції з грошми.

Сьогодні через комерційні банки населення вільно працює зі своїми коштами. На сучасному етапі розгалужена мережа банків дає змогу кожному громадянину нашої країни зробити вибір – кому довірити свій капітал для зберігання й отримання прибутку, з яким банком співпрацювати, до якого звернутися за кредитами, щоб розпочати чи розвивати бізнес, власну справу. А 10 років тому робота з населенням була виключно прерогативою Ощадного банку. За цей період накопичено величезний капітал довіри населення до банківських установ, до ринкових відносин, і в цьому – вагома частка праці АУБ.

Як правило, банкіри не втручаються у політичні процеси в державі і це – вельми розумний підхід, адже кожен покликаний робити свою справу: політики – формувати політику, а банкіри – надавати кредитно-фінансові послуги та забезпечувати грошові розрахунки в народному господарстві країни. З іншого боку – активна участь у розробці та вдосконаленні законодавчих актів як регулятивної основи функціонування банківської системи та економіки держави в цілому – важливе досягнення АУБ.

Особливо хочеться відзначити конструктивну роботу асоціації над проектом Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств", яка дала змогу реально збільшити фінансові результати кожного окремого банку і банківської системи в цілому. Не можу не згадати також про активну позицію АУБ стосовно захисту банківської таємниці, політики щодо статутних капіталів українських банків, питань, пов'язаних із регулюванням банківської діяльності, які АУБ відстоює перед НБУ, Державною податковою адміністрацією, Верховною Радою та іншими владними структурами.

Сьогодні головне завдання АУБ – це розробка концепції розвитку банківської системи України на найближчі 10–20 років. Для цього необхідно консолідувати кращих фахівців банківської справи. Майбутній документ повинен містити чіткі принципи побудови і розвитку банківської системи України. Асоціація має не просто розробити концепцію, а й забезпечити умови для її втілення в життя. Дуже важливо, щоб головні принципи цієї концепції були враховані в новому Законі "Про банки і банківську діяльність", інших законодавчих та нормативних актах, які регулюють банківську діяльність.

Концепція розвитку банківської системи – прийнятна, публічна і зрозуміла суспільству, банкам та НБУ, – бачиться мені наріжним каменем розвитку банківської системи в майбутньому, запорукою розвитку економіки й держави в цілому.

Аналіз практики /

Автокразбанк: досвід вирішення проблеми нестачі капіталу

Проблема недостатньої капіталізації актуальна для багатьох українських банків. Без відповідного рівня капіталу банк не може забезпечити своїм клієнтам комплексне обслуговування, оскільки спектр його послуг звужується. В умовах жорсткої конкуренції на ринку банківських послуг виконання вимог Національного банку України щодо розміру капіталу, необхідного для одержання або підтвердження відповідних пунктів ліцензії, стає одним із першочергових завдань для малих і середніх комерційних банків. Керуючись мотивами підвищення конкурентоспроможності, банки шукають різні шляхи збільшення власного капіталу. Досвідом вирішення цієї проблеми ділиться голова правління Автокразбанку Анатолій Ткаченко.

У 1999 році перед Автокразбанком, як і перед багатьма іншими українськими банками, постала проблема необхідності збільшення капіталу. Орієнтиром було обрано рівень у 3 млн. євро, що давало банку можливість підтвердити наявні в нього ліцензії. Зазначений розмір капіталу необхідно було сформувати до 1 квітня 1999 р. Еволюційним шляхом виконати це завдання в зазначений термін ми, звісно, не могли, потрібно було приймати кардинальні рішення.

Виходячи з визначеного рівня капіталу, якого необхідно досягти, правління банку розробило стратегію збільшення капіталу, що передбачала такий можливий арсенал дій:

- підвищення прибутковості роботи банку;
- мобілізація ресурсів акціонерів;
- приєднання до себе інших банків на правах філій;
- пошук стратегічного інвестора.

Перший шлях, без сумніву, бачився нам найкращим і водночас найважчим, оскільки в умовах жорсткого ліміту часу напрацювати прибуток, достатній для покриття дефіциту в капіталі, більшості вітчизняних банків не під силу. До того ж прагнення одержати максимальний прибуток, як правило, супроводжується підвищеним ризиком. Правління ж, проявляючи здоровий консерватизм, із самого початку уникало участі банку в за-

надто ризикових операціях, вважаючи своїм головним завданням збереження коштів клієнтів та акціонерів.

Керівництво банку цілком усвідомлювало, що реально підвищити прибутковість роботи установи можна тільки шляхом здійснення комплексних заходів. Вони включають формування солідної і стійкої клієнтури як щодо залучення коштів, так і щодо їхнього розміщення, підвищення рівня менеджменту, удосконалення організаційної структури, запровадження суворого контролю витрат. Зазначені завдання знайшли відображення у рамках довгострокової програми підвищення прибутковості роботи банку.

Правління одержало схвалення акціонерів із приводу можливості залучення стратегічного інвестора як оптимального варіанта подальшого розвитку банку. При цьому обов'язковою умовою було збереження банком статусу самостійної юридичної особи. Конструктивна позиція акціонерів відіграє вирішальну роль на за-

Анатолій
Ткаченко

Голова правління АКБ "Автокразбанк"

гальних зборах акціонерів, коли плани інвестора будуть цілком схвалені.

Одночасно з пошуком потенційного інвестора активно вивчалася можливість приєднання до Автокразбанку інших банків на правах філій. У процесі відпрацьовування можливих варіантів у нашому полі зору було близько десятка комерційних банків, що мали гостру проблему нестачі капіталу. Вибір зупинили на білоцерківському Укриніверсалбанку. Таким чином, Автокразбанк одним із перших в Україні здійснив реорганізацію шляхом приєднання до себе іншого банку.

Механізм реорганізації на той момент не був належно відпрацьований. Незважаючи на складну процедуру погоджень, ми досягли поставленої мети — на 1 квітня 1999 р. банк виконав норматив у 3 млн. євро. Однак це зростання не забезпечувало виконання вимог Національного банку в майбутньому і не тягло за собою якісно нових змін у роботі установи. Для здійснення подібних змін потрібні були значніші вливання, так би мовити, "свіжа кров".

Таке завдання міг вирішити лише стратегічний інвестор. Але чим може зацікавити потенційного інвестора середній за розміром банк? Відповідь на це запитання правління знайшло в рамках комплексного маркетингового підходу.

Ми розуміли: інтерес до банку могли

Головний офіс АКБ "Автокразбанк".

проявити підприємства, що функціонують у Полтавській та Кіровоградській областях і мають значні фінансові потоки. Серед можливих варіантів розглядалися три галузі: нафтохімічна промисловість, машинобудування, агропромисловий комплекс.

Вивчаючи перший і другий варіанти, правління дійшло висновку, що ніша банківських послуг серед підприємств нафтохімії і машинобудування зайнята іншими банками, позиції яких достатньо сильні. Водночас великі агропромислові підприємства регіону могли зацікавитися участю в капіталі банку, оскільки жодне з них не мало вагомої частки в капіталі інших банків, а отже, і помітного впливу на їхню політику.

Правління Автокразбанку дало високу оцінку потенціалу агропромислового комплексу регіону. Особливо хороші перспективи, на наш погляд, вимальовувалися у сфері виробництва і реалізації пшениці. Серед підприємств, що здійснюють свою діяльність на ринку зернових, ми виділили групу, яка має значні показники як

внутрішнього, так і зовнішнього торговельного обороту. Будучи великим виробником та експортером пшениці, ця група підприємств зацікавлена в обслуговуванні великих фінансових потоків, кредитуванні посівної і збиральної кампаній. Співробітництво банку і потенційного інвестора було перспективним для обох сторін, тому успішний результат переговорів не викликав сумнівів.

Розуміючи необхідність чітких гарантій безпеки свого капіталу, інвестор був зацікавлений в одержанні максимального контролю над банком, у який він вкладає свої гроші. Безумовно, реалізувати свій контроль шляхом придбання вагомого пакета акцій набагато легше в середньому за розміром банку, ніж у банку з великим статутним фондом. Це також стало одним із аргументів на користь співробітництва сторін.

Аналізуючи результати пошуку стратегічного інвестора, зазначимо, що підґрунтя успіху стала маркетингова технологія, яка базувалася на об'єктивній оцінці

зовнішнього середовища банку. При цьому внутрішні можливості банку було піддано ретельній ревізії на відповідність потребам зовнішнього середовища.

Нинішній стан справ у банку створює необхідні передумови для стабільного зростання обсягу капіталу, поліпшення фінансових показників. Уже вирішено питання про створення трьох філій у різних регіонах України, клієнтами яких стануть підприємства агропромислового комплексу. Складні завдання, поставлені акціонерами банку, вирішує оновлена команда менеджерів.

Триває також робота з пошуку банків із недостатньою капіталізацією для вивчення питання щодо можливого об'єднання з ними на взаємовигідних умовах.

Автокразбанк готовий поділитися своїм досвідом з іншими банківськими установами України. Наявність у нас технології об'єднання, підтвердженої практикою, без сумніву, дасть змогу здійснити цей процес в оптимальні терміни і з мінімальними витратами.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності

Валерій Альошин:

“Здобутки та завдання банківської системи України”

— Охарактеризуйте, будь ласка, шлях, пройдений банківською системою України за 10 років. Які завдання стоять перед нею на перспективу?

— Упродовж десяти років після здобуття незалежності в Україні створено основи дворівневої банківської системи, валютного ринку та ринку цінних паперів. Із запровадженням національної грошової одиниці — гривні — реформовано грошову систему держави.

Створено національну платіжну систему, запроваджено нові прогресивні технології перерахування коштів на основі електронних платежів. Це дало змогу досягти світового рівня обробки інформації у сфері міжбанківських розрахунків, значно підвищити їх надійність, зменшити ризик перебування в обігу фальшивих грошей та скоротити до мінімуму термін проходження платежів.

Уведено в дію потужності для друкування банкнот та карбування монет, реформовано бухгалтерський облік та звітність у банках, напрацьовано нормативну базу для здійснення монетарної політики й банківського нагляду.

Проте затяжна економічна, фінансова і платіжна криза, млявість ринкової трансформації та інвестиційного процесу, серйозні недоліки в діяльності комерційних банків у сфері кредитування й розрахунків, порушення багатьма з них економічних нормативів, невідповідність і нестабільність нормативно-правового регулювання, недосконалість податкового та фінансового законодавства спонукають до поглиблення банківської реформи.

Зусилля Національного банку України, його монетарна політика сприяли подоланню гіперінфляції, поліпшили керованість інфляційними процесами. У 1999 році Верховна Рада прийняла Закон “Про Національний банк України”, який регулює діяльність і визначає правові основи функціонування НБУ. Банківська діяльність в Україні нині гостро потребує детальнішої та чіткішої правової основи. 1 червня 2000 року в першому читанні прийнято Закон України “Про банки і банківську діяльність”. Він визначає структуру банківської системи, економічні, організаційні та правові засади створення, діяльності, реорганізації та ліквідації банків. Закон має забезпечити стабільний розвиток і стабільну діяльність банків в Україні, сприяти формуванню цивілізованого конкурентного середовища, захисту інтересів вкладників і клієнтів банків, підтримці вітчизняного товаровиробництва. Найближчим часом Комітет з питань фінансів і банківської діяльності планує підготувати до розгляду Верховною Радою України проекти законів “Про валютне регулювання” та “Про Фонд гарантування вкладів населення”.

Варто наголосити на ролі Асоціації українських банків у становленні та розвитку банківської системи. Фахівці асоціації завжди брали участь у підготовці законопроектів, проводили “круглі столи” з метою розв'язання проблем, що виникали у банківській сфері, та на всіх рівнях відстоювали інтереси вітчизняних банків.

Блиц-інтерв'ю

Візитка банку /

Комерційний банк "Кредитпромбанк"

**Микола
Рожко**

Голова правління комерційного
банку "Кредитпромбанк"

Комерційний банк "Кредитпромбанк" зареєстровано 20 травня 1997 року. Банк має практично повну ліцензію Національного банку України на здійснення операцій (25 із 30 діючих), ліцензію Державної комісії України із цінних паперів і фондового ринку на здійснення торгівлі цінними паперами, право на випуск і обіг цінних паперів, є членом Першої фондової торговельної системи та Української міжбанківської валютної біржі. Нині ведеться робота щодо відкриття ще трьох пунктів ліцензії.

Восени 1999 року в ході реалізації стратегічної програми розвитку Кредитпромбанку прийнято рішення про зміну складу його засновників. Новий склад засновників — це шість великих комерційних, промислових і фінансових структур України, Ірландії, Росії та Нідерландів. У результаті статутний фонд збільшено майже втричі, нині він становить 59 млн. гривень.

Визначивши одним із головних напрямів своєї діяльності підтримку вітчизняного товаровиробника, Кредитпромбанк постійно працює над підвищенням своєї надійності та стійкості, впровадженням сучасних банківських технологій, поліпшенням якості й розширенням спектра послуг. У звітному році банк не порушив жодного з обов'язкових економічних нормативів діяльності, встановлених НБУ для комерційних банків. Отож цілком природно, що з банком співпрацюють найбільші підприємства провідних галузей промисловості, у тому числі паливно-енергетичного, військово-промислового, металургійного комплексів України, харчової промисловості. Вони довіряють банку свої капітали і для нас це найвища, найдорожча оцінка.

Минулого року банк успішно пройшов аудиторські перевірки української та міжнародної аудиторських фірм, а також комплексну перевірку Національного банку, за підсумками якої отримав високу рейтингову оцінку.

Кредитпромбанк із повним правом належить до провідних українських банків. За підсумками 1999 року він став лауреа-

том VI Міжнародного відкритого рейтингу популярності та якості товарів і послуг "Золота фортуна" у номінації "За фінансову підтримку національного товаровиробника".

Нині Кредитпромбанк — це серйозний, надійний і універсальний банк, який динамічно розвивається, використовує власну технологію управління фінансовими потоками, що дає йому змогу ефективно працювати в умовах нестабільної макроекономічної ситуації, чітко виконуючи всі економічні нормативи Національного банку України.

Із приходом нових учасників КБ "Кредитпромбанк" фактично став найважливішою складовою могутньої фінансово-промислової групи, до складу якої входять промислові комерційні підприємства засновників банку, а також лізингова та страхова компанії і торговий дім.

КБ "Кредитпромбанк" має філії в центральних містах найбільших регіонів країни: Вінниці, Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Херсоні. Створено представництво в Харкові. Банк працює з клієнтами Запоріжжя, Одеси, Сімферополя, Миколаєва.

Один із головних напрямів бізнесу КБ "Кредитпромбанк" — обслуговування експортно-імпорتنих операцій. Використання технологій банку дає змогу торговельним партнерам у різних країнах значно скоротити час проходження платежів, підвищити надійність фінансових операцій, знизити витрати і вартість кредитних ресурсів.

Банк здійснює міжнародні розрахунки клієнтів; розробляє і супроводжує складні банківські продукти. Сьогодні КБ "Кредитпромбанк" має кореспондентські відносини із більш як 75 великими зарубіжними й українськими банками. Система управління кредитними і позиційними ризиками, що використовується в КБ "Кредитпромбанк", повністю відповідає прийнятим у світовій практиці стандартам.

За класифікацією Національного банку України, КБ "Кредитпромбанк" належить до категорії "великих банків". За

даними Асоціації українських банків, за більшістю основних показників він знаходиться в першій десятці українських банків.

У найближчій перспективі КБ "Кредитпромбанк" ставить собі за мету послідовний та стійкий розвиток. Для цього планується:

- зміцнити фінансовий стан банку шляхом акціонування;
- збільшити обсяги передекспортного фінансування підприємств-експортерів у рахунок кредитних ліній західних банків;
- послідовно виходити на міжнародні фінансові ринки — брати участь у програмах міжнародних фінансово-кредитних інституцій та іноземних інвесторів;
- реалізовувати інвестиційну програму випуску та обслуговування пластикових карток національної та міжнародної платіжних систем;
- почати роботу з дорогоцінними металами.

КРЕДИТПРОМБАНК

Головний офіс Кредитпромбанку:
Бульвар Дружби Народів, 38,
м. Київ, 01014, Україна
Telex: (64) 914819 KPB RU
S.W.I.F.T. BIC: KPRB UA UK
Sprint Mail: Kreditprombank/Ukrpack
E-mail: kpb@kpb.ukrpack.net

Довідкова служба:
тел./факс: (+38 044) 490 2777
Приймальня:
тел./факс: (+38 044) 490 2779

Управління міжнародних розрахунків:
тел.: (+38 044) 244 4367
факс: (+38 044) 244 4376
Управління розвитку відносин із корпоративними клієнтами:
тел.: (+38 044) 490 2757, 490 2775
факс: (+38 044) 294 9339

Вінницька філія
Вул. Івана Богуня, 2,
м. Вінниця, 21100, Україна

Тел.: (+38 0432) 35 1021, 35 5545

Факс: (+38 0432) 32 6746

Дніпропетровська філія

Площа Леніна, 1,

м. Дніпропетровськ, 49070, Україна

Тел: (+38 0562) 37 9893, 41 8669

Факс: (+38 0562) 37 9893

Донбаська філія

Вул. Івана Ткаченка, 113,

м. Донецьк, 83062, Україна

Тел.: (+38 0622) 63 3545, 65 5115

Факс: (+38 062) 335 9193

Херсонська філія

Просп. Ушакова, 56-а,

м. Херсон, 73026, Україна

Тел.: (+38 0552) 24 2433, 42 0887

Факс: (+38 0552) 22 9944

Львівська філія

Вул. Стрийська, 202,

м. Львів, 79031, Україна

Тел.: (+38 0322) 64 8971, 63 9139

Факс: (+38 0322) 63 3292

Харківське представництво

Пров. Кравцова, 19, оф. 21,

м. Харків, 61003, Україна

Тел./факс: (+38 0572) 19 1636

Портрет банку коротким рядком /

АБ "Експрес-банк": сплав надійності і прибутковості

Шість років функціонування на фінансовому ринку для кредитної установи — тривалий період. Експрес-банк за цей час не лише вистояв у складних умовах ринкових перетворень, але й успішно працює, дотримуючись усіх основних економічних нормативів, встановлених НБУ. (Зокрема, торік за сукупністю вимог в НБУ не було до банку жодної претензії).

Засновниками та головними акціонерами банку є Державна адміністрація залізничного транспорту України ("Укрзалізниця") і залізниці України. Всього ж різним державним залізничним організаціям належить майже 90% акцій банку. Однак сьогодні Експрес-банк — це передусім універсальний банк, який обслуговує не лише залізничників, а й усіх бажаних юридичних і фізичних осіб. Установа має 24 ліцензії НБУ на здійснення банківських операцій, які дозволяють їй надавати практично весь спектр банківських послуг.

Експрес-банк проводить зважену кредитну політику. Якщо 1998 року частка прострочених і пролонгованих кредитів становила 4% від загального обсягу кредитного портфеля, то торік — усього 0.5% за середнього показника проблемних кредитів по банківській системі на 01.01.2000 р. 17.5%. На початок нинішнього року статутний капітал банку досяг 17.1 млн. гривень, збільшившись за минулий рік май-

же у 2.5 раза. Крім того, вже зареєстрована і розпочата проплата сьомої емісії акцій банку на суму 10 млн. гривень. За минулий рік обсяг капіталу та активів банку зріс більш як у три рази, а їх прибутковість — у два рази.

Нині загальний обсяг активів банку становить 130 млн. гривень. До кінця року планується підвищити цей показник до 200 млн. гривень за рахунок розширення клієнтської бази (причому не лише за рахунок залізничних організацій) і розширення філіальної мережі. Одна зі стратегічних цілей банку — залучити в єдину банківську структуру фінансові потоки

підприємств системи залізничного транспорту України. Концепцією розвитку банку передбачається створення на першому етапі філіалів при управліннях залізниць, а в подальшому — безбалансових відділень при відділеннях залізниць у великих залізничних вузлах. До нинішньої філіальної мережі Експрес-банку входить 8 підрозділів: 4 безбалансових відділення (Київ, Дніпропетровськ і Стрий) та 4 філіали (Львів, Дніпропетровськ, Конотоп, Одеса). На черзі — Харків, Запоріжжя та інші міста.

Значні зміни відбулися в обслуговуванні банком зовнішньоекономічної діяльності підприємств. Встановлено прямі кореспондентські зв'язки з групою зарубіжних банків. Це Citibank N.A., Deutsche Bank A.G., Banco Sabadell. Експрес-банк є членом Української міжбанківської валютної біржі.

**Олександр
Болдирєв**

Голова правління АБ "Експрес-банк"

Виконання Експрес-банком нормативів, встановлених Національним банком України

Відсотки

№ п/п	Норматив	01.01.2000 р.		01.05.2000 р.	
		Фактичне значення	Вимога НБУ	Фактичне значення	Вимога НБУ
1	Капітал банку, грн.	28 882 061 грн.	8 000 000 грн.	28 085 434 грн.	10 000 000 грн.
2	Платоспроможність банку (співвідношення капіталу банку і сумарних активів, зважених щодо відповідних коефіцієнтів за ступенем ризику)	55.18	8	29.24	8
3	Миттєва ліквідність (відношення суми коштів на коррахунок і в касі до поточних рахунків)	111.88	20	80.13	20
4	Загальна ліквідність (відношення загальних активів до загальних зобов'язань)	145.92	100	122.19	100

КРЕДИ ЛІОНЕ

АВТО — 10 років

Погляд іноземного банку /

Ключове завдання — повернути довіру населення до банківської системи

**Жак
Муньє**

Голова правління банку "Креді Ліоне Україна"

Давайте чесно подивимося правді у вічі: банківський сектор України — і це цілком логічно для країни, яка цього літа відзначатиме дев'яту річницю незалежності — все ще перебуває у підлітковому віці. І ми не впевнені, що ця дитина здорова.

Наші попередники у банківській справі стверджували: "Депозити породжують кредити". Банківська система лише тоді стає добре розвинутою та здоровою, коли має різноманітну, стабільну і велику за обсягом депозитну базу в національній валюті. Розвиток банків в Україні також повинен відповідати цій аксіомі.

Довіра — ось сутність проблеми. Населення України має поступово переконатися в тому, що йому вигідно тримати значну частку своїх заощаджень у банках — і саме в національній валюті — гривні.

Ця довгострокова мета прямо пов'язана зі стабільним та надійним економічним середовищем у країні, досягнення якого є нагальним завданням для українських владних структур. Нині, на думку більшості іноземних інвесторів в Україні, налаштований на реформи та важку працю уряд крок за кроком закладає фундамент такої стабільності. І наш банк докладає і надалі докладатиме всіх зусиль, щоб повернути довіру населення України.

Сьогодні ще недостатньо розвинуте кредитування у національній валюті. Після кризи 1998 року керівництво країни вдало керувало процесом девальвації гривні, але цього успіху досягнуто за рахунок значної демонетизації економіки.

Порівняно з показниками національного виробництва обсяг грошей в обігу, грошових агрегатів є мінімальним. Протягом минулих років відсоткові ставки в національній валюті були непередбачуваними і здебільшого високими, за винятком хіба що останніх місяців. Грошовий ринок у гривні та його інструменти — не досить розвинуті або зовсім відсутні. Тому потенційні позичальники не поспішають брати кредити в банківських установах, які, до того ж, не мають необ-

хідної депозитної бази.

Отож, зважаючи на початковий ступінь розвитку країни та її банківської системи, слід подолати багато труднощів та розв'язати цілий ряд проблем. Зазначимо деякі з них.

- Треба розвивати управлінську ланку. Керівників банківських установ слід чітко розмежовувати від акціонерів банків, якими вони керують. Тобто акціонери не повинні мати можливості втручатися у щоденну роботу банку. Закони країни мають захищати банки від такого втручання.

Головний офіс банку "Креді Ліоне Україна".

- Бракує чіткого визначення банківської таємниці, що дає податківцям підставу вимагати інформацію щодо всіх рахунків та операцій, яка здебільшого їм зовсім не потрібна.

- Ще одна проблема: банки переобтяжені численними запитами численних установ, а не Національного банку України, нашого куратора, як це повинно було б бути.

Протягом останніх десяти років у банківському секторі України відбулися й значні позитивні зміни:

- Завдяки зусиллям Національного банку банківська система України працює нині в дуже мобільному і майже бездоганному розрахунковому середовищі. Важко повірити, але наші клієнти, які користуються системою "Клієнт — банк", уже за 20 хвилин можуть отримати інформацію, що платіжне доручення, подане

їхнім клієнтом до банку в іншому регіоні України, було виконане через нашу ефективну клірингову систему.

- Банківський сектор має досить розвинуту нормативну базу. Це, безумовно, досягнення, навіть зважаючи, що вона потребує подальшого вдосконалення. Звичайно, всі ми полегшимо собі життя, якщо зможемо уникнути зайвого бюрократизму.

- Автоматизовані системи звітності, які ми використовуємо для обміну інформацією з НБУ та нашими банками, також є цінним надбанням банківської системи.

Наостанок — про присутність іноземних банків в Україні. Можливо, це й упереджена думка, але їх присутність позитивно впливає як на українські банки, так і на країну в цілому. Адже вони є провідниками інвестиційних надходжень в Україну.

Цілковито інтегровані в банківську систему України, ми використовуємо свій міжнародний досвід, допомагаючи їй розвивати нормативну базу та нові банківські продукти, виховувати нове покоління банкірів. Переконалися, що присутність іноземних банків в Україні прискорює інтеграцію українських банків у міжнародну спільноту.

Утім, вони можуть швидко згорнути свою діяльність, якщо з огляду на реалії, які маємо сьогодні в країні, не зможуть забезпечити акціонерам необхідної дохідності та можливості прогнозування — основних чинників інвестування чи вилучення інвестицій. За важких часів іноземні банки потребують певних специфічних умов, за яких вони могли б залучати акціонерів, принаймні не давати їм приводу для згорання діяльності.

Дехто вважає, що іноземні банки — це прямі конкуренти українських. Ми не поділяємо такої думки. Навпаки, вважаємо, що як сьогодні, так і в майбутньому ми, доповнюючи одне одного, будемо спільно працювати задля піднесення економіки країни.

Бухгалтером і фінансистом Євгенія Семенівна Чемерис стала випадково. Закінчила факультет кібернетики Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Захоплювалася шахами — стала чемпіонкою Києва серед жінок, кандидатом у майстри спорту, входила до збірної України. Хто міг подумати, що цей факт так відчутно позначиться на її біографії. Відразу по закінченні університету Євгенія поїхала з чоловіком в Аф-

рику, до Анголи, де він працював перекладачем із португальської. Потрапила у незвичне середовище: п'ять сотень жінок, які приїхали до цієї країни з чоловіками, не гребували ніякою роботою, а кількість робочих місць була мізерною. Але саме їй запропонували посаду бухгалтера — помічника головного бухгалтера Державного комітету з економічних зв'язків. Серед претенденток не було жодного підходящого фахівця. Вибір випав на Євгенію, яка, маючи вдосталь вільного часу та компанійський характер, грала в шахи з головним бухгалтером цього комітету і постійно вигравала. Це, звісно, дуже сердило керівника, але, до його честі, стало вирішальним аргументом, коли довелося шукати помічника: "Якщо ти можеш у мене виграти в шахи, то й бухгалтерію опануєш". Це був перший крок, а далі життя складалося якось так, що Євгенія весь час мала справу з бухгалтерією.

Повернувшись до Києва, працювала в обчислювальному центрі, все глибше вникала в суть роботи, займаючись бухгалтерськими програмами. Коли в 1991 році почали створюватися приватні підприємства, була спочатку бухгалтером, головним бухгалтером, а потім фінансовим директором кількох малих підприємств, товариств з обмеженою відповідальністю. У 1993 році їй запропонували випробувати себе на посаді бухгалтера в першому банку зі 100-процентним іноземним капіталом, який відкривався на той час в Україні. Французький банк "Креді Ліоне Україна" був зареєстрований у травні 1993 року, а в жовтні набрав персонал, першу команду — всього двадцять чоловік. Відмовлялася, бо вважала себе недостатньо підготовленою для роботи в банку. А до згоди підштовхнуло ось що: іноземці шукали людину, яка добре володіє комп'ютером, англійською мовою і має не економічну, а вітчизняну математичну освіту.

...Метушлива Володимирська, як і весь Київ, змагає від спеки і всюдисущого тополиного пуху. А в добротному, старій забудові офісі міжнародного банку "Креді Ліоне Україна" на розі Софійської та Володимирської, — тиша і прохолода. Тут спокійна і діловита атмосфера. Євгенія Семенівна розповідає, що в "Креді Ліоне" працюють без авралів і надзвичайних подій. Та й сама вона тут, у поєднанні аурі старого Києва і сучасної банківської установи, відчувається як ніде затишно.

Навіть люди, які з тих чи інших причин пішли з банку, кажуть, що кращої атмосфери, ніж у "Креді Ліоне Україна", вони ніде більше не знали.

— Першим головним бухгалтером банку був француз Даниель Стакіч. — розповідає Євгенія Семенівна. — А після його від'їзду до Франції мене призначили начальником бухгалтерського відділу і фактично головним бухгалтером, хоча функції головного бухгалтера покладалися на заступника голови правління, віце-президента Мішеля Пікара — найвідповідальніші ділянки французьке керівництво прагнуло брати на себе, поки ми станемо досвідченішими банкірами. Із 1996 року я — головний бухгалтер банку, з 1997-го — четвертий член правління, а з 1999-го — заступник голови правління. Раніше до його складу входило троє — лише іно-

Український фахівець в іноземному банку

Євгенія Чемерис: "Мені затишно в аурі старого Києва"

земці. Нині — голова правління француз Жак Муньє, комерційний директор і заступник — шотландець Гордон Арго, адміністративний директор і заступник — француз Ролан Паллад і я.

"Креді Ліоне Україна" в нашій країні був першим і тривалий час єдиним іноземним банком із цілковито іноземним капіталом. Це, звичайно, зумовило коло клієнтів — підприємства з іноземними інвестиціями та великі дочірні компанії мультинаціональних корпорацій. Досить потужна клієнтська база забезпечила йому успіх у перші роки діяльності. Зараз, коли таких банків уже вісім, вони активно борються за клієнтів. Серед банків-конкурентів "Креді Ліоне Україна" вирізняється найширшим комплексом банківських послуг, тобто це універсальний банк.

Робоча мова установи — англійська. Клієнта тут обслуговує одна людина, тобто налагоджено адресну індивідуальну роботу. У банку знають про клієнта все — куратор бачить рух коштів на його рахунок протягом кількох років. Отже, прозорою є не тільки кредитна історія, а й історія бізнесу клієнта, розвитку його діяльності в Україні. Банк спеціалізується на фінансуванні міжнародної торгівлі. Група "Креді Ліоне" відома у всьому світі своїми спеціалістами по роботі з акредитивами та гарантіями. Банк пропонує ці інструменти фінансування міжнародної торгівлі серед клієнтів. В Україні для них проведено вже кілька відповідних семінарів.

"Креді Ліоне Україна" є складовою частиною великої групи банків, які мають однакову назву, належать до однієї "родини". І якщо комусь із клієнтів потрібно виходити на міжнародні ринки, це можна зробити за системою розрахунків усередині групи "Креді Ліоне". Досвід свідчить, що так працювати набагато безпечніше і вигідніше. Всі міжнародні банки в Україні спираються на підтримку своїх груп.

Як єдина громадянка України у правлінні банку, Євгенія Семенівна відповідає за всі контакти з владою — із НБУ, Мінфіном, урядом, податковою адміністрацією. А безпосередньо в банку на неї покладено організацію фінансового, податкового та управлінського обліку. Вона — член робочих груп, створених комерційними банками спільно з департаментами бухгалтерського обліку та пруденційного нагляду НБУ. І щиро переконана, що лише завдяки активній співпраці з Національним банком, з АУБ банку вдалося вижити, успішно розвиватися і багато чого досягти. Вважає, що робота асоціації нині пожвавилася, та слід іще більше посилити її роль. У банківській системі кожної країни такі об'єднання мають дуже важливе значення, особливо щодо регулятивної практики, тому що через них мусить відбуватися контакт між законодавчою чи регулятивною владою. В АУБ Євгенія Семенівна займається питаннями банківського нагляду, валютного регулювання і міжнародних відносин з асоціаціями банків інших країн.

Портрет будь-якої жінки не буде повним без розповіді про її сім'ю. Чоловікові, батькам завдячує Євгенія Семенівна тим, що на службі може думати виключно про роботу. Сімейні клопоти, а їх із трьома дітьми та онуком вистачає, перебрала на себе родина. У колі рідних людей знаходить Євгенія Семенівна розуміння, любов і теплоту, які разом із повсякденною підтримкою, повагою й симпатіями колег зливаються в найвищу гармонію життя.

Світлана Компанієць,
"Вісник НБУ".

Результати фінансово-господарської діяльності АКБ "Київ-приват" у 1999 році

Фінансовий звіт акціонерного комерційного банку "Київ-приват" за станом на 01.01.2000 р. перевірено міжнародною аудиторською компанією "Price Waterhouse Coopers". За висновком компанії, фінансову звітність підготовлено на підставі чинних даних бухгалтерського обліку, і вона відображає достовірну, повну, з усіма суттєвими деталями, фінансову інформацію про діяльність банку відповідно до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

АКБ "Київ-приват" за фінансовим потенціалом, кількістю відділень, загальними обсягами банківських операцій належить до групи середніх банків України. Як універсальна кредитно-фінансова установа національного масштабу банк активно працює на всіх сегментах фінансового ринку, обслуговуючи практично всі галузі господарства.

✓ АКБ "Київ-приват" перереєстровано 31 жовтня 1996 року. Протягом періоду, що минув після реєстрації, банк функціонує стабільно, надійно та прибутково. За рейтинговими показниками він постійно входить до числа 30 провідних українських банків.

✓ АКБ "Київ-приват" діє на підставі ліцензії Національного банку України на здійснення банківських операцій (№ 38 від 28 вересня 1998 року), пропонує і надає

клієнтам повний комплекс банківських послуг.

✓ Упродовж 1999 року сума коштів на поточних і депозитних рахунках клієнтів банку збільшилася в 1.54 раза і становила на кінець звітного періоду 40 459 тис. грн.

✓ Порівняно з 1998 роком обсяг активів банку зріс у 1.63, а високоліквідних активів — в 1.72 раза. Кредити та заборгованість клієнтів за звітний період зросли в 1.18 раза і становили 20 377 тис. грн. У загальний обсяг кредитів та авансів входять кредити, надані банку в рамках кредитних ліній ЄБРР та KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau).

✓ В операціях банку з корпоративними клієнтами найбільшу питому вагу мало комплексне розрахунково-касове обслуговування, зокрема безготівкових операцій, що провадяться за допомогою системи "Банк-клієнт"; здійснення кредитних та депозитних операцій; операцій з купівлі-продажу іноземної валюти за дорученням клієнтів; міжнародних розрахунків за експортно-імпортними контрактами; операцій із векселями; послуг незалежного реєстратора.

✓ Стосовно роботи банку з приватними клієнтами найбільшу питому вагу мали операції із вкладами та комплексного обслуговування, зокрема — приймання від фізичних осіб регулярних та разових платежів на користь юридичних осіб; операції з термінового переказування коштів за допомогою

системи Вестерн юніон та обміну валют; операції з дорожніми та іменними чеками, пластиковими картками; видача довідок на вивезення іноземної валюти; послуги щодо зберігання цінностей у депозитних сховищах.

✓ Банк активно (в основному як поставальник позичкових коштів у національній та іноземній валютах) оперував на ринку міжбанківського кредитування.

✓ Протягом року АКБ "Київ-приват" чітко дотримувався нормативних вимог Національного банку України; у повному обсязі сформував усі обов'язкові резерви; своєчасно сплачував податки та інші обов'язкові платежі, відрахування до бюджету і відповідних державних фондів; жодного разу не порушив своїх зобов'язань перед клієнтами та партнерами.

✓ Чистий прибуток АКБ "Київ-приват", отриманий за результатами фінансово-господарської діяльності у звітному фінансовому році, становить 5 237 тис. грн.

✓ У 1999 році вжито заходів, спрямованих на оптимізацію організаційної структури та поліпшення якості обслуговування клієнтів шляхом збільшення кількості безбалансових установ банку; на сьогодні відкрито 7 відділень банку.

✓ За результатами сьомої емісії акцій акціонерний капітал банку становить 7 500 тис. гривень.

БАЛАНСОВИЙ ЗВІТ

Тис. грн.

№ п/п	Назва статті	1999 р.	2000 р.
АКТИВИ			
1	Кошти та залишки в НБУ	3 512	8 808
2	Казначейські та інші цінні папери, рефінансовані НБУ, цінні папери, емітовані НБУ	6 054	0
3	Кошти в інших банках	35 370	68 607
4	Цінні папери на продаж	573	7 886
5	Кредити та заборгованість клієнтів	17 270	20 377
6	Інвестиційні цінні папери	0	0
7	Довгострокові вкладення в асоційовані компанії та дочірні установи	286	153
8	Основні засоби та нематеріальні активи	1 195	1 083
9	Чисті нереалізовані доходи від похідних фінансових інструментів	0	0
10	Нараховані доходи до отримання	1 735	964
11	Інші активи	664	559
12	Усього активів	66 659	108 437
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
13	Кошти банків	25 518	40 754
14	Кошти клієнтів	26 321	40 459
15	Інші депозити	0	0
16	Боргові цінні папери, емітовані банком	0	1 552
17	Чисті нереалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	0	0
18	Нараховані витрати до сплати	1 339	408
19	Інші зобов'язання	582	7 128
20	Усього зобов'язань	53 760	90 301
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
21	Статутний капітал	7 500	7 500
22	Капіталізовані дивіденди	0	4 200
23	Акції, викуплені в акціонерів	0	0
24	Емісійні різниці	0	0
25	Резерви	1 085	839
26	Переоцінка основних засобів	0	25
27	Нерозподілений прибуток	4 314	5 572
28	Усього власного капіталу	12 899	18 136
	Усього пасивів	66 659	108 437

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

Тис. грн.

№ п/п	Назва статті	1999 р.	2000 р.
1.1	Процентний дохід	13 599	11 386
1.2	Процентні витрати	-13 648	-10 806
1	Чистий процентний дохід	-49	580
2.1	Комісійний дохід	3 554	11 816
2.2	Комісійні витрати	-2 388	-6 518
2	Чистий комісійний дохід	1 166	5 298
3	Дивідендний дохід	1	1
4	Чистий торговельний дохід	4 178	8 537
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	0	0
6	Прибуток від довгострокових вкладень	0	0
7	Інший операційний дохід	235	185
8	Операційний дохід	5 531	14 601
9	Загальноадміністративні витрати	-2 807	-4 232
10	Витрати на утримання персоналу	-402	-387
11	Прибуток від операцій	2 322	9 982
12	Відрахування у резерви	-1 244	-4 271
13	Прибуток до оподаткування	1 078	5 711
14	Податок на прибуток	-6	-291
15	Прибуток після оподаткування	1 072	5 420
16	Непередбачені доходи/витрати	-6	-183
17	Чистий прибуток/ збиток банку	1 066	5 237

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Тис. грн.

№ п/п	Назва статті	1999 р.	2000 р.
I. Операційна діяльність			
1	Чистий прибуток (збиток) поточного періоду	1 072	5 237
	Поправки чистого прибутку		
2	Нараховані витрати	1 020	-931
3	Нараховані доходи	429	774
4	Амортизація основних засобів	318	380
5	Резерви під сумнівні борги, знецінення активів	860	4 491
6	Торговельний результат	0	0
7	Нарахований та відстрочений податок	39	225
8	Прибуток (збиток) від продажу інвестицій	0	0
9	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії	0	-1
10	Амортизація дисконту і премії цінних паперів	-5 413	0
11	Інший рух коштів, які не є грошовими	-331	-539
12	Чистий грошовий прибуток від поточних операцій банку	-2 006	9 636
13	Зменшення (збільшення) коштів, розміщених в інших банках, кредитів та передоплат іншим банкам	-6 357	-15 189
14	Зменшення (збільшення) кредитів, наданих клієнтам	-12 830	-6 600
15	Зменшення (збільшення) інших активів	3 687	783
16	Збільшення (зменшення) коштів, отриманих від Національного банку України	-4 993	1 662
17	Збільшення (зменшення) коштів інших банків	13 407	13 574
18	Збільшення (зменшення) поточних та депозитних рахунків	17 780	14 202
19	Збільшення (зменшення) інших зобов'язань	-6 880	-244
20	Реалізація (придбання) цінних паперів у портфель банку на продаж	4 494	-1 259
21	Чисте збільшення (зменшення) активів та зобов'язань від операційної діяльності	8 308	6 929
22	Чистий приплив (відплив) грошових коштів від операційної діяльності	6 301	16 565
II. Інвестиційна діяльність			
23	Реалізація (придбання) інвестиційних паперів	5 413	0
24	Зменшення (збільшення) вкладень в асоційовані компанії	-286	0
25	Зменшення (збільшення) вкладень у дочірні установи	0	133
26	Зменшення (збільшення) основних засобів та нематеріальних активів	-91	91
27	Чистий відплив грошових коштів від інвестиційної діяльності	5 036	224
III. Фінансова діяльність			
28	Збільшення (зменшення) цінних паперів власного боргу	0	1 552
29	Збільшення (зменшення) субординованих зобов'язань	0	6 000
30	Збільшення (зменшення) сплаченого акціонерного капіталу	5 003	4 200
31	Дивіденди, сплачені протягом звітного періоду	0	-4 200
32	Чистий приплив грошових коштів від фінансової діяльності	5 003	7 552
33	Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів	16 341	24 341
34	Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	9 091	25 432
35	Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	25 432	49 773

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ В АКЦІОНЕРНОМУ КАПІТАЛІ ЗА СТАНОМ НА 1 СІЧНЯ 2000 р.

Тис. грн.

№ п/п	Показники	Примітки	Статутний капітал	Емісійна різниця	Викуплені власні акції	Резерви	Переоцінка основних засобів	Нерозподілений прибуток	Капіталізовані дивіденди	Капітал та резерви фонди	Попередній рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Залишок на 1 січня звітного року		7 500	0	0	1 060	25	4 314	0	12 899	6 863
2	Переоцінка основних засобів		0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Дивіденди, сплачені за минулий рік		0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Дивіденди, капіталізовані за минулий рік		0	0	0	0	0	-4 200	4 200	0	0
5	Чистий прибуток		0	0	0	0	0	5 237	0	5 237	1 066
6	Розподіл у загальні резерви банку		0	0	0	-221	0	221	0	0	0
7	Розподіл у резервні фонди		0	0	0	0	0	0	0	0	-33
8	Сплата в раніше зареєстрований статутний капітал		0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Реєстрація акцій нового випуску		0	0	0	0	0	0	0	0	5 000
10	Купівля власних акцій		0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Продаж раніше викуплених власних акцій		0	0	0	0	0	0	0	0	3
12	Ефект змін в обліковій політиці		0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Залишок за станом на 31 грудня 1999 р.		7 500	0	0	839	25	5 572	4 200	18 136	12 899

Дві розповіді про один банк /

**Лариса
Загородня**

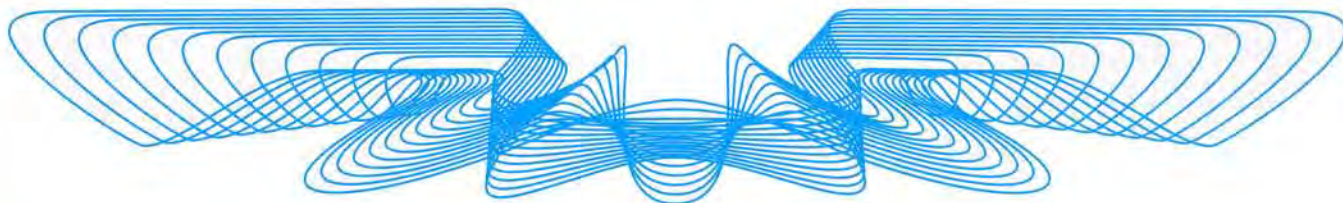
Голова Правління —
Президент "Електрон Банку"

Цитадель фінансової стабільності

**Віктор
Рибник**

Голова Ради
"Електрон Банку"

"Електрон Банк" було створено за рішенням зборів засновників 31.08.1991 р. як акціонерне товариство закритого типу і зареєстровано Національним банком України 10.10.1991 р. за № 25. Із вересня 1993 року банк реорганізовано в акціонерне товариство відкритого типу. В 1997 році акціонером "Електрон Банку" стає Канадська корпорація "Юкрейн Ентерпрайз Корпорейшн" із часткою в 20.1% у статутному капіталі банку. Завдяки обраній виваженій консервативній стратегії розвитку, налагодженій схемі оперативного аналізу і плануванню своєї діяльності банк динамічно розвивався і набув іміджу солідної, надійної, зі стійким фінансовим становищем універсальної банківської установи.

Основним принципом співпраці бан-

ку з клієнтами є тактика індивідуального підходу, пошук напрямів задоволення їхніх потреб, допомога у становленні та розвитку власного бізнесу за рахунок кредитних коштів.

Забезпечення виконання усіх своїх зобов'язань перед клієнтами, відкритість щодо суспільства та державних установ створює максимальний ступінь довіри до "Електрон Банку" з боку клієнтів.

Саме клієнт є центром уваги банку. Клієнти банку можуть завжди розраховувати на отримання фахових консультацій та допомоги з різних фінансово-економічних питань, починаючи від традиційного розрахунково-касового обслуговування до найсучасніших міжнародних розрахунків, від аналізу грошових надходжень до встановлення оптимальних

режимів використання грошових коштів підприємств, установ, організацій та особистих коштів фізичних осіб.

Організаційна структура банку, його філії та відділення, широка мережа банків-кореспондентів забезпечують багатосторонню діяльність банку як закладу з універсальним характером послуг, якістю і рівнем яких відповідає всім вимогам Національного банку України.

За весь час свого існування "Електрон Банк" жодного разу не порушив обов'язкові нормативи Національного банку і постійно залишався прибутковим, щороку нараховуючи акціонерам дивіденди.

"Електрон Банк" співпрацює і готовий до співпраці з іншими банками України.

**Юрій
Клечаний**

Начальник фінансово-економічного управління "Електрон Банку"

Менеджмент — запорука розвитку

Львівський "Електрон Банк" уже дев'ять років успішно працює на фінансовому полі України. Динамічно розвиваючись, він набув слави стабільної і надійної банківської установи. Які передумови цього? Можливо, успіху сприяє високий рівень менеджменту, якому в банку приділяють особливу увагу?

рацій. Одне слово, стратегія виживання, яку сповідували всі комерційні банки без винятку, як і вся банківська система України в цілому, "Електрон Банком" була вистраждана сповна.

Нині "Електрон Банк" із капіталом понад 5 млн. євро стабільно посідає середні місця в рейтингу АУБ. Це єдиний банк в Україні, який отримав інвестицію з Канади.

Без перебільшення можна стверджувати, що певна заслуга в цьому саме

банківського менеджменту, складовою частиною якого є:

- система стратегічного, поточного і оперативного планування;
- управління активами і пасивами головного банку та філій;
- своєчасний і повний аналіз фінансової діяльності;
- система управління ризиками банківської діяльності;
- внутрібанківський госпрозрахунок

За дев'ять років роботи наш банк разом із незалежною Українською державою пройшов складний шлях. Звичайно, протягом усього цього періоду ми намагалися якомога більше заробити прибутку для виплати дивідендів акціонерам і нагромадити достатній капітал для підтвердження ліцензій на виконання банківських опе-

структурних підрозділів банку;

- наявність і достатність певних внутрішніх положень, що регулюють діяльність банку.

Коротко зупинюся на кожній зі складових.

Система фінансового планування діяльності "Електрон Банку" охоплює 5 років. Це означає, що стратегічний план складається на 5 років, поточний — на 1 рік і оперативний — на 1 місяць. Фінансові плани пов'язані між собою за цілями, показниками і термінами. Наявність стратегічного плану дає змогу динамічно здійснювати перехід від стратегії виживання до вишого ступеня розвитку банку. Зауважу, успіх планування значною мірою залежить від умінь прогнозувати основні макроекономічні показники розвитку економіки країни, банківської системи.

Управління активами та пасивами банку і кожної філії зокрема здійснює комітет з управління активами і пасивами (КУАП). Розроблена аналітиками програма визначення ефективності вкладення і залучення фінансових ресурсів банку та його філій у різні сфери є міцним підґрунтям для всіх наведених вище аспектів банківського менеджменту. Вона дозволяє завчасно змінювати процентні ставки за депозитними вкладками фізичних та юридичних осіб, за наданими кредитами, контролювати нормативну маржу для досягнення планових результатів.

Аналіз фінансової діяльності банку, який здійснює фінансово-економічне управління, включає щоденний аналіз ефективності залучення і вкладення ресурсів у цілому, а також по видах валют за термінами — шляхом визначення спреда та маржі й у

порівнянні їх із планом, який є в головному банку і кожній філії зокрема. Крім того, він містить і щоденний аналіз руху грошових коштів через коррахунок головного банку з метою забезпечення його ліквідності, позитивного стану кредитного портфеля, виконання економічних нормативів та максимально ефективного вкладення в активні операції. Щомісяця на засідання правління готується комплексний аналіз виконання показників фінансового плану в розрізі таких валют, як гривня, долар США, німецька марка. Пофакторний аналіз дає змогу виявити основні причини відхилення від плану та аналогічного періоду минулого року, що дозволяє вчасно вжити відповідних заходів.

В умовах дефіциту повноцінних фінансових інструментів на ринку активних операцій банків України, об'єктивного зниження процентних ставок за кредитними операціями і, відповідно, зменшення маржі, зростання вимог щодо формування страхових резервів банківський менеджмент потребує своєчасного, оперативного, точного, безпомилкового управління фінансовими ресурсами банку. Тому як ніколи важливим є встановлення і відпрацювання системи виявлення, оцінки та управління ризиками в банківській діяльності. Крім класичних, загальновідомих ризиків, таких як кредитні, валютні, зміни процентних ставок, виникають нові — стратегічний, втрата репутації, впровадження нових банківських продуктів і технологій, правовий. Діюча в банку система управління ризиками базується на локальних регулятивних актах, розроблених банківськими фахівцями, в яких описана технологія визначен-

ня, оцінки та управління ризиками, встановлені мінімальні та максимально допустимі граничні межі для кожного виду ризику. В цих документах визначені рівні управління та контролю за ризиками, встановлені відповідальні особи.

Внутрібанківський госпрозрахунок — це органічне втілення двох складових банківського менеджменту: спеціальної програми участі кожного структурного підрозділу в загальних підсумках роботи банку, з одного боку, і доведення стратегічних планів банку через систему поточного і оперативного планування до структурного підрозділу — з другого боку. Такий підхід дає змогу розрахувати частку прибутку підрозділів банку в загально отриманому фінансовому результаті. Цей фінансовий метод аналізу дає змогу виявити ефективність того чи іншого виду банківської діяльності.

Трирічний досвід роботи банку з міжнародними аудиторськими фірмами дав змогу накопичити в банку методологічно-нормативну базу документів, що визначають технологію проведення всіх банківських операцій та регулюють систему прийняття управлінських рішень, а також узаконюють межі прав та відповідальності посадових осіб банку.

Банки, які вже сьогодні приділяють значну увагу рівню свого банківського менеджменту, можуть розраховувати на успіх.

Ми глибоко переконані, що наведені вище аспекти банківського менеджменту — лише невелика частка тієї копії праці керівників банку, робота яких зумовлює успішний розвиток кожної банківської установи.

□

У вересні 1998 року Правекс-банк першим серед комерційних банків України почав здійснювати операції з банківськими металами. Вони дуже швидко набули популярності серед населення. За рік і вісім місяців обсяг операцій із купівлі-продажу золота, срібла, платини й палладію сягнув трьох тонн!

Найбільшим попитом серед клієнтів Правекс-банку користуються золоті банківські злитки вагою 1, 10, 50 і 100 грамів, а також стограмові срібні злитки. Багато хто зберігає свої заощадження саме в дорогоцінних металах. Наприклад, у золоті їх зберігається на загальну суму понад 2 мільйони доларів США.

Раніше злитки за заявками Правекс-банку замовлялися й виготовлялися за рубежом. Та нещодавно працівники закритого акціонерного товариства "ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ХІМІЧНИХ РЕАКТИВІВ" виготовили перші сигнальні зразки вітчизняних мірних злитків золота (вагою 1, 5, 10, 20, 31.1, 50 і 100 грамів) і срібла (вагою 31.1, 100 і 1000 грамів) відповідно до затверджених технічних умов. Нині Правекс-банк спроможний практично всю потребу внутрішнього ринку в банківському сріблі та велику частину в золоті забезпечити вітчизняними злитками, виготовленими за всіма вимогами світових стандартів якості.

Дорогоцінні метали

Золото Правекс-банку дарує впевненість у майбутньому

— Тих, хто купив у нашому банку злитки, хочу поздоровити: ви зробили правильний вибір, — говорить директор департаменту по роботі з банківськими металами Юрій Топтигін. — Вкладати гроші в золото набагато вигідніше, ніж, скажімо, в долари.

Це справді так. Наприклад, минулого року середня ціна на золото трималася на рівні 250 доларів за тройську унцію, нині ж з упевненістю можна стверджувати, що вона не опуститься нижче 310 доларів. Тобто той, хто придбав золото у Правекс-банку рік тому, сьогодні може продати його щонайменше на 20% дорожче. Такі річні відсотки не отримаєш за жодним валютним внеском.

Золото за будь-яких потрясінь — і навіть усупереч їм — постійно зростає в ціні. Серед матеріальних благ воно впродовж віків лишалося єдиною неперехідною цінністю. Золото завжди давало і буде давати своєму власнику впевненість у майбутньому.

□

Костянтин Ремізовський,
прес-служба Правекс-банку.

Президент АБ "Кредит-Дніпро"
Олена Аршава.

АКЦІОНЕРНИЙ БАНК
"КРЕДИТ-ДНЕПР"

АБ "Кредит-Дніпро": "Ми відповідальні за тих, хто нам довіряє"

Внесені в назву статті слова — девіз АБ "Кредит-Дніпро", який інвестує в духовність.

7 липня 2000 р. банку "Кредит-Дніпро" виповнюється 7 років.

Худорлявий, скромно вдягнутий хлопчина сидів на лаві з книжкою в руках.

— Що читаєш, малюк? — гукнув я до нього.

Він здивовано підвів очі:

— Ви сказали Малюк?

На обкладинці книги значилося: "Маленький принц".

Прекрасне видання знаменитої казки Антуана де Сент-Екзюпері з ілюстраціями автора побачило світ у 1997 році завдяки акціонерному банку "Кредит-Дніпро". Основну частину накладу передали школам і дитячим будинкам. Гуманістичний пафос книги юні читачі, напевно, пронесуть через усе життя. "Лише спогади про дитинство спонукають нас залишатися людьми", — цей вислів письменника, зазначає Президент АБ "Кредит-Дніпро" Олена Аршава, слід завжди пам'ятати. Олена Володимирівна переконана, що діти — наші найсуворіші судді. Тільки їм дозволено судити нас на Землі. Мабуть, тому трохи перефразовані слова Малюка, який втілює кращі людські якості, стали девізом АБ "Кредит-Дніпро": "Ми відповідальні за тих, хто нам довіряє".

На перший погляд, доброчинність не належить до основних напрямів діяльності фінансової установи. Здавалося б, перш ніж надавати безвідплатну допомогу іншим, слід забезпечити власні міцні тили. Щодо цього в АБ "Кредит-Дніпро" — цілковитий порядок. Свідченням тому — рядки річного звіту, що відображають стійку динаміку руху вперед. Наприклад, показник платоспроможності банку минулого року зріс до 23.3% при нормі НБУ 8%. Однак зірки фінансового успіху не падають із неба — це результат копіїткої багаторічної праці. Зірки дістаються тим, хто в нинішній, далекий від стабільності час вирізняється не лише бездоганним професіоналізмом, а й порядністю, ви-

сокою духовністю. Ці безцінні якості у підсумку формують основу банківської системи — надійність.

Перелік доброчинних акцій АБ "Кредит-Дніпро", здійснених за роки його існування, зайняв би не одну сторінку. "Завдячуючи нашій успішній роботі, ми можемо ділитися частиною зароблених коштів із тими, хто потребує допомоги", — говорить Олена Аршава.

Оцінюючи 7-річний шлях, можна сміливо стверджувати, що сьогодні банк здійснює послідовну і дієву програму вкладень у мистецтво, культуру України, а в підсумку — в духовність нації.

АБ "Кредит-Дніпро" є співзасновником добродійних організацій "Фонд соціального порятунку" і "Дитячий фонд "Манго", в рамках яких надається допомога незаможним, інвалідам війни та праці, дітям. У 1999 році — до Міжнародного дня захисту дітей — на озері центрального дитячого парку Дніпропетровська встановлено дарунок банку — архітектурно-скульптурну композицію "Маленький принц". До Різдва Христового банк подарував Свято-Миколаївському храму дзвони для дзвіниці.

АБ "Кредит-Дніпро" неодноразово виступав генеральним спонсором концертів, спектаклів, конкурсів, зокрема таких, як "Міс Дніпропетровськ", "Міс Україна".

У банку відкрито музей "Грошові зна- ки країн світу" з багатющою колекцією

монет і банкнот. До речі, в музеї є скромний експонат, істинне значення якого на- вряд чи відкриється випадковому відвіду- вачу, однак його чудово усвідомлюють співробітники, партнери та постійні клієнти АБ "Кредит-Дніпро". Це 50-фран- кова купюра із зображенням Антуана де Сент-Екзюпері та персонажа його книги — Маленького принца.

Без перебільшення, "культуротерапія" допомагала банку гідно пережити най- важчі часи. Під час російської фінансової кризи 1998 року АБ "Кредит-Дніпро" не- ухильно виконував узяті на себе зо- бов'язання. Проте, наголосимо, жодну добродійну програму не скоротили. Більше того, банк поєднав упровадження фірмових пластикових карток із підго- товкою до святкування Нового 1999 року. Всі, хто придбав картки, стали учасника- ми добродійної акції "Новорічний сюр- приз" із розіграшем цінних призів, весе- лою ялинкою з Дідом Морозом і Снігу- ронькою. Панічні настрої навіть серед найобережніших вкладників розвіялися, а їх кількість ще більше зросла.

Люди довіряють банку, і він їх ніколи не підводить.

Довір'ям клієнтів у АБ "Кредит- Дніпро" не просто дорожать — його праг- нуть посилити.

Так, у пунктах прийому комунальних платежів і відділеннях банку працюють фахівці з кваліфікацією "касир-еко-

номіст", які не лише приймуть у відвідувачів плату за комунальні послуги, а й, при потребі, безкоштовно проконсультують їх із широкого кола фінансово-економічних питань. Розрахунок зрозумілий — банку вигідніше мати справу з "підкованим" клієнтом. Адже інвестиції, спрямовані на культурне зростання нації, крім гуманітарного аспекту, мають також прикладне значення! Чим швидше суспільству вдасться подолати убогість духу, тим більше затребуваною буде в ньому банківська система. Розвинута в культурному відношенні людина не стане зберігати заощадження в "панчосі", а понесе їх у банк, де вони працюватимуть на економіку країни. Своєю роботою банк "Кредит-Дніпро" сприяє становленню української державності.

У 1999 році в рамках програми "Інвестиції в культуру" на замовлення АБ "Кредит-Дніпро" видано книгу Ернеста Хемінгуея "Старий і море". Хочеться вірити, що слова з неї стануть головним життєвим принципом читачів: "Людина створена не для того, щоб терпіти поразки. Людину можна знищити, але не можна перемогти". І тоді нове покоління обов'язково зробить Україну могутньою, багатою державою, фінансову основу якої складатимуть надійні банки. Такі, як АБ "Кредит-Дніпро".

Борис Владимиров.

*Скульптурна композиція
"Маленький принц", встановлена
в парку ім. Лазаря Глоби
у Дніпропетровську.*

Консолідований зведений баланс АБ "Кредит-Дніпро" на 01.05.2000 р.

		Сума в національній валюті
АКТИВ		
Каса та кореспондентський рахунок у НБУ		24 052 448.29
Кореспондентські рахунки в інших банках		139 666 888.32
МБК (без урахування резервів)		30 953 101.69
із них короткострокові		23 404 778.95
довгострокові		0.00
Кредити (без урахування резервів)		71 119 997.93
із них юридичним особам		68 677 177.17
із них короткострокові		56 183 480.34
довгострокові		0.00
фізичним особам		10 243 086.39
із них короткострокові		10 070 720.00
довгострокові		6 410.00
Цінні папери, паї, акції		9 798 457.82
Основні засоби (без урахування зносу)		3 404 017.91
Дебітори (без урахування резервів)		16 036 169.85
Інші активи		43 858 571.39
		338 889 653.20
		Сума в національній валюті
ПАСИВ		
Кореспондентські рахунки інших банків		118 359 270.33
МБК		34 339 172.50
із них короткострокові		34 339 172.50
довгострокові		0.00
Розрахункові та поточні рахунки клієнтів		50 302 806.53
із них юридичних осіб		39 782 862.44
фізичних осіб		10 519 944.09
Депозити		53 625 544.90
із них юридичних осіб		20 278 095.19
із них короткострокові		20 277 723.19
довгострокові		372.00
фізичних осіб		33 347 449.71
із них короткострокові		33 347 142.71
довгострокові		307.00
Цінні папери (без урахування дисконту)		5 210 633.77
Кредитори		2 586 719.58
Інші пасиви		34 748 533.29
Статутний фонд		26 640 000.00
Інші фонди (без урахування збитків)		8 449 500.66
Результат діяльності поточного року		4 138 126.34
Резерви		489 345.30
		338 889 653.20

Голова правління

І.М.Солнцев

**Тетяна
Рудненко**

Голова експертної ради з питань вексельного обігу при Асоціації українських банків

Знайомтеся: експертна рада з питань вексельного обігу при АУБ

Як фінансовий інструмент вексель у бізнесі становить реальний інтерес для банківської системи. Однак розвиток вексельного обігу в Україні значно стримує недосконалість законодавчої бази. Тому обсяг операцій банків із векселями поки що незначний. Водночас саме участь банків робить обіг корпоративних векселів цивілізованим, а векселі — ліквідними, якщо банки беруть на себе гарантійні функції щодо їх обігу.

У процесі спільної роботи АУБ та НБУ над проектом Положення "Про операції банків з векселями" з ініціативи віце-президента АУБ А.Б.Паламарчук у вересні 1998 року при Асоціації українських банків було створено експертну раду з питань вексельного обігу (ЕРВО). До ЕРВО увійшли провідні спеціалісти із вексельного обігу великих банків, які активно працюють із векселями.

ЕРВО створено з метою надання допомоги банківській системі у вирішенні питань організації вексельного обігу. Своїх цілей експертна рада добиватиметься шляхом підготовки обґрунтованих рекомендацій та експертних висновків, співпраці з Національним банком України, Державною комісією із цінних паперів та фондового ринку, іншими органами державної влади та управління, судами щодо удосконалення та правильного застосування законодавства і нормативних документів, які регулюють обіг векселів в Україні.

Нині експертна рада працює в такому складі:

- Рудненко Т.Б. — голова ЕРВО, начальник відділу торгівлі цінними паперами Першого українського міжнародного банку;
- Єременко В.О. — заступник голови ЕРВО, віце-президент АКБ "Надра";
- Білокінь О.В. — начальник управління вексельного обігу КБ "Фінанси і кредит";
- Воронцов М.С. — начальник управління вексельних операцій КБ "Приватбанк";
- Мороз Ю.М. — начальник відділу цінних паперів АБ "Укргазпромбанк";

• Тарасенко І.М. — провідний юрисконсульт Першого українського міжнародного банку;

• Фомичева С.Ю. — начальник управління інвестиційною діяльністю АБ "Украсна".

Основними завданнями ЕРВО є:

— захист прав та інтересів банків — членів асоціації, правових гарантій їхньої діяльності;

— сприяння створенню правової бази банківської діяльності у сфері вексельного обігу;

— сприяння підвищенню кваліфікації і професіоналізму керівників, фахівців банків та інших суб'єктів підприємницької діяльності;

— організація правової роботи, спрямованої на правильне застосування, неухильне додержання та запобігання невиконанню вимог законодавчих актів, нормативних документів, що регулюють вексельний обіг в Україні, асоціацією, її членами при виконанні покладених на них завдань і функціональних обов'язків;

— сприяння створенню правової бази банківської діяльності з питань вексельного обігу, доведення до банків через Інформаційний бюлетень асоціації, електронну пошту, інші технічні засоби нормативних актів органів державної влади та управління, НБУ, Державної комісії із цінних паперів та фондового ринку, Вищого арбітражного суду України, Верховного суду України з питань, що стосуються банківської діяльності у сфері вексельного обігу;

— сприяння вирішенню спорів, що виникають між суб'єктами підприємницької діяльності, які використовують векселі у своїй господарській діяльності, шляхом надання їм відповідних консультацій, експертних висновків тощо;

— створення інформаційної бази щодо недобросовісних партнерів на вексельному ринку, фактів шахрайства, викрадених та фальшивих векселів.

До основних функцій ЕРВО належать:

— підготовка юридично обґрунтованих експертних висновків із питань вексельного обігу;

— організація семінарів, конференцій для керівників та фахівців комерційних банків, інших підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності;

— розгляд спорів у ролі третейського суду з питань, що виникають між сторонами в процесі застосування ними векселів у господарській діяльності;

— підготовка (в тому числі спільно з іншими структурними підрозділами асоціації) проектів документів правового характеру;

— встановлення і розвиток ділових стосунків у комітетах Верховної Ради України, у відповідних підрозділах Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, НБУ, Державної податкової адміністрації України, Фонду державного майна України, Пенсійного фонду України, Державної комісії із цінних паперів та фондового ринку, інших міністерствах і відомствах;

— участь у підготовці проектів законодавчих актів, господарських договорів (контрактів), розгляд проектів законодавчих та нормативних актів із питань вексельного обігу, що надійшли до асоціації, підготовка проектів письмових висновків чи зауважень до них;

— підготовка змін та доповнень до чинних законодавчих і нормативних актів, передача їх до НБУ з метою реалізації у порядку законодавчої ініціативи;

— надання консультацій із питань організації вексельного обігу підприємствам, установам та організаціям незалежно від форм власності;

— виконання інших функцій, що впливають із мети та завдань ЕРВО і не суперечать статуту АУБ.

В активі експертної ради — досвід спільної роботи з НБУ над Положенням "Про операції банків з векселями" (за словами начальника управління методології та організації безготівкових розрахунків

НБУ Л.В.Письменної, участь ЕРВО в роботі над проектом була корисною), а також спільно із НБУ та Державною комісією із цінних паперів та фондового ринку – над проектом Закону "Про особливості вексельного обігу в Україні" (проект передано асоціацією в Комітет Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності; у процесі роботи ЕРВО вдалося добитися вилучення з проекту кількох пропозицій, неприйнятних для банків). У складі робочих груп представники ЕРВО брали участь у роботі над проектами Положення "Про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих збитків за кредитними операціями комерційних банків" та "Інструкції з бухгалтерського обліку операцій банків із векселями". Це стало можливим завдяки взаєморозумінню

і тісним контактам ЕРВО з усіма департаментами НБУ, з якими доводиться працювати. В практиці роботи експертної ради є перший досвід участі в судовому розгляді спору між двома суб'єктами вексельного обігу (до слова, експертний висновок ЕРВО суд узяв до уваги без заперечень).

Оскільки ЕРВО створено на громадських засадах, робота здійснюється в основному в заочній формі за допомогою різних засобів зв'язку, крім випадків, коли АУБ чи НБУ скликають робочі наради і запрошують членів експертної ради. Висновки і пропозиції ЕРВО є підставою для звернення АУБ у відповідні структури для вирішення різноманітних питань, що виникають у процесі роботи банків із векселями.

Для повнішого використання потенціалу ЕРВО, на нашу думку, асоціації варто більше уваги приділяти проблемам вексельного обігу. Адже вексель – це унікальний багатофункціональний фінансовий інструмент, при грамотному використанні він сприяє вирішенню багатьох економічних проблем і забезпечує дохід банкам. Хотілося б, щоб банки активніше взаємодіяли з асоціацією у вирішенні проблем, пов'язаних із вексельним обігом, щоб клієнти банків були краще поінформовані про ЕРВО, яка може багато зробити для захисту їхніх інтересів. Експертна рада готова до роботи. Шановні колеги, чекаємо ваших запитань, пропозицій і побажань.

□

Голова Ради Асоціації українських банків, голова правління акціонерного банку "АЖІО"

Станіслав Аржевітін:

Блиц-інтерв'ю

"Час підтвердив далекоглядність засновників асоціації"

– Кожне державної ваги питання, яке вдається вирішити за сприяння АУБ, – ще один крок до зміцнення ринку, поліпшення економічної ситуації в державі, а отже, – життя народу. Які основні напрями діяльності асоціації?

– Насамперед хочу сказати, що час однозначно довів правоту керівників тих одинадцяти банків, які 1990 року обстоювали необхідність заснування АУБ і створювали її. За роки, що відтоді минули, асоціація знайшла своє місце у структурі банківської системи України і відіграла помітну роль у її будівництві та розвитку.

Вона взяла на себе методологічну роботу з питань розробки й упровадження Національним банком інструкцій та інших нормативних актів, які визначають середовище існування та функціонування комерційних банків. АУБ узяла також на себе дуже важливу в умовах України популяризаторську функцію. Значущість дій асоціації у цьому напрямі можна зважити, оцінивши умови, в яких працює вітчизняна банківська система: недовіру населення, інвесторів до всіх видів фінансових установ, спровоковану втратами вкладників при розпаді СРСР та в період краху трастів. Тому наполегливе прагнення АУБ до прозорості банківського ринку, надання широким верствам фахівців та населенню необхідної інформації – дуже цінна риса нашої організації. Завдяки цим зусиллям асоціація набула слави органу, який відстоює інтереси клієнтів, стає на перешкоді шахрайству в банківській сфері.

Асоціація українських банків ефективно співпрацює із законодавчим органом нашої держави – Верховною Радою, виконавчими органами різних рівнів – Кабінетом Міністрів, міністерствами, відомствами, Державною податковою адміністрацією, судовими органами, прокуратурою та цілою низкою інших владних структур, спрямовуючи свої зусилля на розв'язання питань, важливих як для банківської системи, так і для економіки країни в цілому, всього суспільства.

АУБ багато виграє від того, що тісно співпрацює із засобами масової інформації, консалтинговими фірмами. Раз на місяць асоціація оприлюднює баланси банків-членів та деяких інших банків. Ці звіти – правдиве віддзеркалення результатів діяльності комерційних банків, основа аналізу діяльності як окремих банків, так і всієї банківської спільноти. Вони дають можливість, використовуючи ту чи іншу систему оцінок, певним чином класифікувати банки за досягнутими ними результатами, скласти рейтинги. Відтак пересічний громадянин має змогу зорієнтуватися та прийняти зважене рішення щодо співпраці з банком.

Окремо хотів би зазначити, що АУБ є структурою, яка самоорганізується. Всі члени Ради асоціації дуже відповідально ставляться до роботи. Можу це стверджувати як Голова Ради АУБ, обраний на цю посаду вже втретє поспіль (принагідно хочу ще раз подякувати колегам за таку довіру). Жодне засідання Ради АУБ не відкладалося через відсутність кворуму чи невідповідності питань, які мали розглядатися. Завжди на засіданнях Ради були присутні Віктор Андрійович Ющенко, коли очолював Національний банк України, або хтось із членів Правління НБУ. Це сприяло плідній та оперативній роботі над нагальними питаннями.

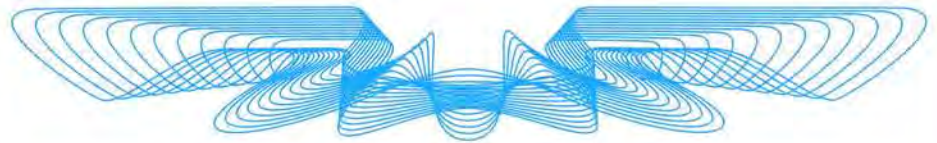
Упереджуючи ваше запитання щодо перспектив діяльності АУБ, скажу, що завдання, які стоять перед нею, – грандіозні, напрямів роботи – безліч, а засади, на яких будується діяльність АУБ, дають впевненість у тому, що асоціація й надалі розвиватиметься, зміцнюватиметься й ефективно працюватиме.

Перший ювілей банку "Львів"

Ярослава
Кирилюк

Голова правління
акціонерно-комерційного
банку "Львів"

У 2000 році акціонерно-комерційний банк "Львів", його акціонери відзначатимуть свій невеликий ювілей — 10-річчя із дня заснування. Коротко про основні здобутки та проблеми банку розповідає його голова правління із 1990 року Ярослав Кирилюк.

Акціонерно-комерційний банк "Львів", один із найстаріших банків незалежної України, розпочавши діяльність ще до розпаду Союзу, поставив перед собою перспективне завдання — служити економічному розвитку малого та середнього бізнесу шляхом надання банківських послуг, які відповідають найвищим стандартам.

Перший кредит банк "Львів" надав п'ять років тому. Хочеться, щоб уже в найближчому майбутньому ситуація в Україні дозволила кредитувати реальний сектор економіки під такі ж низькі відсотки.

Щодо нашого банку, то як керівник без перебільшення можу сказати, що десять років діяльності засвідчили його стійкість і надійність. При всіх негараздах у державі банк усі роки працював прибутково, по-всякчас здобуваючи все більшу довіру своїх акціонерів і клієнтів. Нині АКБ "Львів" посідає 70-те місце серед 131 активно працюючого банку. Різно зросла довіра вкладників до банку — протягом минулого року розмір депозитів, залучених від населення, зріс майже вдвічі. Цьому значною мірою сприяла робота банку з принципово новим видом вкладів населення — із захистом нарахованих відсотків від можливого падіння курсу гривні. Тобто ми взяли на себе зобов'язання виплачувати нараховані відсотки у твердому еквіваленті до вільно конвертованої валюти.

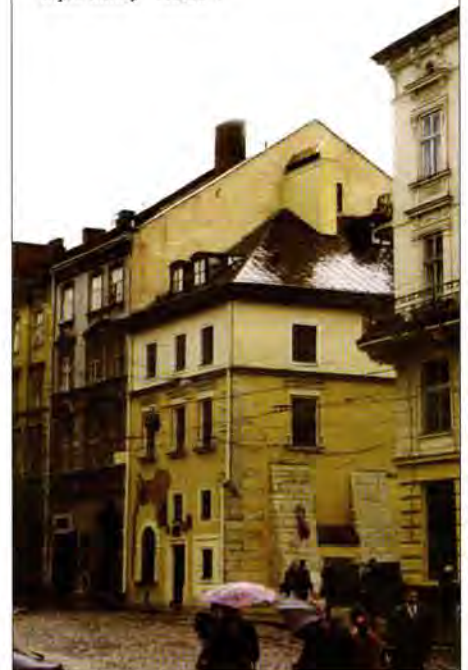
Пишаємося і тим, що зробили гідний внесок у збереження центральної частини Львова як історичної пам'ятки, внесеної до реєстру ЮНЕСКО. АКБ "Львів" відреставрував старий будинок, обладнавши його під свій головний офіс. Ця пам'ятка архітектури древнього Львова минулого року була висунута на здобуття державної премії в галузі архітектури.

Звичайно, наш банк постійно розвивається, впроваджує нові технології, ініціює цікаві ідеї. Так, на початку нинішнього року ми оголосили у Львові акцію підтримки малого і середнього бізнесу, протягом якої клієнти могли отримати безплатні юридичні та фінансові консультації, отримати кредити під нижчі відсотки. Підтримуючи курс Прем'єр-міністра України Віктора Ющенка на проведення еконо-

мічних реформ, АКБ "Львів" узяв активну участь у пільговому кредитуванні переробних та обслуговуючих підприємств агропромислового комплексу Львівської області з метою успішного проведення весняних польових робіт. Обсяг кредитування підприємств агропромислового комплексу в рамках цього проекту становив 15% від усього кредитного портфеля банку.

Безперечно, є в нас і проблеми. Нині одна з найболючіших — захист прав дрібних акціонерів, які постраждали від знецінення акцій банку. Так, свого часу засновники банку вклали значні кошти в банк: за станом на 01.01.1992 р. статутний фонд становив 10 112 тис. крб., що в еквіваленті дорівнювало 18 151 тис. доларів США. На жаль, на сьогодні засновники, котрі внесли суми, еквівалентні 100 тисячам доларів США, мають у тисячу разів менше голосів, ніж акціонери, що внесли кошти в таких же сумах пізніше. Звичайно, матеріально від інфляції втратили всі, але йдеться про збереження хоча б рівного права голосу на зборах акціонерів. Але ми сподіваємося,

Офіс банку "Львів".

Касовий зал банку "Львів".

що ситуація незабаром виправиться. Адже на виконання Указу Президента "Про основні напрями розвитку фондового ринку в Україні в 2000 році" Кабінет Міністрів підготував зміни до Закону "Про госпо-

дарські товариства", які стосуються захисту прав акціонерів, особливо дрібних. Отже, ми чекаємо від законодавців кардинальних змін відносно засновників, які через незалежні від них причини з великих перетворилися на дрібних.

Крім того, на наш погляд, великою проблемою для банків залишається їх капіталізація. В умовах загальної кризи платіжів, відсутності обігових коштів, мізерної прибутковості підприємств наרוшчування капітал стало надзвичайно важко.

Проте наше завдання — шукати власні шляхи вирішення проблем. І ми віримо в завтрашній день, знаємо: наполеглива праця, підтримка акціонерів і вкладників АКБ "Львів" сприятимуть його надійній роботі та стабільності.

Керівник і його банк /

Свободу банкіру дарує чесність

До банківської сфери Юрій Яременко йшов непросто. За плечима було вже два вузи, кілька технічних спеціальностей, а він ще довго шукав себе. Працював начальником цеху одного з підприємств Києва. Потім зрозумів, що заробітна плата — це одне, а зароблена — зовсім інше. З перших днів перебування організував кооператив, згодом працював у кількох комерційних структурах...

Юрій не боявся експериментувати, навіть знаходив у цьому якусь насолоду. Так набувалися економічні знання та досвід. Тому й запросили Яременка в Поштабанк, де він кілька років працював заступником голови правління. Та коли змінилися власники, Юрію не довелося шукати роботу — запрошень було чимало. Але цього разу в нього був власний грандіозний план: разом із партнером і другом Дмитром Віленським задумав створити новий банк. Про те, як тривав процес реєстрації, можна розповідати довго, бо, дійсно, це була надто довга історія. Зрештою в 1993 році Національний банк дав комерційному акціонерному банку "Старокиївський" путівку в життя.

Починати завжди важко. І в даному випадку винятку не було. Орендоване приміщення, дефіцит кваліфікованих кадрів, брак техніки... Але попри всі труднощі банк із першого дня роботи не мав збитків. Причому ніхто не допомагав ні грошима, ні лобіюванням інтересів Яременка та Віленського. Навпаки, були спроби перешкоджати, відібрати банк. Та все марне. Динаміка зростання всіх економічних показників у "Старокиївського" — позитивна.

— Секрет цього, — вважає Юрій, — у концентрації уваги на менеджменті та у чіткому керівництві. Бізнес не повинен бути аморальним — це аксіома. Так само, як аксіома те, що ми з партнером у недалекому майбутньому не станемо заможними. Адже всі доходи від банку практично знову реінвестуються в банк.

Бути чесним перед собою і клієнтом — це не лише кредо Юрія Яременка, а й кредо банку "Старокиївський". А економічна свобода і чесність дарує людині можливість ніколи нічого не вигадувати, не домислювати. Тому в "Старокиївському" реальний баланс не приховується, він не є секретним, і

кожен клієнт має право щодня з ним ознайомитися.

Банк уникає самореклами. Юрій із цього приводу міркує так:

— Уявімо собі, що якийсь банк починає завзято рекламувати себе: "Приходьте в наш банк, тому що він виконує всі види банківських послуг". Результат може бути нульовим, якщо клієнт завітає до банку і наткнеться на банальне хамство операціоністки або охорони.

З Юрієм не можна не погодитися. У "Старокиївському" все вторинне, крім клієнта. Тут його зустрічають як найдорожчого гостя. А рекламувати почнуть себе трохи пізніше — коли за внутрішнім наповненням — економічним, філософським — банк наблизиться до європейського рівня. Взагалі, єдине, на що тут не шкодують коштів, це на розвиток менеджменту. В банку всі вчать (в тому числі й голова правління), тут постійно запрошують не тільки серйозних вітчизняних фахівців, а й цікавих лекторів із-за кордону. І результат очевидний. Репутація банку "Старокиївський" висока: тут жодного разу не затримали клієнтський платіж.

Девіз у "Старокиївського" досить самокритичний: "Ми не все можемо". Але можуть тут більше, ніж у багатьох інших банках. Визначивши для себе основні пріоритети — робота з населенням і якість обслуговування клієнта, — тут, наприклад, чотири з половиною роки тому відкрили першу в Києві ощадну касу. На той час вони існували лише в системі Ощадбанку — в жодному комерційному ощадкаси не було. Як не було й інструкцій стосовно того, як цю справу робити. "Старокиївський" був піонером. Але послуги його ощадкаси суттєво відрізнялися від традиційних, тих, до яких ми звикли. Банк почав активно працювати з кількома агентствами з нерухомості. На відкритий у "Старокиївському" рахунок підприємство, яке, скажімо, вирішило придбати квартиру своєму співробітнику, перераховувало гривні. Тут же, в сусідньому віконці, їх конвертували у долари, і людина могла відразу отримати готівку. Банк пропонував їй також послуги депозитарію, забезпечував охороною...

Крім того, через ощадкасу банку "Старокиївський" уперше в Україні дрібні та се-

редні комерсанти могли зі свого особистого рахунку перевести безготівкові гроші в оплату товарів і послуг. До цього приватним особам таких послуг ощадкаси не надавали.

Нетрадиційно працюють у цьому банку з клієнтом. Від часу заснування "Старокиївський" працює з ним із 9-ї до 18-ї. У банкірів навіть думки не виникало обмежити платежі, скажімо, до 13-ї години, як на той час у інших банках. Чому раптом клієнт не може скористатися послугами о 17-й? До речі, норматив перерахування платежу — не більше 15 хвилин.

І кредитний портфель тут — один із кращих серед українських банків. Адже "Старокиївський" кредитує лише працюючу клієнтуру, тобто тих, у кого є стабільний оборот через цей банк. Тому й показник кількості працюючих рахунків у банку дуже високий.

Можна сказати, що останній експеримент Юрія Яременка вдавня на "відмінно". Банк, який він разом із партнером створював із нуля, працює стабільно. Так, банк невеликий, але саме в цьому багато переваг. Він менше підпадає під політичні зобов'язання, не залежний від крупної клієнтури, втративши яку, банки нерідко закриваються. У "Старокиївського" понад дві тисячі клієнтів. Серед найбільших — Державна служба охорони, корпорація "Укрмолдспортлото". Це клієнти надійні, перспективні, без дебіторських заборгованостей. Однак, навіть якщо б хтось із них пішов, банк не впав би, хоча це була б велика неприємність. Але "Старокиївський" мобільно працює тому, що й дрібний клієнт, який тут обслуговується, має постійні обороти...

За всіма цими успіхами, безперечно, постане керівника — незмінного голови правління АБ "Старокиївський банк" Юрія Яременка — людини непересічної, надзвичайно цікавої. Більш за все цінує він дружбу й ширі людські стосунки, захоплюється мисливством, добре розуміється на старовині та живописі... Але якщо ми хотіли розповісти про нього, а вийшло — про банк, то помилки в цьому немає. Не можна розповідати про людину і не розказати про те, чим і заради чого вона живе.

Людмила Патрикац,
"Вісник НБУ".

Головний офіс
Укрексімбанку в Києві.

Слово — великому банку /

Проект розвитку експорту — системна підтримка підприємств-експортерів України

Обслуговування зовнішньоекономічної діяльності — це завжди ретельний аналіз фінансових ризиків із врахуванням економічних інтересів сторін. Крім цього, визначальним у роботі з крупними експортерами та імпортерами є питання фінансування інвестиційних програм.

Проект розвитку експорту — перший приклад прямого співробітництва українського банку з Міжнародним банком реконструкції та розвитку. Цей кредит може використовуватися і як інвестиційні вкладення, і для фінансування обігових коштів підприємств. Кредитна лінія МБРР для фінансування Проекту розвитку експорту надана Укрексімбанку в сумі 60 мільйонів доларів США та 15 мільйонів німецьких марок. Основними напрямками реалізації Проекту розвитку експорту є сприяння розвитку експортного сектора економіки України шляхом кредитування виробників-експортерів та надання їм технічної (фінансової) допомоги для розвитку експортних можливостей підприємств.

Традиційно великі банки мають особливий потенціал у сфері кредитування зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств. Такі установи мають відпрацьовані механізми виконання експортно-імпортних операцій, а також налагоджені відмінні контакти з першокласними зарубіжними банками. Крім цього, великі банки часто залучаються до довгострокового фінансування експорту у спільних проектах із міжнародними фінансовими установами. Тому поряд із класичними кредитами і платіжними інструментами можуть запропонувати альтернативи, які підприємства не знайдуть у жодній іншій фінансовій установі. Таким є Проект розвитку експорту — комплексна програма фінансової підтримки вітчизняних підприємств-експортерів, що реалізується Укрексімбанком спільно з Міжнародним банком реконструкції та розвитку. У серпні Проекту розвитку експорту виповнюється три роки. Про підсумки трирічної діяльності програми, досвід фінансування інвестиційних проектів, систему банківської підтримки зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств читайте в цьому матеріалі.

Для того щоб стати учасником Проекту розвитку експорту, підприємствам необхідно відповідати досить високим критеріям, визначеним безпосередньо для позичальників, їх проектів та самих кредитів.

Позичальник має бути стабільно працюючим підприємством, яке здійснює експортну діяльність або зацікавлене у розвитку експортних операцій, приватним підприємством або підприємством, у

Операційний зал Укрексімбанку.

якому питома вага недержавної власності у власному капіталі не перевищує 50%. Щодо проектів ставиться вимога виробництва експортної продукції, надання експортних послуг. При цьому подані проекти мають забезпечувати норму прибутку не нижче 15%, а власний внесок позичальника в інвестиційний проект має становити не менше 30%. Кредити надаються для закупівлі сировини, запчастин, устаткування і обладнання, оплати робіт і консалтингових послуг, для поповнення обігових коштів, на інвестиційні цілі та оплату будівельних робіт.

Ті підприємства, які відповідають зазначеним умовам, мають реальну можливість отримання дешевого валютного кредиту, в тому числі довгострокового. Крім цього, підприємство стає володарем своєрідного

сяг експорту підприємств, які отримали кредити за програмою, становить близько 150 мільйонів доларів США. При цьому приріст експорту за термін реалізації проектів значно перевищує розмір виданих кредитів.

Найбільш активно за Проектом розвитку експорту Укресімбанк пращує з ВАТ "Запоріжтрансформатор". У 1997—1999 рр. з товариством підписано три кредитні угоди на загальну суму 15 мільйонів доларів США. За рахунок кредитів фінансується виконання експортних контрактів із підприємствами країн СНД, Північної Америки, Азії, Африки. Участь у Проекті розвитку експорту дала змогу підприємству значно активізувати свою експортну діяльність, поліпшити фінансовий стан.

*Під час укладення Кредитної та Гарантійної угод щодо реалізації Укресімбанком Проекту розвитку експорту. Штаб-квартира Світового банку у Вашингтоні.
15 травня 1997 року.*

знака якості експортної діяльності, фінансового менеджменту, який значно допомагає йому в подальшій співпраці з інвесторами та діловими партнерами.

На сьогодні за рахунок кредитної лінії Світового банку фінансується дев'ятнадцять проектів українських підприємств на загальну суму понад 50 мільйонів доларів США, в тому числі чотири проекти — за рахунок зворотних коштів від реалізації програми. Це підприємства електротехнічної, хімічної, легкої, целюлозно-паперової, харчової промисловості, верстатобудування, сільського господарства, рибного промислу. Реалізація цих проектів дозволила підприємствам зайняти та закріпити лідерські позиції в своїх галузях.

Впровадження Проекту розвитку експорту особливо позначилося на темпах зростання експорту. Щорічний загальний об-

сяг експорту підприємств, які отримали кредити за програмою, становить близько 150 мільйонів доларів США. При цьому приріст експорту за термін реалізації проектів значно перевищує розмір виданих кредитів.

За програмою технічної допомоги, яка є складовою частиною Проекту розвитку експорту, товариство отримало грант на здійснення міжнародного аудиту фінансової звітності та міжнародного аудиту на підтвердження сертифіката якості виробництва. У результаті підприємство розширило свої можливості щодо участі в міжнародних тендерах та поширило географію експортних поставок.

Крім цього, банк допомагає своїм позичальникам реалізовувати проекти, які він фінансує. Так, на прохання ВАТ "Запоріжтрансформатор" банк опрацював можливі варіанти забезпечення участі підприємства у реалізації разом із китайською стороною масштабного проекту будівництва гідроелектростанції "Три ущелини". Необхідною умовою участі ВАТ "Запоріжтрансформатор" у тендері було надання китайській стороні належ-

ним чином оформленої пропозиції щодо організації фінансування проекту. Укресімбанк спільно з підприємством у стислі строки відпрацював схему організації фінансування та виробив кредитну пропозицію для китайської сторони, яка в умовах відсутності в Україні національної системи підтримки експорту була єдиною реальною. Така схема надання Україною Банку Китаю експортного кредиту (у формі кредиту покупцю) для фінансування зовнішньоторговельного контракту на поставку трансформаторів до Китаю була розроблена в Україні вперше. Участь у тендері сприяла закріпленню товариством "Запоріжтрансформатор" своїх позицій на новому ринку та отриманню привабливих пропозицій від іноземних замовників.

Інший приклад — миколаївське СП "Нібулон", яке має представництва в Миколаївській, Луганській, Харківській та Вінницькій областях. За період участі у Проекті розвитку експорту підприємство пройшло шлях від переважно трейдерської діяльності до реалізації власної продукції. Тільки за останні два роки посівні площі підприємства збільшилися втричі (до 42 тис. га), що є одним із найбільших показників не лише в Україні, а й у Європі. При цьому СП "Нібулон" залишилося серед найбільших експортерів сільськогосподарської продукції України.

Ефективна діяльність банку та підприємств — учасників Проекту розвитку експорту дала змогу досягти значних макроекономічних результатів у його реалізації.

По-перше, Проект розвитку експорту працює на поліпшення торговельного і платіжного балансу України. По-друге, умови проекту передбачають здійснення оплати за товари та послуги українських товаровиробників за рахунок кредитів. У цьому випадку проект сприяє стабілізації курсу національної валюти. По-третє, участь у проекті відкриває підприємствам можливість значно прискорити динамізм свого розвитку. А це — внесок у зростання валового національного продукту України. Спільним результатом реалізації Проекту розвитку експорту стане впровадження кращих світових технологій у кредитну практику банку, суттєве розширення пропозиції продуктів та послуг, забезпечення міжнародних стандартів якості обслуговування підприємств — учасників зовнішньоекономічної діяльності.

**Лариса
Княжицька,**

прес-секретар
голови правління Укресімбанку.

Від романтизму — до реалізму

Ігор
Юшко

Президент Першого українського міжнародного банку.
Заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності

За 10 років, що минули, ми покінчили з епохою романтизму в банківській справі. Банківська діяльність перестала бути надприбутковою й перетворилася на високопрофесійну. Вона потребує висококваліфікованих фахівців, що володіють складними інструментами.

Десять років тому країні бракувало кваліфікованого персоналу. Аж ніяк не хочу образити банкірів, які мали на той час значний досвід, — просто іншою була ситуація. Зовнішньоекономічна діяльність здійснювалася в рамках Радянського Союзу фактично ексклюзивно — у Москві. Час засвідчив, що це — один з основних напрямів діяльності банківської системи, який має винятково важливе значення для економіки держави. Нині можна констатувати, що від періоду, коли всі ми вчилися, працюючи на міжнародних фінансових ринках, до сьогодні пройдено справді величезну дистанцію.

Ідеться не лише про технічні засоби — СВІФТ, інші міжнародні платіжні системи, кредитні картки, процесинги, кліринг тощо. Передусім це величезна професійна й психологічна дистанція — змінилося розуміння філософії банківської справи.

На мою думку, люди випадкові, які прийшли тоді в банківську систему за швидкими прибутками, — відсіялися. Їх відсіяло саме життя. Залишилися ті, хто має психологію банкіра. Для них прибутки завтрашні завжди дорожчі за легкі сьогоднішні. Інакше кажучи, це люди, налаштовані на довгострокову, терпеливу, скрупульозну професійну роботу.

Сьогодні у більшості банків залишилися саме такі команди. Саме такі банки вижили і зберегли перспективу подальшого розвитку.

Все починалося так романтично... До

1995 року — легкі заробітки, пов'язані з інфляцією. Досить було зібрати пасиви в національній валюті, зайняти валютну позицію і — стригти купони. Навряд чи можна назвати це професійною діяльністю.

Із 1995 по 1998 рік досить легко було заробляти на ринку внутрішніх запозичень — ринку ОВДП з високим процентним прибутком. Криза 1998 року, яка серйозно зачепила банківську систему, ще раз довела, що пора легких заробітків минула. Банківський хліб — не такий простий. Банк — це реальне виробництво, де потрібен кваліфікований персонал, високі технології. Минулий рік і половина нинішнього засвідчують: у банках серйозно замислилися і над собівартістю послуг, і над ефективністю роботи, і над кількістю персоналу, і над структурою. Іде нормальна банківська робота.

Згадуючи про романтизм у банківському бізнесі, не можна не зауважити: сьогодні, на жаль, не кращий зразок романтизму залишився в деяких органах державного управління і частині парламенту. Я називаю романтизмом або ж наївністю заклики та вимоги до банків поводитися патріотично, вкладати гроші туди, куди вважає за потрібне держава.

На мій погляд, патріотизм виявляється дещо в іншому. Мета бізнесу — заробляти гроші. Мета державного управління — забезпечити, щоб ці гроші заробляли цивілізованим способом. У кожного — своя роль, визначена природою взаємовідносин. У комерційних банків завдання заробляти гроші, у держави — регулювати фінансовий сектор таким чином, щоб прагнення заробляти гроші у банківській системі збігалося з інтересами всього населення України.

Яскравий приклад невмілого державного регулювання — проблема ОВДП. Як відомо, емісія державних облігацій почалася не зразу по закінченні девальвації, а через 3—5 місяців. Банки вже почали по троху повертатися обличчям до реального сектора економіки. Якби в той час не були запроваджені високоприбуткові опе-

рації, пов'язані з ОВДП, почалося б кредитування економіки.

Не банкіри винайшли цей інструмент. Його винайшла держава. Вона запровадила високоприбуткові ОВДП, і гроші з реального сектора перетекли у сферу бюджетних відносин: банкіри спрямували їх туди, де було вигідніше працювати.

Правила гри завжди визначає держава. Як вони визначені, так банкіри й поведуться. Звинувачувати їх у непатріотизмі — просто наївно. За нормальних правил банкіри будуть патріотичними (навіть у розумінні чиновників).

Я думаю, що банкіри подорослішали раніше, ніж ті, хто визначає правила гри. Державі слід повернутися обличчям до реалій.

У банків і держави не повинно бути конфлікту інтересів. Особисто я — як громадянин, депутат і банкір — проти відновлення тих прибуткових інструментів, які відволікають кошти від реального сектора економіки. Тому що це віддаляє перспективу становлення банківської системи, притягує до неї випадкових людей, котрі прагнуть легких заробітків. Нам сьогодні не потрібен легкий хліб за рахунок інших. Можливо, саме в цьому і полягає патріотизм.

Разом із банківським ринком розвивалася й Асоціація українських банків — організаційно, психологічно, в плані усвідомлення своїх завдань. Якщо на початку діяльності АУБ захищала всі банки і від усіх, то згодом прийшло розуміння, що банки, як і люди, — різні. Банки справді повинні бути різними, однак достатньо потужними, щоб працювати на ринку як повноцінні оператори. Нам не слід будь-якою ціною зберігати геть усі: потрібні банки, затребувані ринком. Хай це буде ринок великих промислових підприємств-позичальників чи ринок позичальників дрібних — фізичних осіб або домашніх господарств. Однак банк не може працювати лише тому, що називається банком і має банківську ліцензію: він по-

винен мати свою ринкову нішу. Відрадно, що розуміння цього — нехай поки що не оформлене концептуально — виявляють і в АУБ.

Окрема тема — проблема малих банків. Звичайно, вони потребують більшого захисту, ніж великі, які в змозі самостійно вирішувати ті чи інші питання із владними структурами. Можливо, деякий час варто було займатися лобіюванням інтересів банків за розміром їх капіталу. Проте не думаю, що малі банки слід підтримувати штучно: ринок повинен визначити, чи будуть вони жити.

Із часом АУБ стала все більше лобіюва-

ти системні питання, що стосуються розбудови банківської системи, взаємовідносин банківського сектора з урядом, Національним банком, податковою адміністрацією. Це справа, яку слід розвивати, у неї — серйозні перспективи.

Особливо помітно завдяки численним виступам у пресі проявилася робота асоціації у 1999 році, коли було опубліковано проєкт нового закону про банки. Та це — лише видима частина айсберга. В робочій групі, створеній для доопрацювання закону, АУБ працювала не менш активно. Сьогодні асоціація налаштована

на щоденну копійку роботу, в тому числі в законодавчому полі. Ця якість мені дуже подобається.

Успіх громадської організації визначається ентузіазмом людей, які в ній працюють. АУБ довела свою життєздатність. Асоціація стала місцем, куди можна прийти поділитися проблемами — у формі "круглого столу" чи в індивідуальній бесіді. Це місце, де можна вести цивілізоване лобіювання інтересів банківської системи.

Асоціація українських банків, без сумніву, відбулася, і добре, що вона є.

**Голова правління АКБ "Трансбанк",
член Ради Асоціації українських банків**

Валентина Лашкевич:

"Асоціація — впливова структура у фінансовому сегменті нашого суспільства"

Блиц-інтерв'ю

— Яку роль відіграє асоціація у житті комерційного банку?

— Треба виходити з того, що вітчизняні комерційні банки — це фінансові інститути, які об'єднують високопрофесійних і висококваліфікованих фахівців. Об'єднані в асоціацію, банки стали економічно могутньою та політично дієвою силою, помітною в державі. АУБ концентрує нав-

коло себе інтелект діючих фінансових інститутів та генерує потужну енергію, яка підтримує прогресивний розвиток суспільства. Контакти асоціації у розвинутих державах світу сприяють швидшому інтегруванню нашої моделі країни в міжнародну спільноту.

Комерційний банк, маючи значні зобов'язання перед акціонерами, вкладниками, державними структурами, не може діяти осібно — впливати на законодавчі органи, налагоджувати правові відносини, взаємодіяти з податковими та контролюючими структурами. АУБ відіграє в житті банків країни неоціненну організаційну роль: спільно вирішуються життєво важливі питання (проблеми капіталізації, захист капіталів вітчизняних банків від знецінення, відстоювання інтересів малих та середніх "фінансово здорових" комерційних банків тощо). Позитивної оцінки заслуговує її робота над удосконаленням податкового законодавства, оскільки неузгодженість податкової та нормативної бази держави призводить до важких ускладнень у взаємовідносинах банків і фінансових органів.

Налагоджені багаторічною співпрацею зв'язки між АУБ та НБУ допомагають розробляти стратегію розвитку банківської системи. Спільно опрацьовуються нормативні документи, завжди в центрі уваги інтереси комерційних банків. Дбаючи про захист вітчизняної банківської системи в цілому, пам'ятаймо про захист інтересів кожного пересічного громадянина держави як вкладника або акціонера.

— Як би ви коротко сформулювали своє бачення перспектив розвитку Асоціації українських банків?

— Враховуючи, що асоціація — це впливова структура у фінансовому сегменті нашого суспільства, бажано, щоб більшість комерційних банків вступила до цієї організації. Об'єднання висококваліфікованих спеціалістів, які володіють значною інтелектуальною власністю і зсередини знають усі поточні проблеми банківської системи, допоможе підвищити мобільність АУБ у вирішенні багатьох питань.

А як керівник середнього (за розміром капіталу) комерційного банку я виступаю за те, щоб асоціація наполегливіше відстоювала інтереси середніх банків, обстоювала їхнє право на існування в нашій економіці. Необхідно протидіяти монополізму великих банків, капіталізація яких не завжди ототожнюється із забезпеченням ліквідності та платоспроможності.

Одним із важливих напрямів діяльності АУБ у перспективі, гадаю, повинен стати чіткий розподіл діяльності за чітко окресленими напрямками: робота з великими системними банками, з малими та середніми, контакти з НБУ, Державною податковою адміністрацією; окремо — зважено, цілеспрямовано — слід вести кадрову політику тощо.

Сподіваюся, добре налагоджена співпраця банківської системи та асоціації і надалі буде надійним підґрунтям для розвитку й розквіту вітчизняних банків.

**Владислав
Новаковський**

Начальник управління
цінних паперів АБ "Енергобанк"

Використання банківських інструментів для зменшення заборгованості підприємств паливно- енергетичного комплексу країни

Платіжна криза 1998–99 років, яка є однією зі складових фінансової кризи, уповільнення розрахунків негативно вплинули на стан економіки України. Проблема неплатежів набула загального характеру і паралізувала роботу практично всіх підприємств, у тому числі й паливно-енергетичної галузі. "Енергобанк" використовує банківські інструменти, щоб змінити цю ситуацію на краще.

Ситуація в паливно-енергетичному комплексі країни ускладнювалася: зростали обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей, зменшувалися надходження до державного бюджету, бракувало коштів на виплату заробітної плати, виникли проблеми з розрахунками за отримане паливо та обладнання. Аби виправити становище, Кабінет Міністрів та Національний банк України прийняли спільну Постанову від 19 квітня 1999 року № 621 "Про проведення записів простроченої взаємної заборгованості підприємств, установ і організацій електроенергетики, вугільної та газової промисловості".

Згідно із цією постановою АБ "Енергобанк" як один із уповноважених банків-координаторів із 01.05.1999 року в експериментальному порядку проводив на беземісійній основі взаєморозрахунки з метою погашення простроченої взаємної заборгованості за участю підприємств, установ і організацій паливно-енергетичного комплексу та їх дебіторів і кредиторів.

Щоб ефективно провести записи та залучити до них максимальну кількість учасників, АБ "Енергобанк" відкрив спеціальні рахунки учасникам розрахунків та встановив коррахунки з іншими банками, які обслуговують учасників записів.

Записи взаємної заборгованості за участю підприємств, установ та організацій паливно-енергетичного комплексу з дебіторами та кредиторами здійснювалися незалежно від першочергових пре-

тензій до учасників цих розрахунків і не пов'язувалися із взаємовідносинами з бюджетами всіх рівнів.

Проведення записів простроченої взаємної заборгованості базується на одноденному кредитуванні ініціатора взаєморозрахунків. Обов'язковою умовою проведення розрахунків є відсутність залишків коштів на спеціальних та позичкових рахунках клієнтів, кореспондентських рахунках банків на кінець робочого дня.

Банк-координатор чітко контролює хід розрахунків та дії обслуговуючих банків.

У результаті періодичного проведення записів взаємної заборгованості ліквідовано значний борг між підприємствами електроенергетики, зменшилася сума картотеки № 2, що сприяло збільшенню обігу коштів підприємств, зниженню податкового тиску. Підприємства отримали змогу сплачувати за енергоносії, паливо, обладнання, матеріали тощо.

Борги за придбану на енергоринку електроенергію зростають. Підприємства по-різному намагаються з них виплатитися. За допомогою записів взаємної заборгованості з використанням одноденного банківського кредитування можна реально зменшити обсяг неплатежів підприємств; водночас це дасть змогу послабити податковий тиск на них.

**Наталія
Денисенко**

Провідний економіст управління
цінних паперів АБ "Енергобанк"

АББ "Приватінвест"

АББ "Аваль"

АББ "Кліринговий Дім"

Юрист у банку /

Пріоритети визначає ЖИТТЯ

Штрихи до портрета заступника голови правління АКБ "Мрія" Анатолія Жукова

У Анатолія Жукова — дві вищі освіти: закінчив радіотехнічний факультет Київського політехнічного інституту і юридичний факультет Київського державного університету ім. Т.Шевченка. І хоча суто банківської спеціальності в нього немає, в банку "Мрія", де Анатолій працює з дня його заснування, тобто з 1992 року, заступником голови правління з правових питань, як і в Асоціації українських банків, де керує групою юристів-експертів, він — людина незамінна. І це зрозуміло: щодня в банках виникають проблеми, які потребують компетентного правового вирішення. Часто ці проблеми схожі, і їх краще вирішувати на рівні асоціації, де концентруються різні думки й підходи.

Виникла в банку "Мрія", наприклад, проблема з реалізацією застави — нафтобази. З'ясувалося, що згідно із Законом "Про заставу" навіть після двох торгів із продажу заставленого майна нафтобаза не може без згоди заставодавця перейти у власність банку в рахунок погашення зобов'язань по кредиту. Але ж згоди із заставодавцем банку досягти важко, адже він не бажає передавати нафтобазу за прийнятною для банку ціною. Усунути цю зайву вимогу закону, до речі, за ініціативою Анатолія, посприяв авторитет асоціації, яка звернулася в робочу групу Кабінету Міністрів із підготовки змін до Закону "Про заставу" з пропозицією, вистражданою банком "Мрія". Пропозицію було включено до проекту змін до закону і прийнято депутатами в першому читанні. Додам, і недавнє введення до Закону "Про заставу" вимоги щодо реєстрації застав рухомого майна теж не обійшлося без участі Анатолія.

Практика роботи комерційного банку підказує й інші пропозиції, які сприяють нормальному кредитуванню підприємств. Так, згідно з новою редакцією Закону "Про банкрутство" можливість задоволення вимог кредиторів пов'язана із додатковими витратами як грошей, так і часу кредитора на складні процедури банкрутства. Щоб зробити цей закон привабливим для кредитора знову ж таки необхідні досвід практичної роботи й авторитет асоціації в роботі з Кабміном і Верховною Радою.

Разом зі своїми колегами з інших банків Анатолій Жуков зараз готує зміни до цього закону, а також деяких нормативних актів, де будуть враховані інтереси кредиторів.

Активну участь брав Анатолій і в підготовці законопроектів "Про Національний банк України", "Про банки і банківську діяльність", "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом", проектів Роз'яснень Вищого арбітражного суду України про застосування Законів "Про заставу", "Про банкрутство", про визнання угод недійсними.

Протягом п'яти років Жуков разом із іншими юристами банків займається в асоціації цими правовими питаннями. Зробив значний особистий внесок у вдосконалення банківського законодавства. І це лише один аспект діяльності досвідченого професіонала. Інший — це, власне, основна робота — банк "Мрія". Анатолій Жуков відповідає за повернення кредитів. Можна уявити, який це обсяг роботи, якщо нині кредитний портфель банку становить більше половини його активів. Причому, зауважує Анатолій, цей напрямок діяльності "Мрії" є пріоритетним, адже саме від кредитування, в тому числі й у вільно конвертований валюті, банк отримує найбільше прибутку. Крім великих підприємств, таких як ВАТ "Завод "Ленінська кузня", ЗАТ "Київська кондитерська фабрика ім. К.Маркса", ВО "Латекс", Київський м'ясокомбінат, "Мрія" кредитує також багато малих і середніх підприємств. 90% позичальників банку — його клієнти. Це дає змогу контролювати їхні грошові потоки. А головне — тут намагаються уникати ризикових операцій. Коли кредитують, щоразу зважують, як це може позначитися на ситуації при коливаннях кон'юнктури ринку, при змінах у законодавстві.

Небагато банків кредитують нині фізичних осіб. Банк "Мрія" працює в цьому напрямі досить успішно. Зазвичай кредити видаються під заставу квартири.

— Але питання щодо прийому квартири під заставу — справа досить специфічна, — зауважує Анатолій Жуков. — Ми ніколи не

радили б самому банку займатися оцінкою квартир. Зробити це спроможна лише фірма, яка займається продажем квартир.

Тому банк "Мрія", кредитуючи фізичну особу, щоразу укладає угоду з ріелтєрською фірмою. Відтак має подвійне забезпечення кредиту. З одного боку, бере під заставу квартиру, з другого — ця ж кредитна угода захищена поручительством ріелтєрської фірми: якщо банк не зможе реалізувати предмет застави, ріелтєрська фірма заплатить йому за цю квартиру. Схема спрацює досить успішно, і "Мрія" вже три роки поспіль тісно співробітничав з ріелтєрською фірмою. Анатолій мало розповідає про себе, в основному, — про здобутки банку. А банку "Мрія", дійсно, є чим пишатися, хоч і розвивався він непросто. Зате успішно. В результаті, — і це найголовніше — люди повірили в нього. Нині обсяг депозитних вкладів населення в банку — досить значний. "Мрія" серед інших українських банків, враховуючи й Ощадний, закладами населення — серед перших двадцяти банків.

— Ми живемо за рахунок успіхів банку, — говорить Анатолій. — І цілком логічно, повинні дбати про них, тобто працювати з повною віддачею.

Вочевидь Жуков працює саме так: і в банку, і в асоціації, ділиться досвідом із юристами інших банків на семінарах АУБ, бере участь у підготовці банківських спеціалістів у Міжнародному інституті менеджменту. За останні чотири роки в різних виданнях надруковано 25 його публікацій з питань банкрутства, застави, акціонерного права. А нещодавно у видавництві "Ін-Юре" вийшов підручник "Банківське право України", де Анатолій Жуков — автор трьох розділів.

Зрозуміло, день у заступника голови правління банку "Мрія" аж надто щільний. Але він скрізь і все встигає. Такий у нього характер: в усьому має бути порядок, чіткість, вираженість. І точність. Бо точність, як то мовиться, — ввічливість юристів.

Людмила Патрикац,
"Вісник НБУ".

Ділові контакти

Альфа і омега діяльності ВАБанку

Кожен банк має свої пріоритетні напрями діяльності. Для ВАБанку це — робота з населенням, головним інвестором національної економіки, і кредитування малого та середнього бізнесу. Про те, як ці два напрями розвиваються, — у статті голови правління ВАБанку Юрія Блащук.

ВАБАНК КРЕДИТУЄ РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ

Тривале й успішне співробітництво Всеукраїнського акціонерного банку з міжнародними фінансовими організаціями дає йому змогу залучати в українську економіку кредитні ресурси на вигідних умовах. При цьому пріоритетом кредитної політики ВАБанку є надання кредитної підтримки малим та середнім підприємствам недержавного сектора економіки, що ефективно працюють та розвиваються.

Однак у сучасних економічних умовах на ринку спостерігається певний дефіцит платоспроможних позичальників. Це обумовлено, з одного боку, об'єктивною економічною ситуацією, а з другого, внутрішніми проблемами підприємств, зокрема не завжди відповідним рівнем менеджменту.

Аби уникнути проблемних кредитів та надати кредитну підтримку дійсно ефективним підприємствам, фахівці ВАБанку спільно з експертами TACIS розробили та запровадили систему кредитного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, яка передбачає видачу будь-якого кредиту. Оцінюючи платоспроможність потенційного позичальника, фахівці банку враховують три основні фактори: рівень менеджменту, в тому числі фінансового, конкурентне середовище та позицію підприємства на ринку, а також його

фінансовий стан.

Завдяки всебічній попередній кредитній експертизі ВАБанк за весь час обслуговування міжнародних кредитних ліній не видав жодного проблемного кредиту. Хоча результати співробітництва ВАБанку з міжнародними фінансовими організаціями підтверджують його неабияку активність на кредитному ринку.

Участь АТ "ВАБанк" в обслуговуванні міжнародних кредитних ліній:

- Німецько-українського фонду (з 1997 року) — за період роботи надано 272 кредити на загальну суму 8 мільйонів 155 тисяч 491 німецька марка;
- Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) для малих та середніх підприємств (з 1996 року) — за період роботи профінансовано 16 проектів на загальну суму 15 мільйонів доларів США;
- у рамках Програми мікрокредитування Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) (з 1999 року) — надано 80 кредитів на загальну суму 1 мільйон 284 тисячі 463 долари США;
- у рамках Програми сприяння розвитку малого та середнього бізнесу Фонду "Євразія" (з 1999 року) — вже профінансовано 4 проекти на суму 260 тисяч доларів США.

У березні 2000 року АТ "ВАБанк" уклав із Міністерством фінансів України угоду про обслуговування кредитної лінії Світового банку "На реструктуризацію вугільної промисловості", в рамках якої

Юрій
Блащук

Голова правління ВАБанку

кредитна підтримка надається підприємствам мікро-, малого та середнього бізнесу, що створюють робочі місця для шахтарів та членів їхніх родин. Максимальна сума кредиту становить 2 мільйони 250 тисяч доларів США. Кредит може бути використаний на довгострокове фінансування засобів виробництва, короткострокове фінансування матеріально-технічних витрат на виробництво, фінансування лізингу, постійного обігового капіталу (на термін до 1 року). Термін повернення кредиту залежить від майбутніх грошових потоків проекту, але не може перевищувати 5 років (включно з пільговим періодом тривалістю 2 роки).

Зростання обсягів кредитного портфеля ВАБанку (з початку року він збільшився на 25 мільйонів гривень) свідчить на користь обраної стратегії підтримки ефективних підприємств реального сектора економіки. В умовах посилення конкурентної боротьби банків за платоспроможних позичальників ВАБанк намагається надавати своїм клієнтам найбільш якісні послуги кредитування, впроваджує та застосовує зручні для позичальників форми обслуговування.

Надані кредити:

- ТОВ "Декорт" — 2 108 500 доларів США (на 5 років — купівля обладнання для виготовлення 5-літрових ПЕТ-каністр і розлив мінеральних вод);
- ТОВ "Роялті Ф.К." — 1 983 300 доларів США (на 5 років — організація ресторану-клубу);
- ТОВ "Бруклін-Вода" — 1 500 000 доларів США (на 4 роки — виготовлення півторалітрових ПЕТ-пляшок і розлив сваявських мінеральних вод);
- ЗАТ "Київський вітамінний завод" — 503 500 доларів США (на 5 років — купівля обладнання для виробництва вітамінів і лікарських препаратів у капсулах);
- ТОВ "Ніко-Київ" — 777 800 доларів США (на 5 років — будівництво та експлуатація нового комплексу технічного об-

слуговування автомобілів);

- ТОВ ВТФ “Мономах” — 400 000 доларів США (на 5 років — закупівля обладнання для фасування чаю та кави);

- ЗАТ “Імідж Україна” — 350 000 доларів США (на 3 роки — закупівля обладнання для фотографічних міні-лабораторій);

- ПКФ “Корн” — 8 000 000 грн. (на 2 роки — будівництво міського авторинку “Центральний”).

формує на підставі глибокого аналізу економічної ситуації в Україні. Завдяки проведенню зваженої депозитної політики банк додатково залучив за 4 місяці поточного року на депозити близько 15 млн. грн. Свої заощадження банку довірили понад 14 тисяч громадян України. Згідно з рейтингом Асоціації українських банків (на 1 травня 2000 року) за показником залучених від населення коштів ВАБанк

тер. Для заохочення клієнтів та компенсації психологічного дискомфорту клієнтів від зниження ставок за депозитами банк розробив та запровадив виграшні вклади, між власниками яких періодично розігруються призи. Сьогодні банк здійснює виплати золотих злитків, а також срібних та мельхіорових ювілейних монет за виграшним вкладом “Випускник-2000”. Із метою надання цьому виду вкладу навчально-пізнавального характеру, у призовому тиражі для вкладників розігрувалася колекція ювілейних монет, випущених із нагоди знаменних подій в історії України.

Умови вкладу “Призовий” розроблено з метою стимулювання розмірів сум, що розміщуються на депозитах вкладниками ВАБанку, адже на вкладні рахунки, що перевищуватимуть на день проведення тиражу 5 000 грн., встановлено заохочувальні призи.

У березні 2000 року ВАБанк зі своїми вкладниками розпочав благодійну акцію щодо надання допомоги дітям-інвалідам спеціалізованої загальноосвітньої допоміжної школи-інтернату № 8 м. Києва. Із цією метою запроваджено благодійний вклад “Турбота”, за яким частина (не менше 10%) або весь нарахований за вкладом дохід перераховується на рахунок школи-інтернату.

Уже близько двох років у населення користується попитом “Вклад-кредит”. Адже розмістивши кошти на умовах цього вкладу, депонент отримує право скористатися кредитом банку. В цьому випадку кредит оформляється в максимально короткий термін без додаткової застави.

З метою залучення довгострокових ресурсів банк у поточному році запровадив 15-місячний вклад у національній та іноземній валюті (долари США) під назвою “Нове тисячоліття”. Завдяки запровадженню цього вкладу ВАБанку протягом 4 місяців вдалося залучити на депозити 6.5 мільйона гривень.

Характерною рисою роботи ВАБанку з населенням є розширення спектра банківських послуг та підвищення якості сервісу, що сприяє підвищенню привабливості банку в очах вкладників та зростанню довіри до нього.

Найближчим часом банк планує запровадити нові послуги для населення: обслуговування поточних рахунків за системою “Банк — клієнт” та прийом платежів за надані послуги телефонного зв'язку.

Останнім часом у ВАБанку спостерігається тенденція до зростання в структурі коштів на депозитах питомої ваги коштів вкладників із інших регіонів України, що обумовлено, в першу чергу, розширенням мережі філій банку.

Головний офіс ВАБанку.

НАШ УСПІХ — У РОБОТІ З НАСЕЛЕННЯМ

Громадяни України потенційно є головними інвесторами національної економіки. Адже кошти населення, залучені на депозити комерційних банків, — важлива складова кредитних ресурсів, необхідних для підтримки національного товаровиробника. Тому залучення коштів населення є одним із пріоритетних напрямів діяльності ВАБанку.

Успіх цієї роботи багато в чому залежить від загальної економічної ситуації в Україні, зокрема, рівня інфляції, стабільності банківської системи. Крім названих економічних факторів, слід враховувати й низку факторів психологічних. Адже банкрутство цілої низки українських банків, що провадили ризикову кредитно-депозитну політику, похитнуло довіру вкладників до банківської системи в цілому. І лише з початку нинішнього року можна відзначити тенденцію швидкого зростання активності населення щодо розміщення вільних коштів на депозитах комерційних банків.

Процентну і тарифну політику банк

посідає серед інших комерційних банків 12-те місце.

В умовах досить жорсткої конкурентної боротьби за кошти вкладників, що спостерігається останнім часом на фінансовому ринку України, ВАБанк намагається пропонувати населенню гнучкі та взаємовигідні умови розміщення депозитних коштів. Неодмінною умовою ефективності депозитної політики банку щодо населення є індивідуальний підхід до потреб різних категорій вкладників. Вкладникам нашого банку надається широкий перелік умов розміщення вільних коштів, зокрема 17 видів депозитів у національній та 14 — в іноземній валюті. Нові види вкладів запроваджуються з урахуванням відмінностей мінімальної суми вкладів, терміну дії угоди, строковості виплати доходу, можливості додаткового внеску тощо.

Однією з головних проблем у стосунках “банк — вкладник” слід вважати зміну умов розміщення коштів на депозитах, що обумовлено коливаннями облікової ставки Національного банку України. Ця проблема характерна для банківської системи України в цілому і має швидше психологічний, ніж економічний харак-

Анонс /

Готується до друку перша банківська енциклопедія України

Зусиллями Національного банку України та Інституту незалежних експертів завершується підготовка до друку "Енциклопедії банківської справи України" — першого в історії нашої держави наукового довідкового видання про банківську діяльність та банки, побудованого за принципами національної галузевої енциклопедії. Близько 1600 статей енциклопедії становлять цілісне коло систематизованих різнобічних знань про банківську справу в її становленні й розвитку загалом та в конкретно-історичних умовах України зокрема. Видання містить низку додатків та значний ілюстративний матеріал довідкового і історико-пізнавального змісту. Зокрема, на трьох кольорових вкладках обсягом 72 сторінки вперше подано "Глюстровану історію грошового обігу на території України" від античних часів до сьогодення.

Анонсуючи вихід "Енциклопедії банківської справи України", передруковуємо з неї статтю про Асоціацію українських банків.

АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

Асоціація українських банків (АУБ) — створене на добровільних засадах професійне об'єднання комерційних банків та інших фінансово-кредитних установ України. Заснована в грудні 1989 року на зборах представників одинадцяти комерційних банків як Асоціація комерційних і кооперативних банків. Статут зареєстровано 11 червня 1990 року. Ініціатором АУБ і першим головою її Ради був Горбовський В.І. — голова правління Промбудмбанку. Активну участь у створенні АУБ взяли також Укрінбанк, Легбанк, банк "Відродження" та інші. Об'єднує 124 комерційних банки, 5 регіональних банківських союзів, УМВБ, Українську фінансово-банківську школу та Міжнародний університет фінансів (січень 2000 р.). Вищий орган АУБ — з'їзд, що скликається не менше одного разу на рік (липень 1999 р., VIII з'їзд). Між з'їздами — Рада АУБ. Виконавчий орган — дирекція на чолі з президентом та віце-президентами. Дирекції підпорядковані: управління зв'язків з банками; юридичний центр; інформаційно-аналітичний центр; господарський відділ та інші структури. При АУБ діють третейський суд, комісія з питань безпеки

і таємниці банківської діяльності. АУБ складає і публікує рейтингові таблиці українських комерційних банків. Президент АУБ — Сугоняко О.А. (з 1993 р.).

Основні завдання АУБ: представництво і захист інтересів банків — членів асоціації, забезпечення правової бази та

правових гарантій банківської діяльності; сприяння підвищенню кваліфікації і професіоналізму керівників, спеціалістів банків; ознайомлення громадськості з діяльністю банків та їх роллю в економічному житті України; сприяння реалізації положень антимонопольного законодавства у сфері банківської діяльності; утвердження взаємної довіри, надійності, порядності й ділового партнерства у стосунках між банками та клієнтами, доведення до відома банків законодавчих

і нормативних актів органів державної влади й управління, НБУ, Вишого арбітражного суду України з питань, що стосуються банківської сфери діяльності, розвиток міжнародних банківських зв'язків.

З метою реалізації зазначених завдань АУБ добивається прийняття її пропозицій комітетами ВР України, урядом при розгляді проектів законодавчих і нормативних актів, які стосуються банківської діяльності; підтри-

мує і розвиває ділові контакти з Верховною Радою, Адміністрацією Президента, Кабінетом Міністрів України; взаємодіє з НБУ щодо вироблення основних напрямів грошово-кредитної політики, вдосконалення контролю за діяльністю банків, податкової політики тощо; створює спільно з відповідними навчальними закладами школи, центри і курси підготовки та перепідготовки кадрів; співпрацює із засобами масової інформації, проводить прес-конференції, видає інформаційний бюлетень та інші матеріали; надає консультації та допомогу своїм членам у справах, що стосуються діяльності українських банків, самостійно і разом з НБУ організовує симпозиуми, семінари, обмін досвідом роботи; вивчає і поширює досвід, дає рекомендації щодо ефективного здійснення банківських операцій і стандартизації банківських процедур, а також надає допомогу банкам в організації їхньої роботи, в подоланні обставин, що тимчасово погіршують стан ліквідності банків; координує діяльність банків у сфері спільних інтересів членів АУБ. АУБ брала активну участь у підготовці і прийнятті інструкцій НБУ "Про регулювання і контроль за діяльністю комерційних банків", "Про порядок ліцензування діяльності комерційних банків", положень "Про створення резервів на покриття втрат від кредитних операцій", "Про формування банківською системою обов'язкових резервів" і таке інше. Значну роботу було проведено у зв'язку з переведенням банківської системи України на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, що дало змогу зробити значний крок до інтеграції національної банківської системи у міжнародну банківську сферу, розширення прямих взаємовідносин українських банків з іноземними. Проведено міжнародні конференції: "Проблема стабілізації національної валюти в новоутворених країнах Європи: практичні аспекти" (1993 р.), "Економічні та правові передумови фінансово-банківської кризи в Україні: шляхи запобігання та досвід інших країн" (1998 р.). У вересні 1998 року на надзвичайному з'їзді було обговорено кризову ситуацію, що склалася на фінансових ринках країни, і визначено заходи щодо подолання кризи.

Одним із досягнень АУБ є налагодження ділового співробітництва з НБУ. Незважаючи на наявність окремих розбіжностей у поглядах на діяльність комерційних банків, функціонування малих банків і їх капіталізації, деякі питання монетарної політики та формування обов'язкових резервів, у цілому АУБ має спільний з НБУ підхід до діяльності банківської системи.

А.Паламарчук.

Із записника архіваріуса /

Історія розвитку Асоціації українських банків. Календар подій

*Події, про які піде мова, — далеко не історичного характеру. За десять років в Україні були й вагоміші — такі, як здобуття державної незалежності, запровадження фіксованого курсу національної валюти або введення гривні.
Ми ж говоритимемо лише про те, що ініційовано і зроблено за участю Асоціації українських банків.*

1989

Грудень

✓ Збори засновників Асоціації комерційних і кооперативних банків України.

1990

Січень

✓ Ухвалено статут Асоціації комерційних і кооперативних банків України.
✓ Почала діяти перша Рада асоціації.

Червень

✓ Асоціація комерційних і кооперативних банків України пройшла державну реєстрацію.

1991

Березень

✓ Верховна Рада України прийняла Закон України “Про банки і банківську діяльність”.

Липень

✓ На позачергових зборах банків — членів асоціації обговорено проблеми перереєстрації українських банків, а також сплати ними статутних фондів, виконання нормативів, організації кредитування великих виробничих програм.
✓ Першим Президентом асоціації обрано Б.І.Маркова.

Вересень

✓ Нарада з керівництвом НБУ з приводу перереєстрації в Національному банку України комерційних банків, зареєстрованих у колишньому Державному банку СРСР.

1992

Березень

✓ Звітні збори АККОБ.

Травень

✓ Міжнародна конференція з питань запровадження національної валюти.
✓ “Круглий стіл” із представниками Угорської асоціації банків на тему “Напрями співпраці між українськими та угорськими комерційними банками”.

Вересень

✓ Організація курсів для підвищення кваліфікації банківських спеціалістів, які виконують валютні розрахунки.
✓ “Круглий стіл” на тему “Проблеми міжбанківських розрахунків в Україні та шляхи їх удосконалення”.

Жовтень

✓ Семінари зі співробітниками комерційних банків у зв’язку з виходом України з рублевої зони та проблемами розрахунків між суб’єктами господарювання.

1993

Лютий

✓ Національна науково-практична конференція “Проблеми розвитку кредитно-банківської системи України”.

Квітень	✓ І з'їзд АККОБ. Президентом АККОБ обрано О.А.Сугоняка
Травень	✓ Міжнародна конференція “Проблема стабілізації національної валюти в новоутворених країнах Європи: практичні аспекти” за участю представників законодавчої влади, фінансово-бюджетних установ і комерційних банків України, Білорусі, Казахстану, Естонії, Латвії, Литви та інших пострадянських держав.
Червень	✓ Зустріч керівництва асоціації і банкірів із Президентом України Леонідом Кравчуком.
Жовтень	✓ ІІ з'їзд АУБ. Прийнято рішення про перейменування Асоціації комерційних і кооперативних банків у Асоціацію українських банків, оскільки нова назва більше відповідає цілям та завданням об'єднання.
Листопад	✓ На засіданні Ради з питань банківської діяльності при Кабінеті Міністрів України обговорено проблеми девальвації національної валюти та запровадження фіксованого курсу. Асоціація послідовно виступає за ринковий курс національних грошей.
Грудень	✓ На розширеному засіданні Ради асоціації за участю Голови Правління НБУ В.А.Юшенка обговорено механізми використання обов'язкових резервів, ліквідності банків, купівлі валюти, поширення на зарубіжні філії функцій контролю за банківською діяльністю тощо.

1994

Лютий	✓ На засіданні Ради з питань банківської діяльності при Кабінеті Міністрів України вироблено стратегію впровадження вексельного обігу та обговорено перспективи його розвитку.
Червень	✓ Зустріч керівництва НБУ, АУБ і найбільших банків (“Україна”, Промінвестбанк та Укрсоцбанк) із Головою Верховної Ради України О.О.Морозом. Досягнуто домовленостей про співпрацю при розробці банківського законодавства та рівні умови оподаткування банків з іншими суб'єктами господарювання. ✓ ІІІ з'їзд АУБ.
Серпень	✓ Зустріч банкірів із Головою Правління НБУ В.А.Ющенком, на якій обговорювалися нові нормативні документи НБУ стосовно примусового кредитування АПК, обмеження відсотків за кредити, нових правил розрахунків собівартості, змісту звітів. За результатами дискусії НБУ згодом частково лібералізував нормативну базу.
Вересень	✓ На конференції “Законодавче забезпечення розвитку банківської системи України”, організованій Комісією Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності за участю НБУ та АУБ, обговорено питання щодо функціонування Української фондової біржі та банків на ринку цінних паперів, тенденцій розвитку ощадної справи, реєстрації і регулювання діяльності комерційних банків. ✓ Зустріч голів правлінь комерційних банків із Президентом України Леонідом Кучмою.
Листопад	✓ Наради НБУ з керівниками комерційних банків щодо ситуації, яка склалася в банках у зв'язку з прийняттям НБУ постанов № 174 та № 174-А. Асоціація наполягала на скасуванні цих документів, оскільки запровадження обмежень на міжбанківські кредити та надання клієнтам позик негативно впливало на розвиток економіки країни.

1995

Лютий	✓ Зустріч-семінар юристів українських комерційних банків. Визначено головні напрями вдосконалення законодавчого поля.
Березень	✓ Нарада банківських фахівців із питань цінних паперів та інвестицій. Обговорено проєкт Концепції створення і розвитку фондового ринку України, питання правового забезпечення його діяльності.
Травень	✓ Семінар “Банківські установи у структурі сучасного фондового ринку”.
Червень	✓ ІV з'їзд АУБ. ✓ Зустріч учасників ІV з'їзду АУБ із Президентом України Леонідом Кучмою та

Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, на яких обговорювалися шляхи подолання перешкод у реформуванні економіки країни та вдосконалення банківської системи.

Вересень

✓ За ініціативою АУБ створено робочу групу з доопрацювання Положення НБУ “Про економічні нормативи регулювання діяльності банків”. До групи ввійшли відповідальні працівники НБУ, провідні фахівці АУБ та комерційних банків. Значну кількість пропозицій банків щодо порядку розрахунку показників щоденної ліквідності враховано НБУ.

Листопад

✓ Робоча група із працівників департаменту банківського нагляду НБУ, фахівців АУБ та комерційних банків доопрацювала Положення НБУ “Про порядок формування і розміри страхового фонду комерційних банків”. Положення суттєво перероблено з урахуванням пропозицій банків.

Грудень

✓ На нараді Комісії Верховної Ради України з питань бюджету із керівниками НБУ, АУБ та головами правлінь провідних комерційних банків обговорено проект Закону України “Про Державний бюджет України на 1996 рік” та питання оподаткування банківської діяльності.

✓ Керівництво НБУ та АУБ розглянуло питання щодо порядку та строків формування статутних фондів, стану ліквідності банків, порядку розрахунку економічних нормативів та формування обов’язкових резервів, ліцензування валютних операцій, організації готівково-грошового обігу. На прохання комерційних банків частину вимог лібералізовано.

1996

Січень

✓ Національним банком України та Асоціацією українських банків проведено конференцію щодо гарантування безпеки банківської діяльності в Україні.

Лютий

✓ Зустріч керівництва АУБ із Головою Верховної Ради України О.О.Морозом та головою Комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності В.І.Сусловим. Обговорено зауваження до Закону України “Про банки і банківську діяльність”, який регламентує нарощування статутних фондів банків.

Березень

✓ Нарада-семинар юристів комерційних банків із питань практичного застосування Закону України “Про банкрутство”.

✓ Відбулася серія ділових зустрічей АУБ із представниками НБУ, на яких обговорювалися зауваження комерційних банків та асоціації до проекту Положення “Про порядок ліцензування банків в Україні”.

Квітень

✓ Нарада керівників НБУ, АУБ та голів правлінь провідних комерційних банків. Розглянуто питання щодо можливості створення бюджетного банку, змін у порядку валютного резервування, коректності у взаємовідносинах НБУ з комерційними банками.

Травень

✓ Адміністрацією Президента України, НБУ та АУБ проведено нараду-семинар для керівників облдержадміністрацій, обласних управлінь НБУ та комерційних банків “Роль банківської системи в реформуванні економіки”.

✓ Спільно з НБУ проведено семінар-нараду кадрових служб банків України. Обговорювалися проблеми кадрового забезпечення банківської системи України, підготовки та перепідготовки банківських фахівців.

Червень

✓ V з’їзд АУБ.

Липень

✓ Спільна нарада фахівців Кабінету Міністрів України, Державної служби охорони, Асоціації українських банків, представників комерційних банків із питань організації охорони кредитно-фінансових установ. Вироблено компромісну позицію щодо вартості охорони банківських установ, порядку стягнення заборгованості за послуги охорони та порядку зняття постів охорони.

✓ Проведено зустріч керівництва АУБ із членами Комісії Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності. В ході дискусії дійшли висновку про недоцільність передачі функцій касового виконання бюджету Ощадному банку України.

Серпень

✓ Відбулася зустріч керівництва АУБ із Головою Правління НБУ В.А.Ющенком. Обговорено порядок співпраці департаментів НБУ з фахівцями АУБ та комерційних банків у підготовці проектів нормативних документів, які регулюють діяльність банків.

Вересень-листопад

✓ Робоча група працівників департаменту банківського нагляду НБУ, фахівців АУБ та комерційних банків доопрацьовувала проект Інструкції № 10 "Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків".

Жовтень

✓ Національним банком України проведено "круглий стіл" за участю керівництва емісійно-кредитного департаменту НБУ, представників АУБ та комерційних банків. Обговорено проект Положення "Про порядок формування банківською системою України обов'язкових резервів".

Листопад

✓ Створено робочу групу із фахівців АУБ та комерційних банків для розгляду законопроектів, які входять до пакета документів із податкової реформи.

Грудень

✓ На нараді керівників НБУ, АУБ та комерційних банків розглянуто питання розвитку банківської системи у 1997 р. та організації роботи щодо переходу банківської системи України на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

1997

Лютий

✓ Семінар на тему "Організація нагляду за діяльністю комерційних банків України у 1997 році", на якому розглянуто порядок введення в дію Інструкції НБУ № 10, затвердженої постановою Правління НБУ від 31.12.1996 р. № 343.

✓ Зустріч керівників комерційних банків із Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, на якій йшлося про законодавче врегулювання питань, пов'язаних із банківською діяльністю, та необхідність урахування особливостей банківської діяльності в пакеті законопроектів із податкового реформування.

Квітень

✓ Створено робочу групу для узагальнення зауважень та пропозицій комерційних банків до проекту Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств". До складу робочої групи ввійшли фахівці департаменту бухгалтерського обліку НБУ, представники АУБ та комерційних банків. Значну кількість пропозицій робочої групи враховано Комісією Верховної Ради з питань фінансів та банківської діяльності при доопрацюванні проекту закону.

Червень

✓ Семінар на тему "Введення в дію та практичне застосування Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств". У роботі семінару взяли участь розробники проекту закону, члени Комісії Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності.

Липень

✓ Нарада з питань реформування бухгалтерського обліку та звітності комерційних банків. Розглянуто питання щодо реалізації програми переходу на Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. В роботі семінару взяли участь головні бухгалтери комерційних банків України.

✓ Зустріч керівництва Асоціації українських банків та ряду комерційних банків із Президентом України Леонідом Кучмою. Обговорювалися шляхи розвитку банківської системи України, подолання кризи платежів, погашення бюджетної заборгованості, підвищення ефективності роботи служби банківського нагляду. У зустрічі взяв участь Голова Правління НБУ В.А.Ющенко.

Серпень

✓ Нарада, присвячена обговоренню проекту Положення "Про порядок формування і використання резерву для відшкодування можливих втрат за позиками комерційних банків".

Жовтень

✓ Спільне засідання Правління НБУ, Ради АУБ, керівників обласних управлінь НБУ та голів правлінь комерційних банків України. Розглянуто питання, пов'язані з виконанням доручень Президента України за результатами наради з питань банківської діяльності, що відбулася у Президента 22.07.1997 р.

Грудень

✓ Семінар для працівників кредитних підрозділів комерційних банків із питань оцінки кредитних ризиків та формування страхових резервів.

1998

Лютий

✓ VI з'їзд АУБ.

✓ Семінар на тему "Внутрішній контроль банку", на якому розглянуто принципи організації внутрішнього аудиту на прикладі Сітібанку.

Березень

✓ Створено робочу групу з доопрацювання Інструкції НБУ "Про порядок регулювання та аналіз діяльності комерційних банків". За рекомендаціями робочої групи, до якої ввійшли працівники департаменту безвізного нагляду НБУ, фахівці АУБ та ко-

мерційних банків, внесено низку змін до інструкції.

Травень

✓ Спільна нарада керівництва НБУ, Ради АУБ та керівників комерційних банків, на якій розглянуто питання капіталізації банківських установ, вимоги НБУ щодо нарощування статутних фондів банків, взаємовідносини банків з інсайдерами.

Липень

✓ Міжнародна науково-практична конференція “Економічні і правові передумови фінансово-банківської кризи в Україні: шляхи запобігання та досвід інших країн”.

Вересень

✓ Нарада з керівництвом комерційних банків із приводу примусової конверсії ОВДП.
✓ Спільна нарада керівництва НБУ, АУБ та комерційних банків, на якій обговорено проблеми банківської діяльності в умовах фінансової кризи.

✓ Зустріч керівників комерційних банків м. Києва та регіональних банківських союзів із Прем'єр-міністром В.П.Пустовойтенком, Головою НБУ В.А.Ющенком, міністром фінансів І.О.Мітюковим, представниками Адміністрації Президента України А.С.Гальчинським та В.О.Литвицьким, на якій йшлося про виконання постанови Кабміну та НБУ від 10.09.1998 р. № 1416 про добровільність конверсії ОВДП.

✓ VII позачерговий з'їзд АУБ, на якому обговорено невідкладні заходи щодо зменшення впливу кризових явищ на діяльність комерційних банків, забезпечення ліквідності банківської системи.

Жовтень

✓ Нарада з приводу обговорення проекту Положення “Про операції банків з векселями”.

✓ Спільна нарада НБУ, комерційних банків та АУБ. Обговорено пропозиції учасників VII позачергового з'їзду АУБ щодо регулювання діяльності комерційних банків, валютної позиції, нарощування статутних фондів тощо.

✓ При АУБ створено експертну раду з питань вексельного обігу для співпраці з НБУ та Державною комісією із цінних паперів та фондового ринку з питань удосконалення законодавства та нормативних документів, які регулюють обіг векселів в Україні.

Грудень

✓ “Круглий стіл” Асоціації українських банків із НБУ, Держкомітетом України з питань розвитку підприємництва та представниками громадських об'єднань підприємців. Обговорено Порядок надання органам Державної податкової служби установами банків інформації про наявність і рух коштів на рахунках клієнтів (на вимогу) та інформації про здійснення разових грошових операцій у великих розмірах, затверджений наказом ДПА від 27.08.1998 р. № 415.

✓ Зустріч керівників групи українських банків із представниками банківських кіл Російської Федерації. Російські банкіри проаналізували причини виникнення фінансової кризи та її можливі наслідки для банківської системи Росії.

1999

Січень

✓ Нарада з приводу запровадження з 1 березня 1999 р. Державного реєстру застав рухомого майна та підготовки банківської системи до роботи з Реєстром як клієнтів та реєстраторів.

Лютий

✓ Ділова зустріч керівництва АУБ із Головою НБУ В.А.Ющенком. Розглянуто коло питань щодо стану фінансового ринку в Україні, наслідків запровадження постанови Кабінету Міністрів від 30.01.1999 р. № 127 для вітчизняної банківської системи.

✓ Зустріч керівництва АУБ із першим заступником міністра фінансів України П.К.Германчуком та заступником міністра А.В.Литвином із питань конверсії ОВДП (постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.1999 р. № 127). АУБ цілеспрямовано відстоювала позицію, що проведення конверсії ОВДП може здійснюватися лише на добровільних засадах та з урахуванням можливостей комерційних банків, їх ліквідності і платоспроможності.

✓ Асоціація українських банків звернулася до судових органів із позовом про визнання постанови Кабінету Міністрів України № 127 від 30.01.1999 р. такою, що суперечить чинному законодавству.

✓ Асоціація українських банків звернулася до судових органів із позовом про визнання наказу Державної податкової адміністрації України від 27.08.1998 р. № 415 таким, що суперечить чинному законодавству.

Березень

✓ Нарада Президента України Леоніда Кучми з керівниками комерційних банків, АУБ, на якій розглянуто питання про кредитування реального сектора економіки, формування статутних фондів банків, надання інформації податковим органам тощо.

Квітень

✓ “Круглий стіл” на тему “Примушення банків до фіскальних дій”. Обговорено протиправні вимоги Державної податкової адміністрації щодо надання банками

інформації про наявність і рух коштів на рахунках клієнтів. Учасники “круглого столу” схвалили відкритий лист, в якому засудили нецивілізовану вимогу ДПА. Позицію асоціації було оприлюднено в засобах масової інформації.

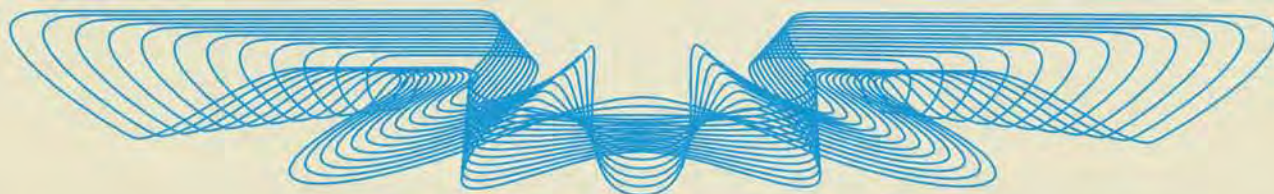
Травень	✓ Верховна Рада України прийняла Закон України “Про Національний банк України”. ✓ Нарада-семінар “Актуальні питання діяльності комерційних банків на фондовому ринку України”. Розглянуто проблеми та перспективи діяльності банків на фондовому ринку як емітентів цінних паперів, фінансових посередників та інвесторів.
Липень	✓ VIII з’їзд АУБ.
Вересень	✓ Нарада про стан банківської системи, виконання рішень VIII з’їзду АУБ, доопрацювання проекту Закону “Про банки і банківську діяльність”. ✓ Створено робочу групу для доопрацювання проекту Закону “Про банки і банківську діяльність”, до складу якої ввійшли представники АУБ, НБУ та деяких комерційних банків.
Листопад	✓ Зустріч керівників АУБ та ряду комерційних банків із Головою НБУ В.А.Ющенком, у ході якої обговорено стратегію розвитку банківської системи України. Прийнято рішення про підготовку проекту Концепції розвитку банківської системи.
Грудень	✓ Нарада з виконавчими директорами регіональних банківських об’єднань. Виконавчі директори Кримського, Дніпропетровського, Харківського, Одеського банківських союзів, Асоціації банків Львівщини наголосили на необхідності поглиблення співпраці АУБ та регіональних банківських об’єднань. ✓ “Круглий стіл”, присвячений проблемі капіталізації комерційних банків. У засіданні взяли участь народні депутати, представники НБУ, керівники АУБ та комерційних банків, преса.

2000

Січень–Лютий	✓ Створено робочу групу для опрацювання нової редакції Положення “Про порядок формування і використання резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями”, до складу якої ввійшли представники НБУ, АУБ та комерційних банків.
Лютий	✓ Створено робочу групу для доопрацювання проекту Концепції розвитку банківської системи України, до складу якої ввійшли представники НБУ, АУБ, керівники деяких комерційних банків.
Березень	✓ “Круглий стіл” на тему “Дотримання банківської таємниці щодо інформації про комерційну діяльність суб’єктів підприємництва та рух коштів на їхніх рахунках”. У засіданні взяли участь народні депутати України, керівники АУБ і комерційних банків, представники НБУ та громадських організацій професійних учасників ринку, преса. ✓ АУБ і Асоціацією банків Греції проведено банківську ділову гру “Основи управління фінансами банку”. У грі, яка проходила в м. Афіни (Греція), взяли участь представники комерційних банків України та НБУ.
Квітень	✓ Створено робочу групу для доопрацювання проекту нової редакції Інструкції НБУ “Про порядок регулювання діяльності банків”, до складу якої ввійшли представники НБУ, АУБ та комерційних банків. ✓ Участь представників АУБ у робочій групі, створеній Комітетом Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності, для підготовки до другого читання проекту Закону України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетом та державними цільовими фондами”.
Травень	✓ Зустріч представників АУБ, УСПП, НБУ, керівників низки банків та підприємств для обговорення шляхів активізації кредитування банками реального сектора економіки. ✓ Зустріч представників АУБ та комерційних банків з експертами Ради Європи для обговорення питань, пов’язаних із боротьбою з “відмиванням” коштів, добутих злочинним шляхом.

Акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК"

Акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК" — один із перших комерційних банків України, зареєстрований 30 листопада 1990 року як пайовий інноваційно-комерційний НПК-Банк (наука, промисловість, культура), згодом перетворений на акціонерно-комерційний із такою самою назвою. Змінив назву на акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК" 12 травня 1996 року.

Ліцензія НБУ № 20 надає банку право здійснювати 25 із 30 ліцензованих банківських операцій. Банк виступив одним із засновників Української міжбанківської валютної біржі, є членом її фондової секції, членом Асоціації українських банків та Харківського банківського союзу.

РЕАЛ-БАНК встановив кореспондентські відносини з банками багатьох країн. Серед них — Bank of New York і Citibank N.A. (США), Commerzbank AG і Dresdner Bank AG (ФРН), Centro Internationale Handelsbank AG (Австрія), Bank Brussels Lambert S.A. (Бельгія), Кредитімпексбанк, Ошадбанк (Росія) та інші відомі у світі банки.

У місті Лисичанську Луганської області працює філія банку. Його безбалансові територіально відокремлені відділення діють у Харкові та Луганській області.

Банк надає послуги широкому колу юридичних і фізичних осіб, бере участь у важливих для економіки країни та регіону проектах, зокрема у виготовленні зернозбиральних комбайнів типу "Бізон", будівництві готелю "Асторія", реконструкції пивзаводу в Харкові, забезпеченні агропромислового комплексу запчастинами до сільськогосподарських машин, паливно-мастильними матеріалами, насінням, розвитку транспортних послуг, торгівлі товарами для населення.

Підтримуючи політику держави, спрямовану на стимулювання приватної ініціативи та малого підприємництва, банк став одним із засновників кредитно-гарантійної установи, створеної для цього сектора економіки.

РЕАЛ-БАНК використовує в роботі комп'ютерну систему розрахунків "Клієнт — банк", міжнародну систему міжбанків-

Акціонерно-комерційний "РЕАЛ-БАНК"
м. Харків, просп. Леніна, 60-а.
Тел. (0572) 33-27-14; 30-74-61

ських електронних платежів СВІФТ, міжнародну дилінгову мережу інформаційної системи Рейтер. Працює з пластиковими картками міжбанківських платіжних систем, надає послуги за міжнародною системою грошових переказів Вестерн Юніон.

Діє автоматизована голосова довідкова служба банку, яку активно використовують клієнти для отримання інформації про стан рахунку, курси валют тощо.

Зростає кількість клієнтів вечірньої каси та банківського сховища цінностей, обсяг комунальних платежів населення, що приймає банк.

Зареєстрований та сплачений статутний капітал РЕАЛ-БАНКУ становить 14 303 600 гривень, капітал банку (за ста-

ном на 25 травня 2000 року) — 21.6 млн. гривень. Серед 13 комерційних банків Харкова РЕАЛ-БАНК посідає друге місце за обсягом депозитів фізичних осіб, третє — за чистими активами, шосте — за капіталом.

Банк активно допомагає ветеранам, інвалідам війни, дитячим, навчальним, медичним та культурним закладам, військовим частинам, спортивним, релігійним та благодійним організаціям. Сума такої допомоги за останні два роки становить 627 тис. гривень.

Із 1995 року правління банку очолює Юрій Меркурійович Шрамко, який працює у банку з 1993 року. З його діяльністю пов'язане зміцнення банку, його реконструкція. Завдяки ефективній роботі він увійшов до групи великих комерційних банків України. Юрій Меркурійович Шрамко обирався депутатом Верховної Ради УРСР XI скликання. Він — віце-президент Харківського банківського союзу, голова Всеукраїнського об'єднання військовослужбовців запасу та у відставці. Має військове звання генерал-майора.

30 листопада 2000 року банк відзначає 10-річчя свого заснування.

Офіс РЕАЛ-БАНКУ.

Вітаємо делегатів, учасників та гостей
 IX з'їзду Асоціації українських банків!

